

سندلرین اوریزینالیغینی ساхлаماق اوچون
اونلارین اسلوب و املا خصوصیتلری اولدوغو
کیمی ساхлаنیلیب.

سندلر مجموعه سی

1324 -1325

سندلر مجموعه سی
«آذربایجان دموکرات فرقه سی مرکزی کومیتة سی» نین
1980 جی ایل نثری اوزوندن گؤتورولموشدور.
آچیق سؤز
www.achiq.info

آذربایجان ملی مجلسی و آذربایجان ملی
حکومتینین قرار و قانونلاری
مجموعه سی

آذربایجان دموکرات فرقه سینین

مراجعه شاهسی

اشکار دیرکه، دنیا ئولکه لرینده یاشایانلار چوخلو تاریخی علت و سببلره کوره واحد بیر خالدا دیلگیرلر. هر بیر مملکتین سرحدی چارچوبه سی آراسیندا یاشایان قوم، قبیله و ملت لر دیل، عادت، رسم و آداب جهتنن بیر چوخ خصوصیتلره مالک دیرلرکه. اگر هر مملکتین اداره و دولت قورولوشوندا بو خصوصیتلر نظرده دوتولماسا، اورادا حقیقی دموکراسی و ملی حکومت امکان پذیر اولایلمز. اگر دنیانین بیوک و مترقی ئولکه لرینی نظرده دوتوب ملی حکومت لرین نایبیت لرینین سبب لرینی آختاراساق تصدیق ائتملی بیک که، بونلارین هامیسی اولعاقه و توجه باغلی دیرکه، ملت لرین و طایفه لرین خصوصیت لرینه عطف ایدیلمیشدیر. بیزیم بو ادعا بیزین جانلی و بیوک شاهدی آمریکا بیرلشمیش جمهوریت لری و بیرلشمیش سووهت جمهوریت لری و همچنین سویس دولت قورولوشودور. بو کلاسیک دموکراسی ئولکه لرده ملی اختیارات و فدراسیون اصولونی کوزلمکله ملت لرین تمام فردلری مملکتین مقدراتینی حل ایتمک و دولت ایشلرینده مداخله ایتمکه موفق اولموشلار.

بوچ فکر و چوروک ادعا دیرکه، دیرلر؛ محلی اختیارات و فدراسیون اصولو مرکزیتی خلل دار ایله بیلر. اما بونون عکسینه اولراق تجربه ثابت ایتمیشدیرکه، قبیله لر، ملت لر و مرکزین خارجه یاشایان اهالینین هر قدر مستقل و سربست مورتنده دولت ایشلرینه مداخله و شرکت لری تامین ایدیلمیرسه او نسبتده اونلارین وطنه علاقه لری و محبت لری آرتیق و محکم اولای بیلر. بو ملاحظه ایله بو کلی اصلین اوزرینده دیرکه، مشروطه خواهلیق جریانینی وجوده کتیره نلر و ایران قانون اساسی سینی یازانلار ایالت و ولایت انجمن لرینی ایره لی چکیب چالیشمیشلارکه، بو واسطه ایله عموم ایران خلقی نی مملکتین مقدراتینی تعیین ایتمکده شریک ایتسینلر. ایالت و ولایت لرین مخصوص احتیاج لرینی اونلارین اهالی سی واسطه سیله رفع ایتمکه چالیشسینلار. ایالت و ولایت انجمن لرینین سکوت ایله کچیریلمه سی ایران ملت لرینین اجتماعی حقوق دان محروم ایدیلمه سی دیکلیر.

قطعاً بروکراسی رژیمی و معناسیز مطلق مرکزیت واسطه سیلنه دیرکه، ایران مملکتی بیر اووج فاسد، اوغری و استفاده چی عنصرلرین الینده اویونجاق اولموش و بو سبب ایله ترقی و تکامل کاروانیندان فرسخ لر ایله دالدا قالمیشدیر و قطعاً نحس بروکراسی رژیمین سببی ایله دیرکه، ایرانی لارین اکثری اجتماعی حقوقدان محروم، مشروطیت و ملی حکومته بدبین اولوب ایرانین گله جکینه مایوسلیق و امیدسیزلیک گوزی ایله باخیرلار.

انکار ایتمک اولمازکه، بو گون بیزیم مملکتیمیزده ملی حکومت و مشروطه دن اثر قالمیشدیر. ایران دولتی عملده آزاده سیز و پوزوجی بیر ماشین حالینا دوشموشدورکه، اونون باشیندا دورانلار خلقی غارت ایتمکن باشقا بیر مقصد و مقصود تعقیب ایتمیرلر. تمام فساد، تمام بدبخت لیکلر و تمام فلاکت، ادبار بورادان ریفه لشمیشدیر. دره بیگلیک اصولونون قوتلنمه سی دیکتاتور و دیکتاتور پرست لریین تاپیلما سی بو مزخرف و فایده سیز اصولون نتیجه سی دیرکه، دورت - بشن نفر چوروموش رجالی کوچ ایله ایران جماعتینه تحمل ائتمیشلردیر.

اگر ایراندا یاشایان ائل لر، ملت لر، خلقلر مملکتین عمومی استقلالینی کوزلمکله برابر ئوز برلرینده و ئوز حقوق لاریندا آزاد و مختار اولسایدیلر و باجارسایدیلر مملکتین عمومی و کلی قانونلارینی کوزلمکله برابر ئوز مقدراتلارینی، ئوز لرینین میل و اراده لرینه تعیین ایتسینلر، اگر اونلارین حق لری اولسایته ئوز لرینین مدنی، اقتصادی و سیاسی جهتنن ترقی لری اوغروندا قیدوشرط سیز چالیشایدیلر اینانین وضعیتینی بو حالا دوشرمز، و مشروطه و قانون اساسی که، جلسیز و حساب سیز قربانلار ویرسکله اله گلیمیشدیر، اثر سیز قالمازدی. بونا گوره ده اگر بو اصول مین ایللر دوام ایده رسه مکن دیل ایران خلقی فقر، نکبت و بیچاره لیک دریلیندن نجات تاپیب ترقی و تکامل یولوناقدم قویا بیلین و مستبد، خونخوار و بیعاطفه عنصرلرین الیندن نجات تاپماق اموفق اولسون. اگر بومنحوس اصول باقی قالارسا سیاسی فرقه لر و سایر دموکراتیک سازمانلاردان حتی کیچیک فایده لر بیله حاصل اولمایا جاق دیر. لذا آیری بیر چاره یوخلور، چوخ تر بیز ضرورته گرنک قانون اساسی نین اجرا و تکمیلی یولوندا جدی ایشه باشلاویب ملی حکومتین عملی ایدیلمه سیینی آشاغیدان، یعنی خلق ایچیندن و جماعتین گنیش توده لرینین احتیاجی اوزریندن ایالت و ولایت ده یاشایان خلق لرین خصوصیت لری پایه سیندن قورماق.

محلی اختیارات و فدراسیون اصولونون سطحی و ساده شکلی اولان ایالت و ولایت انجمن لری تازه بیر فکر دیلردیر. معاصر و مترقی ئولکه لر دن علاوه قدیم، تاریخی و بیوک مملکتلرده بیله ناچار اولموشلارکه، خلقین و ملت لرین خصوصیاتینی نظرده دوتوب اونلارین ال لرینی ئوز داخلی ایشلرینده آچیق قویسونلار. بیوک داریوشون مملکت تقسیماتی فقط و فقط بو طبیعی احتیاج اوزریندن وجوده گلیمیشدیر. قدیم ایرانین ساتراب نشینلر لری بو گونکی فدراسیون و خودسختارلیق (آقتانومی) اصولونون ابتدائی شکلیندن باشقا بیر شی دیلیدیر. هنوز ایراندا مرسوم اولان شاهنشاهلیق عنوانی نین بوندان باشقا بیز تعبیر و تفسیری یوخلور.

مرکزیتی، اگر دیکتاتورلیق و خودسرلیک و زوراکلیق قانداکي ثورتی ساخلانماق ایسته سک باشقا بیر سوردیر و اگر ایسته بیک اونو مملکتین مرکزیتی و دموکراسی حکومتین باشدا ذورانی تانیاق، او وقت مجبوروق، او ایالت و ولایت لرین که، ئوز ملی و مدنی خصوصیت لری اوزدیر، اونلارا اجازه و بره ک ئوز داخلی ایشلرینده آهاد و

مختار اولسونلارگه، بو وسیله ایله مرکزله معنوی رابطه قوتلنه بیلسین.
وقتاکه بیز آذربایجانین خصوصیتیندن بحث ایدیریک و دیریریک، بو کنهش
تورپاقتا دورت میلیون یاریم آذربایجانلی باشاییز و بو جماعتین دیل، آداب و رسوم
جهتدن ایرانین باشقا ایالت لریله بیوک فرقی واردیر. وقتاکه، بیز ایسته بیریک بو
خلق نوز فرهنگنی ایشلرینده و نوز تورپاقتن آبدلیقیندا گرك دخالت ایتسین،
مرکز مرکزیتن علیینه اولماییب، بلکه اونون قوتلنمه سینه چالیشیش اولوروق.
بعضی قیسا فکرلی آدمیلر خیال ایدیرلرکه، اودا چوماق وهو - جنجال کوچی
ایله بیر خلقین دیلینی، خصوصیاتینی، آداب و رسمینی اورتادان آپارماق ممکن دور.
بو خام خیال ایله اونلار سعی ایدیرلر اشخاصی وادار و مجبور ایتسینلرکه، حتی
آذربایجانین اوزاق کندلرینده بیله نوز آنا دیلیندن باشقا بیر دیل بیلمه یین کندلیلر
فارس دیلینده دانیشسینلار. بونلار تصور ایدیرلرکه، ایران خلقینی آلداتماق ایچون
پاراتدیقلاری «ملی وحدت» سوزی فقط لباسلاری و دیل لری معنوی صورتده
بیرلشدیرمک واسطه سیله ممکن اولاجاقدیر. بونلار بیلمیرلرکه، دیلین ریشه سی
آنالارین سینه سیندن و خلقین آداب و رسموی اوجاقلار باکیندن قالدیر. نه قدر آنالار
دیوی و اوجاقلار پانیاقدادیر، بیر خلقین دیلینی و آداب و رسمینی عوض ایتمک ممکن
اولان ایش لردن دیرلیر. ملی بیرلیک او وقت میسر اولایبیلرکه، خلقین هامیسی نوز
خصوصیاتینی و داخلی آزادلیقینی ساخلاماقتا ترقی ایدیب بیری - بیرلیک مساوی
اولا بیلسین.

آذربایجان خلقی مرکزین چوروموش و کثیف رجالی نین سیاستی سایه سینده
نوزونون استعداد، قابلیت و ذکاسینا باخمایاراق هر قسم آزادلیق و اختیاردان محروم
ایدیلیمش دیر. اونون اوغول لارینین نوز آنا دیلینده تحصیل ایتمک امکانشاری
اولانمیش دیر.

اونون ضیالی لاری خلقین فرهنگ، بهداشت و سایر احتیاج لارینی رفع ایتمک
ایچون هتج بیر حق و اختیارا مالک دیرلیر.

اونلار نوز آنا یوردلاریندا و نوزلرینین قیزیل توره دن تورپاق لاریندا فقر و
بیچاره لیک حالیندا یانانچیلار و اسپرلر کیمی یوخسول حالدا یاشاماقدادیرلار. اونون
شخصیتینی، دیلینی و ملیتینی هر آن توهین و تحقیر ایتمکده دیرلر. رضا خانی شوم
سیاستینین ممثلی و مرکزی دولتین رسمی نماینده سی آذربایجان خلقی نین دشمن لرینین
نمونه سی اولان عبدالله مستوفی نین وهن آور و تحقیر ایدجی سوزلری بايقوش سسی
کیمی هنوز آذربایجان خلقی نین قوللاریندا طنین اندازدیر. بیر معین عده دن باشقا
بتون آذربایجان خلقی نوزلرینین آدینا، شهرتینه، ملیتینه شدید بیر صورتده
علاقه مندیر. بونلار همیشه سعی ایتمیشلرکه، آذربایجانین آزادلیقی و بونونلا برابر
بتون ایرانین آزادلیق و سعادت ا اوغروندا جدا جانفشانلیق ایتسینلر.

بیز مطلبین اوزانماسینی نظرده دوتوب آذربایجانین شمشع تاریخیندن بعضی

ایتمک ایسته بیریک. بو خلقین منشائی و بابالارینین (غورسیدیلرین) بیوک بیر
دولت تشکیل ایدیب اوزون ایل لرجه مستقل سیاسی حیات سوردوکلرینی ده ایره لی
چکمه بیریک. صفوی سلطانلارینین آذربایجان اوغول لاریندان - تشکیل ایتدیگی
قیزیل باش اردوسونون بو گونکی ایرانین تشکیلنده گوردیکلری بیوک ایشلر و
گوستردیکلری قهرمانلیقلاردان دا بحث ایتمیریک. حتی ایرانین و آذربایجانین مشروطه
جریانیندا ستارخانین بایراقتی آلتیندا فداکارلیق گوسترن آذربایجان مجاهدلرینین
فعالیت لرینی ده آیری موقمه ساخلایبیریک.

شیخ محمد خیابانی نین آزادلیق اوغروندا باشلادیقی قیامی و بوندان سونرا
میدانا چیخان بتون قیاملار و آزادیخواه لوق حرکتلرینی ده شرح ویره بیلمه چیبیک.
بیز دیریریک آذربایجان تورپاقتیندا دورت ملیونلیق بیر خلق یاشایبیریک. اونلار
نوزلرینین قومیت لرینی تشخیص ویرمیشلر، نوزلرینه مخصوص دیل لری و آیری بیر
آداب و رسمولاری واردیر. بو خلق دیریریک، بیز ایسته بیریک که، ایرانین استقلالینی و
تمامیتینی حفظ ایتمکله برابر نوز داخلی ایشلریمیزی اداره ایتمکده مختار و آزاد
اولاق، ایله بیله که نوز ایومیزی نوز میل و اراده میزله اداره ایده ک و ملی محلی
احتیاجلاریمیزی نوز گوجوموزله رفع ایده ک.

آذربایجان دیریر، تهران بیزیم دردی میزه یتیشمیر و او بیزیم احتیاجلاریمیزی
تشخیص ویریب چاره ایتمکدن عاجز دیر. بیزیم فرهنگیمیزین ترقی سیندن جلو گیریک
ایدیر. بیزیم آنا دیلیمیزی تحقیر ایدیر، باشقا وطنداشلاریمیز کیمی سربست یاشانماقا
یول ویرمیر. بونونلا بیله بیز اورادان رابطه میزی کسمک ادعا سیندا دیریک.
مملکتیمیزین کلی و عمومی عادلانه قانونلارینا اطاعت ایده چیبیک.

مجلس شورای ملی ده و مرکزی حکومتده دخالت و شرکت ایتمکده، فارس
دیلینی دولت دیلی اولماق شرطی ایله ملی مدرسه لریمیزده نوز دیلیمیز ایله برابر
تدریس ایتمکله امکان ویره چیبیک، اما بونلارین هامیسی ایله برابر نوزوموز ایچون
بو حقه قائلیک که، گرك نوز ایومیزین صاحبی و اختیارداری اولوب، اونون نوز
سیلقه میزله اداره ایتمک امکانشا مالک اولاق، نتیجه کی، یوخاریدا دیدیک بیز نازه
بیر ایش باشلامیشیق. ایل لردن بری دیریکه مین لرجه آذربایجان آزادیخواه لاری و
متفکرلری منفرد و دسته جمعی بیر صورتده بو مقدس فکر و عالی مقصد بولونداکی،
آذربایجانین و ایرانین حقیقی آزادلیق و استقلالینن پایه سی گرك اونون اوزرینده
قورولسون. مبارزه ایتمیش گیزلین و آچیق صورتده آذربایجانلی لاری فرهنگ
آزادلیقی و خودمختارلیق ایچون مبارزه ده دعوت ایتمیشلر.

ایندی که، دموکراسی مملکت لرین قهرمان جوانلارینین مبارزه سی سایه سینده
فاشیزمین اساسی ییخیلیمیش و ملت لرین باشقا ملت لار اوزرینده آقالبق نظریه سینین
بوچ بیر ادعا اولوقی اثباته یتیمیش و بتون دنیا ملت لرینین سربست بیر صورتده
نوز مقدراتینی تعیین ایتمک لری مشورلار و پیمان لار واسطه سیله اعلان اولونموشدور.

تو خالدا آذربایجان خلقی و آذربایجان آزادخواه لاری طبیعی دیرمه، منفرد و منفرد و منفرد هالیندا آزادلیق مبارزه لرینی ادامه ویره بیلمز لردی، اونا گوره لازم گلیردی که، بو مبارزه به رهبرلیک ایتمک ایچون محکم و منتظم بیر فرقه تشکیلاتی وجوده گلین. آذربایجان دموکرات فرقه سی بو احتیاج دان دوغوش بیر تشکیلات دیر. او تشکیلات بتون دموکراتیک و آزادخواه شخصلری نوز سیراسینا دعوت ایتمکله بیر ملی مرکز ثقل وجوده کتیره جک، آذربایجان خلقینی آزادلیق هدفینه دوغرو سوق ایدمکدیر و بو واسطه ایله ایران خلقلرینین ترقی و تکامل یولونی آجاقدیر. البته بوفره نین پروگرام و اساسنامه سی چوخ تزلیکله کنگره طرفیندن تصویب و خلق آراسیندا انتشار تاپاقدیر. بونونلا برابر موسس لر فیتی بو واسطه ایله فرقه نین اساس نظرینی عموم خلقه اعلان ایتمکله اونلاری نوز سیرالارینا چاغیرماغا باشلامیشدیر.

عریز هموطنلار! بودور، بیوک تاریخی مبارزه دوری باشلانیر. آذربایجان دموکرات فرقه سی سیزی طبقه و منف فرقینی نظرده توتما یاراق نوز تشکیلاتیندا عضو اولماقا و مقدس ملی مبارزه ده شرکت ایتمگه چاغیریر. بو فرقه نین قاپیلاری اوغرو لار و خائولردن باشقا عموم آذربایجان خلقینین اوزونه آچیق دیر. هرکس بیزیم شمارلاریمیزی و مقصدلریمیزی قبول ایدیرنه چوخ تئزلیکله نوزونی فرقه تشکیلاتینا عضو یازدیرمالی و آذربایجانین و عموم ایرانین آزادلیق علمدارلارینین سیراسینا داخل اولما لیدیر.

بیزیم شمارلاریمیز:

- ۱- ایرانین استقلال و تمامیتینی ساخلانماقلا برابر آذربایجان خلقینه داخلی آزادلیق و مدنی مختاریت ویریلمه لیدیرکه، ایده بیلسین نوزونون فرهنگنی یولوندا و آذربایجانین آبادلاشماسی و ترقیسی ایچون عموم مملکتین عادلانه قانونلارینی کوزلمکله برابر نوز سرئوشتینی تعیین ایتمسین.
- ۲- بو منظوری حیاتا کچیرمک ایچون چوخ تئزلیکله ایالت و ولایت انجمنلرینی انتخاب ایدیب ایسه باشلامالی دیر.
- ۳- بو انجمنلر فرهنگ، بهداشت و اقتصاد ساحه سینده فعالیت کوسترمکله برابر قانون اساسی موجبجه تمام دولت ایشچیلرینین عملیاتینی تفتیش ایدیب اونلارین تغییر و تبدیلینده اظهار نظر ایدمکدیر.
- ۴- آذربایجانین ابتدائی مکتبلرینده اوج کلانسا قدر درس لر فقط آذربایجان دیلینده آپاریلمالی و اوج کلانسان بوخاری دولت دیلی اولماق اوزره فارس دیلی ده آذربایجان دیلی ایله یاناشی تدریس ایدلمه لیدیر. آذربایجاندا ملی دارالفنون تشکیلی دموکرات فرقه سینین اساس مقصدلریندن بیریدیر.
- ۵- آذربایجان دموکرات فرقه سی صنایع و فابریکلرین گنیشلنمه سینده جدا چالیشماق و سعی ایدمکله، موجود فابریکلری تکمیل ایتمکله برابر ایش سیزلیگی

رفع ایتمک، آل و ماشین صنایعینی گنیش لندیرمک ایچون وسیله لر یارادیب تزه فابریکلرده دخی وجوده کتیرسین.

۵- تجارتین گنیشلنمه سینین آذربایجان دموکرات فرقه سی چوخ لازمی و چدی مسئله لردن حساب ایدیر. بو گونه قدر تجارت یوللارینین باغلی قالماسی چوخخی کندیلرین، خصوصا باغدارلارین و خیردا مالکلرین ثروتلرینین اللریندن چیماسینا و اونلارین دینلرینلرینه دوشمه سینه سبب اولموشدور. بونون قاباغینی آلتاق مقصدی ایله دموکرات فرقه سی بازار تاپماق و آذربایجان امتد لرینین خارجه چیلرینن ساسی ایچون ترانزیت یوللاری اختارماق ایچون چدی اقدام ایتمگی و بو وسیله ایله عمومی ثروتین نقصانینین قاباغینی آلتاقی نظرده دوشموشدور.

۶- دموکرات فرقه سینین اساس مقصدلرینین بیریده آذربایجان شهرلرینین آبادلاشماسی دیر. بو مقصوده چاتماق ایچون سعی ایدمکله، چوخ تزلیکله شهر انجمنلرینین قانونی تغییر تاپیب شهر اهالیسینه مستقل بیر مورته شهرین آبادلیغینا چالیشیب اونلاری آبرومند و معاصر حالا سالماقا امکان ویریلسین. مخصوصا تیز شهرینین سودان تامین ایدلمه سی آذربایجان دموکرات فرقه سینین چوخ فوری بیر مسئله لریندن دیر.

۷- آذربایجان دموکرات فرقه سینین موسس لری کوزل بیلیرلرکه، مملکتین سربست تولید ایدنجی سی و اقتصادی قوه سی کندجی لرین قوتلی قولودر. لونا گوره بو فرقه ایده بیلمزکه، کندچیلر آراسیندا وجوده گلن حرکتی نظره آلتاسین. بونا گوزه ده فرقه سعی ایدمکله، کندچیلرین احتیاجلارینی تامین ایتمک یولوندا اساس قدم لر کوتورولسون.

خصوصا کندیلر ایله اربابلارین آراسیندا معین بیر حدود تعیین ایتمک و بعضی اربابلار طرفیندن اختراع ایدیلیمیش غیر قانونی ویرگی لرین قاباغینی آلتاق دموکرات فرقه سینین فوری وظیفه لریندن دیر.

فرقه سعی ایدمکله بو مسئله ائله بیر صورتده حل ایدیلسین که، هم کندلی لر راضی قالسین و همه مالکلر نوزلرینین کله چیمندن اطمینان حاصل ایدیب، رغبتله کندلی لرین و نوز مملکتلرینین آبادلیغینا چالیشینلار. خالصه یرلری و آذربایجاننی ترک ایدیب قاچان و آذربایجان خلقینین زحمتلرینین محصولونو تهراندا وسایر شهرلرده صرف ایدن اربابلارین یرلری اگر تئزلیکله آذربایجانا مراجعت ایتمس لر دموکرات فرقه سینین عقیده سینه گوره قیدو شرطسیر اولراق کندچیلرین اختیارینا ویریلمالی دیر.

بیز نوزلرینین عیش و نوشوندان نوتوری آذربایجانین ثروتینی خارجه آبارانلاری آذربایجانلی حساب ایتمیریک، اگر اونلار آذربایجانا قایتماقدان امتناع ایتمس لر اونلار ایچون آذربایجاندا بیر حق قائل دیبلیک. بوندان علاوه فرقه چالیشماق چوخ سهل و

ساده بیر سورته آذربایجان کنده لرینین اکثریتینی تورباق و اگین آلت لری جهندن تامین ایتسین.

۸- دموکرات فرقه سینین مهم وظیفه لریندن بیریده ایسیزلیکله مبارزه ایتمک دیر. ایندی دن بو خطر چوخ جدی بیر سورته ئوزونو گوسترمکده دیر. گله جکده بو میل گوندن - گونه قوتلنجه کدیر. مرکزی دولت و محلی ماموزلار طرفیندن بو خصوصاً هیچ بیر ایش گورولمه میشدیر. اگر ایش بو منوال ایله دوام ایدرسه آذربایجان اهالیسینین اکثری فنا بیر حالا دوشمکه محکوم دور.

فرقه چالیشماق بو خطرین قاباغینی آماق ایچون جدی تدبیرلر گورونسون. هله لیک فابریکلرین تاسیسی، تجارتین گنیشلتمه سی، اگینچی تشکیلاتلارینین تاسیسی ایدیلگه سی و دبیر، شوسه یوللاری چکمک کیمی تدبیرلر ممکن دیر بیر قدر فایدالی اولسون.

۹- انتخابات قانوندا آذربایجانین حقینده بویوک ظلم ایدیلمیشدیر. دقیق اطلاعاتا گوره بو ئولکده ۴ میلیوندان یوخاری آذربایجانلی باشا ماقادیر، بو غیر عادلانه قانون موجبجه آذربایجانا. مجلس شورای ملی ده ۲۰ وکیل یری ویریلتمیشدیر. بو قطعیا متناسب بیر بولگو دگیلدیر. آذربایجان دموکرات فرقه سی سمی ایده جک آذربایجان نفوسونا نسبت وکیل انتخاب ایتمکه حقی اولسون.

بو تقریباً مجلس نماینده لرینین اوچه ده بیرینی تشکیل ایدر. آذربایجان دموکرات فرقه سی مجلس انتخاباتی نین مطلقاً آزاد اولماسی طرفدار دیر. او دولت ایشچی لرینین داخلی و خارجی عنصرلرین و همچنین بوللی لارین قورخوتماق و آلتماق یولیلکه انتخابات ایشینه قاریشمالارینا جدا مخالفت ایدجه کدیر.

انتخابات کرک تمام ایراندا بیر آن واحده باشلانیب چوخ سریع بیر سورته فورتارسین.

۱۰- آذربایجان دموکرات فرقه سی فاسد، مختلس ورشوه آلان شخصلر ایله که، دولت اداره لرینه سوخولموشلار، جدی مبارزه ایدجه ک و دولت ماموزلاری آراسیندا صالح و درستکار شخصلردن قدر دانلیق ایدجه کدیر. مخصوصاً فرقه چالیشماق اونلارین معاشلاری و زندگانلیق شرطلری ایله اصلاح اولسون که، اونلار ایچون اوغورلیق و خیانت ایتمکه بهانه قالماسین و اونلار ایده بیلسینلر که، ئوزلری ایچور آپیرلی بیر حیات وجوده گتیرسینلر.

۱۱- دموکرات فرقه سی سمی ایده جک آذربایجاندا آلمان وزیر کئی لرین یاریسیندان یوخاریسی آذربایجانین ئوز احتیاجلارینا. صرف ایدیلسین و غیر مستقیم وبرگی لر جدی سورته آزالسین.

۱۲- آذربایجان دموکرات فرقه سی، بتون دموکراتیک دولت لر، مخصوصاً ستقرلر ایله دوستلوق ساخلماق طرفدار دیر و بو دوستلوقی دوام ایتدیرمک ایچون چالیشماق مرکزده و شهرلرده ایران ایله دموکراتیک دولت لر آراسیندا کی دوستلوقی

نوزماق ایسته یین خائن عنصرلرین آل لرینی اجتماعی سیاسی و دولتی ایشلردن گنار ایتسین. بوذور دموکرات فرقه سینین یارادانلارینین اصل مقصد لری، بیر اسپواریق که، هر بیر وطن پرست آذربایجانلی ایستر آذربایجانین داخلینده ویا آذربایجاندا خارجه بو مقصد مقصد چاتماق ایچون بیرمکه هممدا و البیر اولاجاقدیر. طبیعی دیر که، اگر اول ئوز ایونسی اصلاح ایتسه، محله، شهر ویا مملکت ایچون ایشینه بیلمز. بیر اول ئوز ایومیز اولان آذربایجاندا باشلا بیرق و اینا بیرق که، آذربایجانین اصلاح و ترقیسی طبعاً ایرانین ترقیسیه سبب اولاجاقدیر و وطنیمز بو واسطه ایله قولدورلارین و مرتجع لرین جنگالیندان نجات تاپاجاقدیر.

باشاسین دموکرات آذربایجانلی

باشاسین مستقل و آزاد ایران

باشاسین ایران و آذربایجان آزادلیغی نین حقیقی مشعلداری اولان آذربایجان

دموکرات فرقه سی

(مونس لرین امضالاری)

آذربایجان مجلس ملی سینین
مصادره حقیقته تصویب اولونموش
قانونی

آذربایجان مجلس ملی سینین هیئت رئیسه سینین ۲۷ بهمن ۱۳۲۴ تاریخی ۱۷- نجی جلسه سینده آشاغیدا کی قانون تصویب اولوندی.

بیرینجی ماده - آشاغیدا قید اولونموش شخصلرین بتون آذربایجاندا اولان منقول و غیر منقول ماللاری مصادره اولمالیدیر.

الف - آذربایجانلی ترک ایدیب تهران و سایر نقطه لره گیدوب آذربایجان آزادلیغی و ملی حکومتین علیه نه تبلیغات آپارانلار.

ب - آذربایجان خارجینده آذربایجان آزادلیغی و ملی حکومتین علیه نه مبارزه ایتدنلر بو کیمی آدمیلر ایستر آذربایجانلی و ایسترسه غیر آذربایجانلی اولسونلار. ایکینجی ماده - ماللاری مصادره اولونماق شخصلری تشخیص ویرمک ایچون داخله وزارتینده بیر عالی کمسیون تشکیل تاپاجاقدیر بو کمسیون عدلیه - داخله - مالیه - تجارت - اقتصاد و فلاح و وزیر لریندن ویا اولنلارین مستقیم تعیین ایتدی کیری نماینده لردن تشکیل اولوناجاقدیر.

۳- نجی ماده - داخله وزارتتی بیرینجی ماده ده قید ایدیلن شخصلرین مورتنی بو قانونین تصویبی تاریخیندن ۳ آی مدتینه قدر تهیه ایدیب کمسیون اختیارینه قویجالیدر.

۴- نجی ماده - بیرینجی مادهده قید ایدیلن شخصلرین هر بیرینین اموالینین مصادره سینه راجع داخله وزارتتی عالی کمسیونا آیری بیر پیشنهاد ویرمه لیدر و بو کمسیون موضوعا رسیده لیک ایدیب مشاوره دن سونرا کور رایئتی ویره جکدر.
قید - کمسیونون رایئتی اکثریتله معتبردر.

۵- نجی ماده - عالی کمسیون مصادره نی تصویب ایتدیکن گونرا کمسیونون رایئتی داخله وزارتتی واسطه سیله اجرا کمسیونینا ابلاغ و بو کمسیون واسطه سیله اجرا اولماقدیر.

۶- نجی ماده - اجرا کمسیونی یئرلرده داخله - عدلیه - مالیه - اقتصاد و فلاحت وزارت لرینین نماینده لریندن تشکیل اولمالیدر.

قید - اگر اجرا کمسیونونون اجرا عملیاتینا دایر شکایت اولارسا عالی کمسیونو مراجعه اولونمالیدر. بو شکایت اجرا عملیاتینین دایاندریا بیلیمه جکدر و عالی کمسیونون رایئتی بو باره ده قطعی در.

۷- نجی ماده - عالی کمسیون طرفیندن رای ویریلدیکن سونرا اجرا کمسیونو چوخ تیز بیر زماندا مصادره یه محکوم اولان شخصلرین بوتون منقول و غیر منقول ماللاریننی صورت ایدیب موقتی اولاراق ضبط و اموالین صورتین داخله وزارتتی واسطه سیله عالی کمسیونا گوندریلمه لیدر. عالی کمسیون بو ماللارین ساتیش ویا ساخلانماسینا ویا اچاره یه ویرمه سینه دائر تصمیم ذوتوب لازم اولان دستوری اجرا کمسیونینا ویرمه لی در و اجرا کمسیونو بو دستوری اجرا ایده جکدیر.

قید - مصادره اولونان اموالا دائر (منقول و غیر منقول) هر جور انتقال بیع و شری و هیبه و مصالحه شهریور آیینین ۱۲-سی ۱۲۲۴ تاریخیندن سونرا واقع اولارسا باطل و غیر معتبردر.

۸- نجی ماده - مصادره حقیقده عالی کمسیون طرفیندن صادر اولان رای یدی گون مدتینده رسمی روزنامه ده ایکی دفعه بیر بیرینین آردینجا اعلان اولماقدیر. و ماللاری مصادره اولان شخصلر اعلان تاریخیندن بیر آی مدتینه قدر شخصاً و مستقیماً آذربایجان عالی محکمه سینه مراجعت ایدیب کور حقلریندن مدافعه ایده بیلرلر. اعتراض مدتینین وقتی قورتاردیقدا سونرا ایدیلن اعتراضا ترتیب اثر ویریلیمه جکدر.

قید - شکایت ایده نلز آذربایجاندا ساکن اولماقلاریننی اثبات ایتمک شرطیله اولارلرین وکیل تعیین ایتمک حقلری اولماقدیر.

۹- نجی ماده - مصادره اولونان ماللار دولت مالی محسوب اولونور. بو ماللارین ساتیشیندان عائد اولان پوللار دولت خزانه سینه توکولوب قالدانلار دولت اموالی کیمی حفظ ایدیلیب ساخلانماقدیر.

۱۰- نجی ماده - مصادره اولونان مزروعی ملکلر مراتع - قطعات - سو (چشمه -

قنات - چای - بولاغ) و باغلار وزیرلر هیئتینده تصویب اولونموش نظامنامه موجبجه کندیلرله ویریلمه لیدر.

۱۱- نجی ماده - آذربایجان ملی دولتی - اموالی مصادره اولان شخصلرین قانونی قائم - مقاسی تالیلیر و اولارلرین طرفیندن محکمه لرده اقامه دعوا ایدیب طرف دعوا اولما ییلر.

۱۲- نجی ماده - دولت بو قانونی اجرا ایتمه لیدر.

تبریز ۲۹ بهمن ۱۲۲۴ نجی ایل

(«آذربایجان» روزنامه سی، ایکینجی دوره، اسفند ۱۲۲۴-نجی ایل، نمره ۱۲)

آذربایجان مجلس ملی سنین

خالصه لرین بولونمه سی حقیقده

قانونی

آذربایجان مجلس ملی سنین هیئت رئیسه سنین بهمن آیینین ۲۷ سینه ۱۲۲۴ تاریخی جلسه سینه خالصه لرین بولونمه سی حقیقده آشغیداکی ماده واحده تصویب اولوندی.

ماده واحده - رضاخان پهلوی نین سلطنت تاریخیندن ۲۱ آذر ۱۲۲۴ نجی ایله قدر آذربایجاندا اولان ایستر انتقالی (بازخرید اولونموش و اولونما پیش) و ایستر ضبطی خالصه کند اراضی سی و سولار (چای - چشمه - قنات - بولاغ) عمومیتله او کندلرده یاشایان کندیلر آراسیندا عوض سیز اولاراق بولونمه لیدر و بو یئرلرده اولان بوتون مراتع اولتاناجاق یئرلر اهالی آراسیندا مشترکا استفاده ایدیتمه لیدر.

قید - بو قانون تصویب اولونموش تاریخیندن اعتبارا آذربایجان ملی دولتی طرفیندن تنظیم ایدیلیمیش خصوصی نظامنامه اوزره قابل اجرا در.

قید - بازخرید اولموش و اولونما پیش ویا ضبطی خالصه یئرلریندن بیر یا نئیچه الکر واسطه سیله آلیب ساتیکیش اولارسا - آخرنجی اده اولان خالصه ملکی اونا ویریلن قیمت قدر ملک صاحبینه منفعت ویا استفاده ویرمه پیش اولدنی حالدا - عین زماندا همان شخص بو باره ده شکایت ایده رسه دولت اونون قیمتین کسرنی فلاحت بانگی واسطه سیله تادیه ایتمه لیدر.

قید - آذربایجان ملی دولتی بو قانونی اجرا ایتمه لیدر.

تبریز ۲۹ بهمن ۱۲۲۴-نجی ایل

(«آذربایجان» روزنامه سی، ایکینجی دوره، اسفند ۱۲۲۴-نجی ایل، نمره ۱۲)

آذربایجان مجلس ملی سنین

اینجه صنعت اداره سی حقیقه

تصویب اولونموش ماده واحده سی

ماده واحده - اینجه صنعت اداره سنین ۴-۵-۶ نجی ماده سینه قید اولان

ایشانلارین. پئرده قالماسیندان ئوتتوری معارف وزارتین بخاردر مدرسهلرده خدمته مشغول اولان شخسلارین او. ایشلار ایچون استفاده ایلدیلر اولارین فوق‌العاده حقوقلارینی همان ادارهنین بودجه‌سینین ۴-۵-نجی ماده‌سینده تصویب اولموش ایکی مین پنی یوز تومیندن برداخت ایتسون.

یوخاریداکی قید اولان ماده واحده آذربایجان مجلس ملی‌سینین هیئت رئیسه‌سینین بهمین آیینین ۳۰ نده ۱۲۲۴ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۲ اسفند ۱۲۲۴ نجی ایل
(«آزاد ملت» روزنامه‌سی، ۱۲۲۴-نجی ایل، نمره ۲)

آذربایجان مجلس ملی‌سینین

محرائی محکمهلر حقینده

تصویب اولونموش ماده واحده‌سی

ماده واحده - محرائی محکمهلر قانونینین تصویبی تاریخیندن اوچ آيا قدر بوتون آذربایجان ئولکه‌سینده هر جور سلاحلی اوغورلوق یا اسلحه یا باشقا وسیلهلر ایله تهدید ایلدیلر خلقیندن پول آلماق، پول کسمک، عتف و تهدیدله خلقین ناموسینا تجاوز ایتمک عمدی قتل ارتشا و اختلاس جرملری محرائی محکمهلرده محاکمه اولونوب مرتکبلر جرمین کیفیتینی مناسبتیله اعدام یا اوچ ایلدن اون ایله قدر حبس باعمال شاقیه محکوم اولماقدیر.

باشقا جرملرله عدلیه قانولاری موجیبینجه عدلیه محکمهلرینده رسیده لیک اولماقدیر.

محرائی محکمهلرین حکمی قطعدر و اونون اجرایی فرمانده کل قواونون اجاره‌سیله اولمالی‌در.

یوخاریداکی ماده واحده آذربایجان مجلس ملی هیئت رئیسه‌سینین بهمین آیینین ۲۸ نده ۱۲۲۴ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۲۹ بهمین ۱۲۲۴ نجی ایل
(«آزاد ملت» روزنامه‌سی، ۱۲۲۴-نجی ایل، نمره ۲)

آذربایجان مجلس ملی‌سینین

رسمی روزنامه انتشاری حقینده

قانونی

۱-نجی ماده - آذربایجان مللی دولتی تشکیلاتیندن اعتباراً آذربایجانین مللی مجلسی طرفیندن وضع اولونان قانولار قانون اساسی تصویب اولانا قدر مجلس ملی رئیسینی و مدعی‌سینین امضاسی ایله رسمیت تاپیز.

قید - مجلس رئیسینین غایبیندا معاونلردن بیرینی اکثریت رای ترتیب ایله هابیلکه شمشیرلرده بو ترتیب ایله قانولاری امضا اینده جکلر.

۲-نجی ماده - قانولار تصویب اولاندان سونرا کرمه فوریتله مجلس طرفیندن دولت رئیسینه ابلاغ و اونون امضاسینه یتیشسون دولت رئیسینی بشر گون ابلاغدان اعتباراً قانون اجرایینا مکلفدر.

۳-نجی ماده - اجرا امری دولت رئیسینی طرفیندن و بریلندن سونرا قانون گره‌ک رسمی روزنامه‌ده نشر اولسون.

۴-نجی ماده - قانولار رسمی روزنامه‌ده نشر اولدیقدان ۷ گون سونرا تبریز شهرینده قابل اجرا اولوب و آذربایجانین سایر یئرلرینده ۷ گوندن علاوه هر ۳۰ کیلومتر مسافته بیر گون حق‌المسافه حساب اولونماقدیر مگر قانون بو قسمتده باشقا بیر ترتیب معین ایتمیش اولسون.

۵-نجی ماده - مجلس طرفیندن نشر اولونان (آزاد ملت) روزنامه‌سی رسمی روزنامه تانیب بوتون قانولار و رسمی اعلانلار و اخطارلار بو روزنامه‌ده درج اولونمالیدر.

۶-نجی ماده - دولت بو قانونون اجرایینا ماموردر.
یوخاریداکی قانون آذربایجان مجلس ملی هیئت رئیسه‌سینین بهمین آیینین ۲۸-نده ۱۲۲۴ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۱۲ اسفند ۱۲۲۴ نجی ایل

(«آزاد ملت» روزنامه‌سی، ۱۲۲۴-نجی ایل، نمره ۲)

آذربایجان مجلس ملی‌سینین

اظهارنامه ویرمک مدتیتمی تمهید ایتمک حقینده

قانونی

ماده واحده - کلیردن ویرگی قانونین اصلاحیه‌سینین ۱-نجی ماده‌سینده اظهارنامه قبولی ایچون قید اولونان بدت منقض اولدیغینا گوره مالیه وزارتینه اجازه ویریلیرکه ۱۲۲۴ نجی ایلین اسفند آیینین آخرین قدر مودی‌لردن اظهارنامه قبول ایتسینلر.

یوخاریداکی ماده واحده آذربایجان مجلس ملی‌سینین هیئت رئیسه‌سینین بهمین آیینین ۲۸ نده ۱۲۲۴ نجی تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی.

(«آزاد ملت» روزنامه‌سی، ۱۲۲۴-نجی ایل، نمره ۲)

آذربایجان مجلس ملی سنین
ترياك و اونون مشقاتين مصرفيندن جلو گيرليك ايتمك
حقينده ۱۳۲۴نجی ايلين اسفند آينين ۹نده تصويب اولونموش
قانونی

۱ نجی ماده - بو قانون تصویبی تاریخیندن اعتبارا ترياك و اونون مشقاتی و مواد مخدره نین (مورفین - کوكائین - حشیش - هروئین - چرس و بونلارین امثالی) استعمالی قشغن اولونور.

۱ نجی قید - بو ماده لرین مریضخانه لر و دواخانه لرده طبی استعمالی صحیه وزارتینین خصوصی نظامنامه سی اوزه ریله اولاجاقدیر.

ایکنجی قید - هر دواخانه یوخاریدا قید ایدیلن نظامنامه نین خلافینجه رفتار ایتسه او دواخانه نین مدیری آلتی آیدان بیر ایله قدر حبسه محکوم اولاجاقدیر.

۲ نجی ماده - قهوه خانه و مسافر خانه و بو کیمی عمومی پرلرده ترياك چمکک اکیدا قشغن اولونور تخلف اولونان صورتده ترياك چکنلر آلتی آیدان بیر ایله قدر حبسه و بر مدیری بیر ایلکن اوج ایله قدر حبسه محکوم اولاجاقدیر و او محلین ائایه سی خیره موسسه لرینین نفعینه ضبط اولمالیدیر.

۳ نجی ماده - ترياك و مواد مخدره نین آلیش و ریشی ممنوع در و بو ماده لری آنالار آلتی آیدان بیر ایله قدر حبسه و ساتانلار بیر ایلکن اوج ایله قدر محکوم اولاجاقدیر و ساتیلان جنس ضبط اولمالیدیر.

۴ نجی ماده - ترياك و مواد مخدره نی قاچاقچیلیق یولیه آذربایجانا وارد ایدنلرین جزاسی اعدام یا اوج ایلکن اون ایله قدر اعمال شاقه ایله برابر حبس اولاجاقدیر.

۵ نجی ماده - صحیه - عتلیه و داخله وزارت لری بو قانونی اجرا ایتمه لیبلر لر، یوخاریدا یازیلان قانون که بش ماده دن عبارت در آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سنین اسفند آینین ۹نده ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی، تبریز ۱۰ اسفند ۱۳۲۴ نجی ایل

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳ اسفند ۱۳۲۴ - نجی ایل، نمره ۵)

آذربایجان مجلس ملی سنین
فلاحت بهره سینین مالک ایله اکینچی آراسیندا بولونمه سی
قانونی

۱- نجی ماده - زراعت وسیله لری سو - ایشی - توپراق - توغوم و شوغوم دان عبارتدر،

آذربایجان مجلس ملی سنین
(بدلی مجازاتین الفا ایلمه سی) حقله
۱۳۲۴ نجی ایلین اسفند آینین ۹نده تصویب اولونموش
قانونی

۱ نجی ماده - بو قانون تصویبی تاریخیندن اعتبارا آذربایجاندا بدلی مجازات ممنوع اولونور و بوتون قانونلار که اونلارین موجبینجه اشخاص باره سینده بدلی مجازات مقرر اولوب الفا ایلمیلر.

۲ نجی ماده - جزائی ایشلرده هر اوشاق که اونون یاشی اون اوج ایل تمامدان اسکیک اولسا غیر ممیز محسوب اولونور و غیر ممیز اوشاقلار جزائی نقطه نظرده هج بیر مسئولیت متوجه اولما ییلمز بو کیمی اوشاقلار اگر بیر جریمه مرتکب اولسالار مدعی العمومین امریله نوز ولی لرینه تاثیر یولاجاقدیر ولی لر مدعی العموم یانیندا ملتزم اولمالیدیر که نوز اوشاقلارین تربیت و تادیب ایتسینلر.

۳ نجی ماده - اون اوج یاشیندان یوخاری اوشاقلار ممیز محسوب اولونور و هر اوشاق که اونون یاشی اون اوج ایل تمامدان آرتیق و اون سکیز ایل تمامدان اسکیک اولما اگر خلاف یا جنحه درجه سینده بیر جریمه مرتکب اولسا محکمه جریمین اهمیتی و مرتکبین یاشین و وضعیتین نظره آراق اونی بیر گوندن بیر ایله تک حبسه تربیت ایوینده محکوم ایده چکنر و اگر بو کیمی اوشاقلار جنایت مرتکب اولسالار اونلارین جزاسی بیر ایلکن بش ایله تک حبس تربیت ایوینده اولاجاقدیر.

بیرنجی قید - اگر جنایت موردیندن مرتکبین یاشی اون آلتی ایل تمامدان اسکیک اولسا و بوندان علاوه تخفیف شرایطی ده موجود اولسا محکمه ایله بیگر جزائی بیر آیا قدر تخفیف ویرسین.

ایکنجی قید - اون سکیز یاشیندان اسکیک اولان اوشاقلار اگر اتهام سببینه وقت صورتده توقیف اولسالار اونلارین توقیفی ده تربیت ایوینده اولمالیدیر.

۴ نجی ماده - دولت گرنک زندانلاردان علیحده هر شهرده بیر تربیت ایوی تاسیس ایتسین که اون سکیز یاشیندان اسکیک اوشاقلارین جزا لری بو ایولرده اجرا اولونسون.

یوخاریدا قید اولونان قانون آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سنین ۹ اسفند ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۹ اسفند ۱۳۲۴ نجی ایل

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳ اسفند ۱۳۲۴ - نجی ایل، نمره ۵)

۲ نجی ماده - برنجی ماده قید ایدیلان وسیله لرین هر بیرسی مالکه یازارعه متعلق اولدیقینی نظره آلماقلا برابر زراعت بهره سی آشاغیداکي ماده لر مطابقجه مالک و اکینجی آراسیندا بولونمه لیدر.

۳ نجی ماده - بو قانون موجبینجه تصویب اولونان بهره لرده باشقا هیچ عنوانیه زارعدن و کنجی لرده بیر شئی آلینمیاچاقدیر بوتون کچمیشده کی بنعتلر لئو اولونور.

۴ نجی ماده - ایش - توخوم - شوخوم وسیله سی هر یئرده اکینجی یه متعلق اولمالیدر و هر بیر کننده که اکینجی بو وسیله لرین تهیه سینه قدرتی اولمازسا مالک موظفدر اکینجی نین شوخمنه و اکین احتیاجینه گوره توخوم مساعدسی اونا تنزیل سیز بورج ویرسین محصول باشیندا اکینجی عینی بورجی مالکه قایتاراجاقدیر و اکینجی نین توخوم و اوکور احتیاجینی کند کمسیون تشخیص و تصدیق ایتمه لیدر اگر بورجی ایل باشیندا ویرمکه قدرتی اولمازسا بورجون مدتی عادلانه طرز ایله تمدید اولونمالیدر و بونی دا کند کمسیون تشخیص و تصدیق ایتلمی در.

۱ نجی قید - کند کمسیون اوچ یا بشن نغردن عبارت اولاجاقدیر کمسیون عضوری کند اهالیسی طرفیندن کنندن متمد شخصلریندن اکثریت رای ایله انتخاب اولوب کند کمسیون تشکیل وئره چکدر کند کمسیون ایلدن ایله تازه له نیر هروقت کمسیون آراسیندا اختلاف گورونور ایسه فلاحت وزارتتی پیشنهادیله انتخاب تجدید اولاجاقدیر.

۲ نجی قید - اگر مالک اکینجی لرین بو احتیاجلارین تامین ایتمکه قدرتی اولمازسا محل انجمنی و بخشدارلار بو موضوعی تصدیق ایتدیکن سونرا دولت بو احتیاجلاری تامین ایتمه لیدر.

۵ نجی ماده - اله گلن محصولدان بولونمکن قایاق آرایفقدان ۱۰۰۰ ۲۰۰ سی محصولین بیچین و جمع آورلیق خرجی عنوانیه زارعه ویریلمه لیدر عوضینده محصولون بیچماقی دوکوب و حاضرلاماگی و گوتورمگی اکینجی عهده سینه در مالک سهمینی خرمندن انبارا حمل ایتمک اکینجی وظیفه سی دگل مالک گرك ئوز سهمینی ئوزی انبارا حمل ایتسین.

۶ نجی ماده - غله زراعتین بوتون سامان محصولی زارعه متعلق اولمالیدر.

۷ نجی ماده - دیم محصولی آشاغیداکي سهم لر اوزره مالک و زارع آراسیندا بولونمه لیدر.

ایش - ۳ - توپراق ۱ - شوخوم ۲ - توخوم ۱ - سهم بیله لیکله محصول (۷) قسمته تقسیم اولونورکه اونون بیر قسمتی یر مالکین و ۶ قسمتی ایسه زارعدن اولمالیدر.

۱ نجی قید - او برلرده کی زارع مالکه سکزدن یا دوققوزدان یا اوندان بیر سهم ویره میش او ترتیب بوقانون تصویبی تاریخیندن سونرادا ئوز قوتینده قالمالیدر.

۲ نجی قید - کلیه بوستان بهره دن معافدر.

۸ نجی ماده - زراعتی جنبه سی اولمایب فقط اوتاراجاق اولان یئرلر دولتی یا شخصی اولدیقی حالدا او برلرده ایل عشرایر و مالدارلار ئوز قارامالاری ایچون قویوندان ایله ۲ ریال باشقا بویونوزلی حیوانلار ایچون (۴) ریال آت و اولاغ و ده یه ایچون (۶) ریال اوتارماق بولی ورمیلرلر.

قید - کند اهالی سینین ایستر ایش مالاری ویا ایستره ئوز اعاشه لری ایچون ساغلایان مال و حیوانلارینی (ناخیر) او کنندن اوتلاناجاق یئرلریندن استفاده ایتمه سینه هیچ بیر بهره تعلق دوتمایاچاقدیر.

۹ نجی ماده - سولی اکین یئرلری ۲ قسمته بولونور.

بیرینجی قسمت - چایلار و طبیعی چشمه لر واسطه سیله سوواریلان یئرلر.

۲ نجی قسمت - کهریز و چقاریلان سولار واسطه سیله سوواریلان یئرلر.

۱۰ نجی ماده - چایلار و طبیعی چشمه لر واسطه سیله سوواریلان یئرلرین غله و حبوبات و صیفی محصولی «پامبوک - شلتوک و بو قبیل زراعتلر» آشاغیداکي سهم لر اوزره مالک و زارع آراسیندا بولونمه لیدر.

ایش - ۵ - شوخوم ۲ - توپراق ۱ - سو ۱ - تخم ۱ - بو حسابیله محصول ۱۰ سهمه بولونورکه بوندان سو توپراق مالکین اولدیغی ایچون ۱۰ - ۲ (ایکی - اوندان بیر) مالکه ۸ - ۲ ده زارعه علاقه دوتمالیدر.

۱۱ نجی ماده - چایلار و طبیعی چشمه لر واسطه سیله مشروب اولونان باغ و آغاج زراعتدن هر هکتار ایلده ۱۰ تومن زارع مالکانه بهره سی ویرمیلیدر.

قید - بو بهره باغلار محصوله دولاندان سونرا علاقه باغلیاچاقدیر.

قید - اگر آغاجلار محصوله دولمادان باغ یرینده آغاجلار فاصله سی آراسیندا مختلف زراعتلر اولارسا او اکینه علاقه باغلانان بهره سی ویرمیلیدر.

۱۲ نجی ماده - میوه سیز آغاجلارکه چشمه چای وسیله سیله مشروب اولونور زارع او آغاجلاری کسیدکنه ۱۰ - ۱ مالکه ویره چکدر.

۱۳ نجی ماده - چای و طبیعی چشمه لر واسطه سیله سوواریلان یئرلرده اکین علوفه «یونجه - شیدر - شنبله و باشقا یملر» محصوللارین بیرینجی و ایکینجی بیچیندن ۱۰ - ۱ یئر مالکینه ۱۰ - ۹ حصه سی زارعه ویریلمه لیدر.

قید - چای و طبیعی چشمه لرین آیریلان ارخترین آریمناسی و تعمیر و بندلرین باغلانماسی خرجلرینین بشدن بیر حصه سی مالکین عهده سینه و قالانی آرخلردن استفاده ایلدن اکینجی لر و باغ صاحب لری عهده سینه دور.

۱۴ نجی ماده - کهریز و چقاریلان سولار واسطه سیله سوواریلان یئرلر غله و حبوبات و صیفی محصولی آشاغیداکي قرار اوزره بولونمه لیدر.

آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سینین
عفو عمومی قانونون تکمیلی حقیقده تصویب اولوموش
قانونی

۱) نجی ماده - عفو عمومی قانونون دوردونجی ماده سی بوتون شخصلرکه
۲۱- آذردن قابق بیر ایل یا بیر ایلدن آز حبسه محکوم اولوبلار شامل اولمالیدر
بو ماده نین موردنده اگر محکومیت حکمی قطعی اولمامیش اولسا استیناف و تمیز
مرحله سینده رسیده لیگه احتیاج اولمایوب تعقیب و رسیده لیگه موقوف و حکم بلا اثر
اولماقدیر.

۲) نجی ماده - عفو عمومی قانونون بشینجی ماده سی بوتون محکوم لارا که
۲۱ آذردن قابق بیر ایلدن آرتیق حبسه محکوم اولوبلار شامل اولمالیدر لیکن اگر
اونلارین جزاسینین نصفی بیر ایلدن آز اولموش اولسا بویکیمی محکوم لارین جزاسی بیر
ایله قدر عفو و بقیه سی اجرا اولماقدیر.

۳) نجی ماده - بوتون او شخصلرکه عفو عمومی قانونی موجبینجه اونلارین
جزاسینین تمامیسو عفو اولونور اونلارین محکومیت لرینه هیچ جور محکومیت آثاری
مترتب اولمایاقدیر.

۴) نجی ماده - بوتون شخصلرکه ۲۱ آذردن قابق آشاغیدا قید ایدیلتمیش
قانون لار.

«قانون مجازات عمومی نین ۸۱-۱۱۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۸-۱۶۰-۱۶۱-
۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۷۲-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۵-مکرر (او مورددن
باشقا که قتله منتهی اولا) ۱۷۷-۱۷۸-۲۰۵-۲۰۱-۲۱۹-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۹-
۲۳۰-۲۳۱-۲۳۴-۲۳۵-۲۴۳-۲۴۴-۲۵۴-۲۵۵ ۲۵۶-۲۵۹-۲۶۲-۲۶۴-
۲۶۵-۲۶۵-مکرر-۲۶۶-۲۶۸-۲۷۲-۲۷۵-ماده لری و قانون مجازات مرتکبین
تاجاقین-۱-۲-۳-۵-۱۱-۲۶-۲۷-۲۰-۲۲-۲۴-۲۶-۳۷-۳۹-۴۰-۴۱-۴۳-
ماده لری و ۱۳۱۶ نجی ایلین متمم بودجه قانونون ۱۰ نجی ماده سی و ۱۳۱۹ نجی
ایله تصویب اولان ثبت احوال قانونون ۵۰ نجی ماده سی و مطبوعات جرائم
قانونلاری مطلق و ۱۳۱۱ نجی ایله تصویب اولان اوزاق مقیاس قانونون ۴ نجی
ماده سی ۱۳۲۲ نجی ایلین شهریور آیینین ۱۷ سنده تصویب اولان گرانفروشی
قانونی و اصلاح اولوموش قانون ازدواجین ۱ و ۳ نجی ماده لری و ۱۳۲۰ نجی
ایله تصویب اولان منع احتکار قانونون ۴ نجی ماده سی و ۱۳۲۱ نجی ایله
تصویب اولان منع احتکار قانونون نظامنامه سی نین ۱۹ نجی ماده سی موجبینجه تعقیب
اولونوبلار تعقیب و جزادن معاف اولونوبلار و هابیله ۲۱ آذردن قابق بوتون خلاصی
اتهامات سبینه تعقیب و محکوم اولانلار تعقیب و جزادان معاف اولمالیدرلار.

ایش ۵ - شوخوم ۲ - سو ۳ - توپراق ۱ حسابیلگه بو یئرلرده سو و توپراق
اربابی اولورسا محصولین ۱۲-۴ حصه سی مالکه و ۱۲-۸ حصه سی زارع و یزیکمه لیدر.
۱۵ نجی ماده - قنات صاحیلری کند کمیونی و فلاحت مامورلاری نین
تشخیصینه گوره قنات ایچون لازمی قدر اونلاری آریدیب تعمیر ایتملی در.

قید - اگر قنات صاحیبی ئوز کهریز و قناتین آرنماسیندان استنکاف ایدر
ایسه کند کمیونی فلاحت وزارتینین تصویبی و نظارتی ایله قناتین عایداتیندان
یا مالکین مالکانه بهره سیندن قناتی آریدیب تعمیر ایده جکدر.

۱۶ نجی ماده - کهریز و چقاریلان سولار واسطه سبله سواریلان یئرلرده
عئوفه محمولیندان قناتیله مشروب اولان صیفی اکینی کیمی بهره ویرمیلیدر.

۱۷ نجی ماده - کهریز و چقاریلان سولار واسطه سیله سواریلان باغلاردان
هر هکتار ۱۵ تومن ویریلمه لیدر.

۱۸ نجی ماده - اگر باغلارا لازم اولان سو اربابی اولماییب زارع ئوزی تهیه
ایتمیش اولورسا هر هکتار ۵ تومن بهره ویرملی در.

قید - اگر بهره عوضینه سو پولی ویریلیرسه سویون ایندیگی و اون ایل
بوندان قابقکی قیمتیه نظرده دو تماقلا اونلارین حدوسطی ایندی و کله جکده سو
قیمتینی میزانی تعیین اولونماقدیر و اگر بو باره ده بیر اختلافار اولورسا فلاحت
وزارتی نین ماموری کند کمیونی نظریله قطع ایده جکدر.

۱۹ نجی ماده - قناتیله مشروب اولونان غیر مشمره آغاجلاردان اگر سو
مالکین اولورسا ۵-۱ و اگر تک یئر مالکین اولورسا ۲۰-۱ نسبتیله زارع مالکه
بهره ویرمه جکدر.

۲۰ نجی ماده - اکینچی و مالک آراسیندا بهره باره سینده اختلاف اولورسا
فلاحت وزارتی اختلافی عادلانه سورنده حل ایده جکدر فلاحت وزارتی اختلافی رفع
ایتمگه موفق اولمازسا بیر کمیون عدلیه - فلاحت و داخله وزارت لرینین نماینده لریندن
تشکیل اولونوب اختلافا یتمشه جکدر و بو کمیونین زائی قطعی در.

۲۱ نجی ماده - بو قانون اجراسینه آذربایجان ملی دولتی موظفدر.

بوخازیدا یازیلان قانون آذربایجان مجلس ملی سینین هیئت رئیسه سینین
۲۲ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

۲۵ . ۱ . ۲۴

«آراد ملت» روزنامه سی، ۲۷ فروردین ۱۳۲۵ - نجی ایل، نمره ۱۲ (۲۵)

۵ نجی ماده - بو قانونون زندانی لر که ملی نهضتین اثرینده فدایی لر طرفیندن آزاد اولونوبلار مجلد تعقیب و جرادن معاف اولونوبلار.

۶ نجی ماده - بو قانون مدعیان خصوصی حقوقیندا تاثیر یوخدور و خصوصی دعاوی جاری قانونلار موجبینجه قطع و فصل اولمالیدر و اگر بو کیمی دعاوی جزائی محکمه لرده رسیده لیکده اولسا همان محکمه خصوصی دعوا باره سینده حکم ویره جکدر.

۷ نجی ماده - عدلیه وزارتتی بو قانونی اجرا ائتمه لیدر. یوخاریدا قید اولونان ماده دن عبارت آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سینین ۱۲ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۱۴ فروردین ۱۳۲۵ نجی ایل

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۲۳ فروردین ۱۳۲۵-نجی ایل، نمره ۱۰ (۲۲))

آذربایجان مجلس ملی هیئت رئیسه سینین صحرائی محکمه لرینین مدتینین تمیددی حقیقده تصویب اولونموش قانونی

ماده واحده - ۱۳۲۴ نجی ایلین آذر آیینین ۲۰ ندا تصویب اولونان صحرائی محکمه لر قانونی و اونون تکمیلینده ۲، ۱۲، ۲۴ تاریخده تصویب اولونان قانونون مدتی ۱۳۲۵ نجی ایلین خرداد آیینین آخرینه قدر تمید اولونور.

بو قانون که بیر ماده دن عبارتدر آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سینین ۱۴ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

تبریز - ۱۳۲۵ نجی ایل فروردین ۱۴ نده

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۲۳ فروردین ۱۳۲۵-نجی ایل، نمره ۱۰ (۲۲))

آذربایجان مجلس ملی سینین خالصه لرین بولونمه سی حقیقده شکایت مرجعی

۱ نجی ماده - فلاحت وزارتتی طرفیندن رسمی روزنامه ده اعلام اولونان خالصه لره نسبت علاقه دار اولان هر شخص ۴۵ گونه قدر عالی محکمه یه کتبی صورتده شکایت ایتمکه حقلیدر.

۲ نجی ماده - عالی محکمه بو کیمی شکایتلره ماهیت جهتینجه یتیشدیکدن سونرا حکم صادر ایدمک و بو حکم حضوری و یا غیابی اولورسا هر صورتده قطعیدر.

۳ نجی ماده - عالی محکمه لازمی تحقیقات ایچون محلی محکمه لردن استفاده ایده بیلر.

۴ نجی ماده - شکایت ایدنه نلر نوز مدرکلرینین اصلین یا تصدیق اولوموش سوادین ایکی نسخه عرضحال ایلنه برابر محکمه یه ویرملی درلر.

قید - شکایت ایدنلر نوز سندلری و مدرکلرین عرضحال ایلنه برابر ویرمکه امکانلاری اولماسا محکمه نین بیرنجی جلسه سینده قدر اونلاری تسلیم ایتمه لیدرلر.

۵ نجی ماده - ابلاغ احضار رسیده لیک جاری قانونلار موجبینجه انجام اولاجاقتر.

۶ نجی ماده - بو کیمی شکایتلرده عرضحال فلاحت وزارتتی طرفیندن ویریلمه لیدر.

۷ نجی ماده - شکایت عالی محکمه یه ویریلدیکده محکمه نین بیرنجی جلسه سینده قدر فلاحت وزارتتی شکایتیه مربوط اولان بوتون سابقه لری عالی محکمه یه گوندرملیدر.

قید - محکمه جلسه سینده فلاحت وزارتتی طرفیندن رسمی وکیل یا نماینده حاضر اولوب لازمی توضیحات ویرملیدر.

۸ نجی ماده - بو کیمی شکایتلره گوره ویریلن عرضحاللار تمبر و باشقا خرچلردن معافدر.

یوخاریدا قید اولونان قانون ۸ ماده دن عبارت آذربایجان مجلس ملی سینین هیئت رئیسه سینین ۲۷ فروردین ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵-نجی ایل، نمره ۲۸)

آذربایجان مجلس ملی سینین ملی حکومتین باش وزیر ی پیشه وری نین آذربایجان مجلس ملی سینده ویردیگی گزارش حقیقده قرار

دوشنبه و سه شنبه گونی ۱۳۲۵ نجی ایلین تبر آیینین ۳ و ۴ نده آذربایجان مجلس ملی سینین ۳ نجی دوره اجلاسی نین ایکینجی و اوچونجی جلسه لری آذربایجان ملی حکومتین دوام ایتدیگی آلتی آی ۲ گونلیک فعالیتی حقیقده بو حکومتین باش وزیر آقای پیشه وری نین مفصل گزاریشینی ایتدیگ آشاغیداکی قرار قبول ایتدی.

۱ / آقای پیشه وری نین شخصی فعالیتی و تاریخی ایشی حقیقده هیئت ریاستین ۲۴ خرداد ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده چیخاریلان قرار تاریخی بیر سند اولاراق عمومی اجلاس قرارینه علاوه ایدیلر. آذربایجان مجلس ملی سینین هیئت رئیسه سی آقای پیشه وری نین و اونلارین دولتی ایشلردن معاف ایدیلمه سی تقاضاسینی ایشیتدیکدن سونرا هیئت رئیسه آذربایجان دموکرات فرقه سینین آقای پیشه وری به محول ایتدیگی آغیر وظیفه لری نظره آلماقلا اونلارین تقاضاسینی قبول ایتدی و هله لیک موافقتنامه نین قطعی تصویبینه و اداره رئیس لرینین تعیین ایدیلدیکده باشلاماسینا قدر آقای

پیشه‌وری ئوز ایشینده باقی قالسینلار. سونرا هیئت رئیسه قرارا گلدی که آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سی مدیری آقای پیشه‌وری‌نین ملی حکومت باش وزیرلیکیندن آذربایجان خلقینه تاریخده ایلدی. اولاراق قید ایدیلن خدماتی و آذربایجان خلقینین دیری و استمدادلی بیر ملت کیمی دنپایا تانیلماسینا سبب اولدوغو ایچون آذربایجان ملتی آدیندان قردانلیق ایدیلین.

۲/ ملی حکومتین خارجی و داخلی سیاست میدانیندا تعقیب ایتدیگی خط حرکتین متین و دوزگون اولدوقینی قید و علاوه ایدیرکه بو خط حرکت نه‌تک آذربایجان خلقینین آزادلیغی‌نین تاینینی بلکه ایرانین استقلالیت و تمامیتینی تاین ایتمک ایچون اساسی و محکم وسایل تهیه‌سینه سبب اولموش و ایران استقلالینی خلل‌دار ایتمکه جالیشان خارجی و داخلی ارتجاعی عنصرلرین خائنه حرکتلری‌نین قاباغینی آلماقلا ایران تاریخینده ینی بیر صحیفه آچیلماسینا امکان یاراتمیشدیر.

۳/ ایرانین داخلی وضعیتینده ایسه ملی حکومتین دوزگون سیاستی درین و اساسی نتیجه‌لر باغیشلامیش و اونین تاثیرینده نه‌تک آذربایجان بلکه بوتون ایران خلقینی فلاکت و بیچاره‌لیک گرداینه سوق ایتمکده اولان ارتجاعی قوه‌لر مرعوب اولوب ارتجاعی خط حرکت تعقیب ایدیب. وطنداش محاربه‌سی یاراتماقلا ملی نهضتیمیزی یوغماق ایسته‌ین خائن دولت باشچیلاری ئوز مقاملاریندان سرنگون ایدیلیمیش. ایراندا آزادلیق و دموکراتلیق اصولین تاینینی ایچون قلم‌لر گوتورمکه زمینه حاضرلیا بیلیمیشدیر.

۴/ ملی حکومت داخلی و خارجی امنیتیمیزی تاین ایتمک یولوندا داها بویوک، داها اساسلی ایشلر گورمکه موفق اولموش. آز بیر زماندا تشکیل ایتدیگی فدائی و خلق قشونلاری سایه‌سینده ئوز قدرتی‌نی آذربایجان خارجینده اولان ارتجاعی مقاماته نشان ویرمکله اونلاری پرلرینده اوتورماغا مجبور ایتیمیش. عین‌زماندا داخله خلقین قانینی سوروب ئوز آقالیق‌لارینی ساخلاماق یولوندا مسلح بیر صورتده باش قابلدیزان اثرار و قلوبورلاری پرلرینده اوتوردوب ویا منکوب و مقهور ایتیمیش و بو واسطه ایله آذربایجاندا نظیری گورولمه‌میش بیر امنیت و آرامش وجوده کتیرمیشدیر.

۵/ ملی حکومت ۲۱ آذرده مجلسه تقدیم ایتدیگی ۲۰ ماده‌دن عبارت اولان برنامه‌نی شرافت و صداقت و قهرمانلیق ایله اجرا ایتدیکن سونرا ئوز فعالیتینه ادامه ویریب سیاسی اقتصادی اجتماعی حیاتی‌میزین یاخشیلانوب تکاملی و ترقیه دوغرو سریع بیر صورتده یوردولمه‌سی وسایلینی تهیه و تاین ایتمکن بیر آن بئله غفلت ایتمه‌میشدیر.

۶/ ملی حکومتین گوردیگی ان بویوک و ان دگرلی ایشلردن بیرسی‌ده برلرین بؤلونمه‌سی‌دیر. بو آغیر و مشکل ایشی انجام ویرمک ایله حکومت

خلق‌میزین اکثریتی‌نی تشکیل ایدن کند جماعتینی فلاکتین نجات ویزوب ثرقی و سعادت یولینا چکمکه موفق اولموشدور.

۷/ معارف ساحه‌سینده ارتجاعی و فاسد عنصرلرین شدید مقاومتینه باخمیاراق ملی حکومت ئوز برنامه‌سینی تمام ایله حیانا کچیرمکده موفق اولموشدور. بو ساحده ملی دیلمیزین بوتون مدرسه‌لرده تدریسی، آنا دیلینده درس کتابلارینین تهیه ایدیلمه‌سی، ملی دارلفنون، دولتی تیاتر و ملی موزه، ملی اورکستر هیئتی تاسیسینی خصوصی اولاراق قید ایتمک لازمدیر.

۸/ بیکارلیق ایله مبارزه داها شدید بیر صورتده آپاریلیمیش، ینی کارخانه تاسیسی و تعطیل معروض اولان کارخانه‌لرین اساسلی صورتده ایسه سالیتماسی، یر بولگوسی، خیابان و یوللارین اصلاح و عمرانی گوندن گونده شه‌تلمکده اولان بیکارلیقین قارشیسینی آلمیش و اونین گنیشلمه‌سینه یول ویرمه‌میش، بلکه گوندن گونده آزالوب اورتادان قالدیریلماسی زمینه‌سی تهیه ایدیلیمیش‌دیر. بو خصوصاً مجلس ملی طرفیندن قراره آلیشان موزه، دانشگاه، بانک و انجمن ایالتی بناسینین تکمیل‌مه‌سی داها آرتیق تاثیر باغیشلایماق‌دیر.

۹/ تجارت و مالی ساحده داها بویوک قسملر گوتوریلدیگینی عمومی اجلاس مخصوصاً قید ایدیر و آذربایجان بانگینین تاسیسینی ملی حکومتین بو ساحده گوردیگی ان بویوک ایشلردن ساییر.

۱۰/ کوچه ولایت و بخش انجمنلرینین ایشلری هنوز محسوس دگیلدیر و اونلارین وجودی اجتماعی حیاتی‌میزدا موثر نظره کلیمیر، ولی فرقه‌میزین رهبرلیگی سایه‌سینده بو اساسی قویولموش و بو واسطه ایله خلقی حکومت ایشینده مداخله ویرمکه خلقین ئوز سرنوشتینی تعیین ایتمک امکانی میدانا چیخیمیش و گله‌جکده دموکراسی اصولین اجراسی ایچون زمینه یارادا بیلیمیشدیر.

۱۱/ ملی حکومتین باشلادیقی اصلاحات نقشه‌سینی ادامه ویرمک ایچون ملی مجلس ئوزونون هیئت ریاستینه گنیش اختیار ویریر و دولت اداره رئیس‌لرینین اشتراکی و هیئت ریاستین مستقیم شرکت و دخالتی ایله تشکیل ایدیلن ایالت شوراسینا بواصلاحاتین تقبیر ویریلمه‌دن اجرا ایدیلمه‌سینی خصوصی تاثیریق ویریر.

۱۲/ همچنین ملی حکومت ئوز ملی و تاریخی وظیفه‌سینی ناموس و شرافتله انجام ویردیگی و آذربایجان خلقی‌نین ایسته‌دیگی‌لرینی آلدیغی ایچون بو تاریخدن اعتبارا منحل اولوب بویوک نهضتیمیزین قهرمان ارکان حربی نامیله قیزیل صحیفه‌لری تشکیل ایدن شانلی انقلاب تاریخی‌میزین مهربان آغوشینه تابشیریلیر و خلقیمیزین آلتی آی ایکی گونلیک حاکمیت دوره‌سینین اونودولماز مجسمه‌سی اولاراق خلقین روحینده و اوره‌گینده یادگار قالماقلا گله‌جک نسلیمیزین شعلی و یول‌گوستریجیسی اولماقلا مقدساتیمیزدان تانیلیر و ملی حکومت و مجلس ملی آدلاری بوتون خلق طرفیندن احترام ایله یاد ایدیلوب و اونلارا نسبت لایقی احترام قائل اولمایانلار

خلق دشمنی حساب ایدیلره که جامعه سیزده نفرث و انرجار ایله قارشیلانماقا محکوم ایدیلیر.

۱۳ / مجلس مخصوما مرکزی حکومت ایله اولان اختلاف و مبارزه نین صلح و سازش یولیه قورتارماسینا آرتیق درجه اهمیت ویریر و ملی حکومتین بو یولدا آپاردیغی خط حرکتین دوزگونلوقونو و بو واسطه ایله خلقیمیزین ایسته دیک لرینین الله ایدیلمه سینی و بو آزادلیقین تامینی ایچون نهضتیمیزین بوتون ایرانا گئیش بیر مؤرتده یول تاپماسینی ان جلی اساسلی و ان مفید بیر تدبیر سایماقلا ملی حکومت و اونین باشچیسی نی تقدیر ایدیر.

۱۴ / مجلس ملی طرفیندن آذربایجان دموکرات فرقه سینین مرکزی کمیته مدری آقای پیشه وری نین آذربایجان ملی و دموکراتیک نهضتینده بیر نفر فدائی کمی چکدی کیری رحمت و فدائی دستلرین مشکل صورته سالماق مناسبتیه فدائی لر آتاسی آدلانیر و هابئله آذربایجان مجلس ملی رئیس آقای شستری و آقای پیشه وری ئوز ملی وظیفه لرینی شرافتله انجام ویریب و آزادلیق یولوندا بویوک مبارزه لر آپاردیقلا رینا گوره مجلس ملی طرفیندن اونلارا مجلس ملی مدالی ویریلگی تصویب اولوندی.

۱۵ / نهایت مجلس ملی ۲۴ خرداد تاریخلی موافقتنامه نی تصدیق و اونین موجبینجه تمام وضعیتی نی حفظ لیتمکله ئوزونی انجمن ایالتی آدلاندریب پنی دموکراتیک انجمن ایالتی قانونی مجلس شورای ملی طرفیندن تصویب اولونانا قدر ئوز ایشلرینی سابقکی قرار اوزره به عنوان آلتیندا ادامه ویرمکی قراره آلیر. («آذربایجان» روزنامه سی، نمره ۲۲۵، ایکینجی دوره، ۵ تیر ۱۳۲۵)

آذربایجان ملی مجلسینین
آذربایجان داخلینده حاصل اولان صنعتی محصولار
حقیقنده تصویب اولونموش
قانونی

۱ نجی ماده - آذربایجان داخلینده عمله کلن صنعتی محصولار نظایری خارجه دن وارد اولونماسی قغن در مگر اقتصاد و تجارت وزارتی طرفیندن تنظیم اولونموش نظامنامه موجبینجه ورودی ضروری تشخیص ویریلیر.

تیسره - بو ماده دن تخلف ایده نلرین جزاسی بیرنجی دفعه سالین یاری قیمت یی جریمه عنوانیه آلبناجا قدر و عین جنسده یدی گون مدتینده آذربایجان حدودیندن

خارج اولونمالیدر. امتناع مورثینده عین مال ضبط اولوناجا قدر مرتکبین ایکنجی دفعه جزاسی عین مالی ضبط ایتمکدر.

ایکنجی ماده - بوتون دولت ایشچیلری وطنی پارچه استعمال ایتملی درلر. تیسره - بو ماده دن تخلف ایده ن ایشچیلرین بیرنجی دفعه حقوقلارینین ۵۰ ده بیری ضبط اولاجا قدر. تکرار صورتده اولارین خدستینه خاتمه ویریله چکدر.

۳ نجی ماده - بو قانون انتشار تاریخیندن بیر آی سونرا اجرا اولونمالیدر. ۴ نجی ماده - آذربایجان ملی دولتی بو قانونون اجراسینه موظفدر.

یوخاریدا یازیلان قانون آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سینین ۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

۲۲ اردیبهشت ۱۳۲۵ نجی ایل

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۳۵)

آذربایجان ملی مجلسینین
دولت ایشچیلری و کارگرلری و باشقا دولتی و ملی
موسسه لر و کارخانه لرین بیمه ایدیلمه سی
حقیقنده تصویب اولونموش
قانونی

ماده واحد - بوتون دولت ایشچیلری و کارگرلر آذربایجان بیمه شرکتی اداره سینده گره ک بیمه اولسونلر باشقا دولتی و ملی موسسه لر و کارخانه لرین بیمه لری فقط آذربایجان بیمه شرکتی اداره سینده بیمه اولمالیدر.

یوخاریدا یازیلان قانون آذربایجان ملی مجلسین رئیسه هیئتینین ۱۹ اردیبهشت ۱۳۲۵ نجی ایل تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۳۵)

آذربایجان مجلس ملی سینین
خلق قوشونلاری تشکیلی حقیقنده
قانونی

آذربایجان مجلس ملی سینین آذر آیینین ۲۰ ندا ۱۳۲۴ تاریخلی ۴ نجی عمومی جلسه سینده خلق قوشونلاری تشکیلی حقیقنده آشاغیداکی قانون تصویب اولدی.

بیرینجی ماده - خلق قوشونلاری وزارتی تیزلیک ایله خلقی ئوز ملی وظیفه سینی انجام ویرمکه عملا دعوت ایدیب آذربایجانین احتیاجاتی ایجاب ایتدیکی خلق اوردوسینی وجوده کتیرسین.

ایگینجی ماده - قوشونون مقدراری و اونون منظم دستلره آپریلماسی همچنین افسرلرین و فرماندهلرین درجه بندلیگی هیئت دولته محول اولونور.

اوجونجی ماده - ملی سرپازلیق وظیفه سینین مدتی بیر ایل یاریم در ایگیرمی یاشینا بالغ اولان بوتون آذربایجانلیلار معین شرائط داخلینده قوشونا چاغیریلیر.

دوردنجی ماده - خلق قوشونلاری وزارتسی ملی قوشونی اداره ایتمک ایچون نظامی معلوماته مالک اولان آزادپخواه شخصلردن بیر شورای عالی تشکیل ایدیر. بو شورانین داخلی نظامنه و آئین وظایف و اختیاراتینین تعیینی هیئت دولته تاپشیریلیر.

بشینجی ماده - شورای عالی نین قرارلاری خلق قوشونلاری وزارتسی نین تصویبیدن باش فرماندهین تصدیقینن سونرا موقع اجرایه قویولا بیلر.

آلتینجی ماده - شورای عالی قوشونون اداره سی و تقسیماتی ایچون خصوصی نظامنه تنظیم ایدیب خلق قوشونلاری وزارتین و هیئت دولتن تصویبی ایله موقع اجرایه قویور.

یئنجی ماده - قوشونون لباس و درجه بندلیگی ده شورای عالی نین قراری و باش فرماندهین تصویبی ایله تعیین اولونور.

سکونجی ماده - افسرلرین درجه لرینی و ترفیعی نی و قهرمانلیق گوسترن فدائی لرین پاداشی خلق قوشونلاری وزارتینین پیشنهادی و باش فرماندهین امری ایله تعیین اولونور.

دوقوزینجی ماده - خلق قوشونلاری وزارتسی هیئت دولتن تصویبی و باش فرماندهین قراری اوزره اولکهنین مدافعه سی و خلقین آزادلیتینی تامین ایتمک ایچون لازم مهمات سلاح وسایر حربی لوازمی تهیه ایتمک و قوشونی معاصر حالا سالماق ایچون مجلس ملی طرفیندن قبول اولونان بودجه اوزره جدی قدسدر گوتورمکه موظفدر.

اونونجی ماده - خلق قوشونلاری سیراسینا دعوت ایتمک ایچون لازم اولان نظامنه و قرارلارین تنظیمی دولت هیئتی ایله مجلس ملینین ریاست هیئتینه تاپشیریلیر. بو نظامنه مجلس ملی نین کله جک عمومی اجلاسینده دک امتحان ایچون موقع اجرایه قویولور.

اون بیرنجی ماده - خلق قوشونلارینین افراد (فدائیلر) و افسرلری عموم وطن داشلارین مالک اولدیقی حقوقینه و اجتماعی حقه مالک اولوب انتخاب اولماق و انتخاب ایتمک کیمی ملی وظیفه لری ایسته دیکلری کیمی انجام ویره بیلر.

اون ایکنجی ماده - وطن و آزادلیق یولوندا شهید یا شکست اولانلارین عائله لرینین آسایشینی تامین ایتمک ایچون خلق قوشونلاری وزارتسی تزلک ایله بیر لایحه تنظیم ایدیب ملی حکومت واسطه سیله مجلس ملی نین هیئت ریاستینه تقدیم ایتلمی در.

اون اوجونجی ماده - ملی وظیفه، تشکیلاتی قورولوب عملیاته باشلیان گونه قدر موجود فدائی دستلری اولکهنین آزادلیق نی مدافعه ایتمک وظیفه سینینی انجام ویریر. اولارین منظم قوشون حالینا دوشمه سی ایسه خلق قوشونلاری وزارتینه تاپشیریلیر.

اون دوردنجی ماده - بو قانونون اجراسی خلق قوشونلاری وزارتینه محول اولور.

تبریز ۱۷ بهمن ۱۳۲۴ نجی ایل

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۴۱)

آذربایجان مجلس ملی سینین
نظامی اولمیانلارین محکمه ایدیلمه سی حقیقنده
قانونی

آذربایجان مجلس ملی سینین دی آئین ۱ نده ۱۳۲۴ تاریخلی ۵ نجی جلسه سینده نظامی اولمیانلارین محکمه ایدیلمه سی حقیقنده کی قانونی آشاغیدکی قرار اوزره تصویب اولوندی.

بیرنجی ماده - نظامی اولمیانلارین محاکمه سینین نظامی محکمه لره محول ایدن بوتون قانونلار لغو ایدیلیب و نظامی اولمیانلارین محکمه سی عمومی محکمه لره تاپشیریلیر.

یالتیز آذربایجان ملی دولتی طرفیندن نظامی وضعیت اعلان ایدیلن یرلرده نظامی اولمیانلارین محکمه سی خصوصی قرار ایله قسما و تامانا نظامی محکمه لره محول ایدیلمه لیدر.

ایکنجی ماده - بو قانون او جرملره شاملدرکه همین قانونین تصویبیدن اول وقوعه کلیب و حقیقنده قسسی حکم ویریلمه بیدر.

اوجونجی ماده - دولت بو قانونین اجراسینا مامورد.

تبریز ۱۷ بهمن ۱۳۲۴ نجی ایل

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۴۲)

آذربایجان مجلس ملی سینین
دیوان جزائین لغو ایدیلمه سی حقیقنده
قراری

بیرنجی ماده - دیوان جزائین تشکیلی حقیقنده کی بوتون قانون و قرارلار لغو ایدیلیر. آذربایجاندا دولت و بلدییه مامورلارینین جرملری عمومی محکمه لره محاکمه ایدیللمیلیر.

آذربایجان مجلس ملی سینین
عالی محکمه تشکیلی حقیقده
قانونی

۱- نجی ماده - عالی محکمه آذربایجانین مرکزی تبریز شهرینده تشکیل اولوب و ایکی شعبه دن مرکب اولمالیدر. بو محکمه نین رئیس و مدعی العمومی دولتین پیشنهادی و مجلس ملی نین تصویبیله معین اولوب و مستشارلار و وکیل عمومی لر عدلیه وزارتین طرفیندن باش وزیرین تصویبی ایله تعیین اولاجاقلار. هر شعبه بیر رئیس و ایکی مستشاردان تشکیل اولاجاقدیر. بیرینجی شعبه نین رئیس عالی محکمه نین باش رئیس اولانیر.

۲- نجی ماده - اگر بیر شعبه نین مستشارلاریندن ناخوش ویا انجام وظیفه دن معذور اولورسا باش رئیسین تعیینی ایله او بیرسی شعبه نین مستشارلاریندن ناخوش یا معذور مستشارین برینه رسیده لیکه شرکت ایتملی در.

۳- نجی ماده - آذربایجان ملی حکومتی تشکیل تاریخیندن اعتبارا بوتون آذربایجانا مربوط اولان دعوالرکه تهران دیوان تمیزینده رسیده لیک اولوردی آذربایجان عالی محکمه سینده جاری قانونلار موجیبجه رسیده لیک اولمالیدر.

۴- نجی ماده - آذربایجان اولکده سینده قاضی لرین انتظامی تقصیرلرینه عالی محکمه رسیده لیک ایتمه لیدر.

۵- نجی ماده - بوتون دعوالرکه حکومت ملی تشکیلیندن قابق تهران دیوان تمیزینه ارجاع اولوب و دوسیه لر تهران گوندریلیدیر ۲۱ آذرین قابق تهران دیوان تمیزیندن بو دعوالرله نسبت حکم صادر اولورسا او حکم معتبر تانیلیر. لیکن آذربایجان ملی حکومتی تشکیلیندن سونرا فقط آذربایجان عالی محکمه سینین حکمی معتبر تانیلیر.

قید: اگر تمیز تقاضاسی اولموش حکم ملی حکومت تشکیلیندن قابق صادر اولوب و دوسیه لر تهران گوندریلمه سه بو کیمی دوسیه لر آذربایجان عالی محکمه سینده رسیده لیک اولمالیدر.

۶- نجی ماده - عالی محکمه ایشلرین ماهیتینده رسیده لیکه وارد اولمیوب محاکمه نین صحیح مورته جریان تاپماسینا و قانونلارین دوزگون اجرا اولونماسینا نظارت ایده جکدر مگر قانون استثناء ایدیب و عالی محکمه یه ماهیتده رسیده لیک ایشکیه اجازه ویرمیش اولسون. اگر عالی محکمه نین حکمی صحیح اولورسا عالی محکمه حکمی ابرام ایدیب صحیح اولماسا حکمی نقض ایده جک و بو ایشده رسیده لیک ایشکی باشقا بیر همدیف محکمه یه گونده ره جکدر.

ایکینجی ماده - ئوز قانون وظیفه لرینی انجام ویررکن پول ویا مال ایله رشوت آلان دولت و بلدییه مامورلاری اوج ایلدن اون بشن ایله قدر حبس و اجباری ایش، دائمی حبس ویا اعدامه محکومدرلار. رشوت آلبان پول ویا مال دولت صندوقی منفعتینه ضبط اولونور.

اوجونجی ماده - دولت بلدییه مامورلاریندن اختلاس ایله نلر ویا ئوز ماموریتی مناسبتیله دولت مالینی اوغورلابانلار اوج ایلدن اون بشن ایله قدر حبسه ویا اجباری ایشه ویا دائمی حبسه ویا اعدامه محکومدرلار.

اختلاس ایدیلیمیش ویا اوغورلانمیش مالین اوج برابری اونون اموالیندن دولت صندوقی نفعینه ضبط ایدیله جکدر.

دوردنجی ماده - ئوز منفعت لری ایچون دولت مامورلاری یا نقد پول ایله رشوت ویریب اولنلاری قانونی وظیفه لرینی انجام ویرمکن صرف نظر ایتدیرن اشخاصدا رشوت آلانلار کیمی مجرم حساب ایدیلیم اوج ایلدن اون بشن ایله قدر حبسه و اجباری ایشه ویا دائمی حبسه ویا اعدامه محکومدرلار. رشوت ویریلن نقد پول ویا مال دولت صندوقینین منفعتینه ضبط اولونور.

بشنجی ماده - دولت بو قانون اجرا سینا ماموردر. بو قانون دی آیین ۱ نده ۱۲۲۴ تاریخلی آذربایجان مجلس ملی سینین ۵ نجی جلسه سینده تصویب اولوندی.

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۲۲۵ نجی ایل، نمره ۴۴)

آذربایجان مجلس ملی سینین
هیئت رئیسه سینین ملی وظیفه ده خدمت مدتی تصویبی حقیقده
قانونی

آذربایجان مجلس ملی سینین سه شنبه گونی ۱۶ بهمن ۱۲۲۴ تاریخلی ۱۵ نجی هیئت رئیسه جلسه سینده آشاغیداکی قانون ایکی فوریتله تصویب اولوندی، ماده واحده - آذربایجان خلق قوشونلاری حقیقده تصویب اولان قانونون اوجونجی ماده سی اصلاح و ملی وظیفه ده خدمت مدتی ایکی ایل معین اولونور.

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۲۲۵ نجی ایل، نمره ۴۴)

عدلیه و داخله وزارتلی بو قانونی حیاته کچیرمکه ماموردلار. بو قانون دی آیین بیرینده ۱۳۲۴نجی ایلدن اعتبارا موقع اجرایه قویولمالیدر. بو قانون ۷ ماده دن عبارت اولان آذربایجان مجلس ملی سینین آذر آیین ۲۹ - ۱۳۲۴ تاریخلی ۳نجی عمومی جلسه سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۲۹ آذر ۱۳۲۴ نجی ایل
(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۴۵)

آذربایجان مجلس ملی سینین
مرحوم ستارخانین قارداشی و قیزلاری و مرحوم باقرخانین
باچیسسی حقیقده تصویب اولونموش مستمری
قانونی

ماده واحده - مرحوم ستارخان و باقرخانین آزادلیق یولوندا چکدیگرلی رحمتلر و اولازلرین آذربایجان خلقینه و ایران ملتینه ایتدیگرلی خدماتی تقدیر ایتمک منظوریله حاجی عظیمخان ستارخانین قارداشی حقیقده عملیک ایدا یوز اللی تومن مستمری برقرار اولونور و هابئله سلطان خانم و معصومه خانم مرحوم ستارخانین قیزلاری و فاطمه خانم مرحوم باقرخانین باچیسسی حقیقده عملیک ایدا اللی تومن مستمری برقرار اولونور. مالیه وزارتینه اجازه ویریلیرکه بو مستمری لرین اعتبارین بودجه ده پیشبین لیک ایدیپ پرداخت ایتسین.

یوخاریدا قید اولونان قانون آذربایجان مجلس ملی سی هیئت رئیسه سینین ۱۸ خرداد ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

۱۹ خرداد ۱۳۲۵ نجی ایل
(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۵۰)

آذربایجان مجلس ملی سینین
آذربایجان دموکراتیک و ملی نهضتینه شهید اولان
فدائی لرین عائله لرینه و ناقص الاعضا اولان
فدائی لرین کوز لرینه مساعدت ایتمک
قانونی

۱ نجی ماده - ملی نهضت یولوندا شهید اولان فدائی لرین آروادلارینا ایدا ۳۰ تومن و صغیر اولانلارین هر بیرسینه ایدا ایکیرمی تومن مستمری برقرار اولونور و هابئله اولنلارین آتا و آنالارینا، باچی و قارداشلارینا که شهید اولان

۷- نجی ماده - ایشلر عالی محکمه یه یتیشدیگن سونرا باش رئیسین نظری ایله شمه لر آراسیندا بولونوب و شعبه رئیسین تعیینی ایله مستشارلاردان بیری دوسبه تین جریانیندان بیر راپورت تهیه ایده چکدر.

۸- نجی ماده - رسیده لیک اجلاسیندا تهیه اولونموش راپورت اوخونوب و راپورتی یازان مستشار نوزیده مشاوره و رای ویرمکه اشتراک ایده چکدر.

۹- نجی ماده - عدلیه وزارتلی بو قانونون اجراسینا ماموردر.
یوخاریداکی قانون آذربایجان مجلس ملی هیئت رئیسه سینین بهمن آیین ۲۸ نده ۱۳۲۴ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۲ اسفند ۱۳۲۴ نجی ایل
(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۴ نجی ایل، نمره ۲)

آذربایجان مجلس ملی سینین
زندانیلرین عفو ایدیلیمه سی حقیقده
قوراری

۱- ماده - ۲۱ آذر ۱۳۲۴ نجی ایل مجلس ملی آذربایجانین افتتاحنه قدر آذربایجاندا سیاسی تهتمیله تعقیب و زندانی ویا تبعید اولان بوتون شخصلر تعقیب و مجازاتدان معاف و آزاددلار.

۲- ماده - دادگاه نظامی طرفیندن عمدی قتلدن باشقا محکوم ویا بلاتکلیف قالان حبسلری آزاد ایتمک.

۳- ماده - ایکنجی ماده ده قید اولونان بلاتکلیف لردن علاوه باشقا بلاتکلیف حبسلرین تکلیفی نی بیش گونه قدر معین ایتمک.

قید - بلاتکلیف لرین ایشلری معین اولدیقدان سونرا بو قانوندان استفاده ایده بیله لر.

۴- ماده - بیر ویا بیر ایلدن آز حبسه محکوم اولانلاری آزاد ایتمک.

۵- ماده - مجازاتی بیر ایلدن آرتیق اولان محبوسلارین مجازاتینین نصفینی باغشلاماق.

قید - دائمی حبسلرین حبس مدتی ۱۵ ایل حساب اولونور و بو عفو عمومی دن استفاده ایده بیله لر.

۶- ماده - بو قانون آذربایجان محکمه لرینده محکوم اولوب تهران ویا باشقا زندانلارا انتقال اولان آذربایجانلیلارا دا شاملدر.

۷- ماده - اعدامه محکوم اولوب حکمی اجرا ایدیلیمه نلر بو عفو عمومی دن استفاده ایده رک حبسلری اون ایله قدر تخفیف ویریلیر.

فدائی لر اولنلارین معاشلارینی ویریرمیشلر. آیدا هر بیرسینین حقیقده ایگیرمی تومن مستمری برقرار اولونور. بو مستمری نه قدرکه آوادلاز و قیزلار و باچیلار آره گتمه ییب و اوغلان اوشاقلاری و قارداشلاری کبیر اولماییلار برداخت اولماقتا.
بوندان علاوه بو فدائی لرین اوشاقلارینی و هایئله اولنلارین کفالتی آلتیندا اولان باچی و قارداشلارینی دولت گره که تحصیل و ادا ایدیب و اولنلارین تحصیل خرچلرینی برداخت ایتسین.

۲ نجی ماده - او فدائی لرکه ملئی نهضتده اشتراک ایتمک اثرینده یارالانیب و یارالاری قابل علاج اولمادان ناقص الاعضا اولوب و ایشدن عاجز قالیلار اولنلارین هر بیرسینه آیدا اللی تومن عمرلیک مستمری برقرار اولونور. بوندان علاوه بو کیمی فدائی لره مخصوص کارت دولت طرفیندن ویریله جک و اولنلار بو کارتتی گوسترمک شرطیله دولتی وسایط نقلیه دن «دمیر یول و اونون اشالی» نجانی استفاده ایده بیلرلر.
۳ نجی ماده - یوخاریداکی ماده لرده قید ایدیلن مستمری داخله وزارتینین پیشنهادی هیئت دولتین تصویبی ایله ویریلمه لیدر.

۴ نجی ماده - مالیه وزارتینه اجازه ویریلر بو قانون موجبینه برقرار اولونان مستمری لر تاسین ایتمکدن ثوتری لازم گلن اعتباری هیئت دولتین اختیارینه تویسون.

بو قانون آذربایجان مجلس ملیسی هیئت رئیسه سینین ۱۸ خرداد ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه سینده تصویب اولوندی.

۱۹ خرداد ۱۳۲۵ نجی ایل

«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۵۰

آذربایجان ایالت انجمنینین

کئند انجمنینین نظامنامه سی حقیقده

قراری

آذربایجانین بوتون کندلرینده کند انجمنینین تشکیلی وظیفه لر:

- ۱ نجی ماده - هر گنده بیر کند انجمنی تشکیل اولونور. بو انجمن کندین افرادینین آز و چوخ اولماغینا گوره اوج نفردن بشر نفره قدر اولمالیدر.
- ۲ نجی ماده - کند انجمنی بیر ایلین مدتینه انتخاب اولونور.
- ۳ نجی ماده - انتخابات عمومی و مساوی و مستقیم اولمالیدر.
- ۴ نجی ماده - بوتون ایگیرمی یا شینا چاتمیش شخصلر او کنده ساکن اولماق شرطیله انتخاباتدا شرکت ایده بیلرلر.
- ۵ نجی ماده - ۲۵ دن آزا اولمیان شخصلر انجمنه انتخاب اولما بیلرلر.
- ۶ نجی ماده - انجمن عضولری ثوز آرالاریندا بیر نفر رئیسی انتخاب ایدوب

و انجمنی اداره ایده جاقلار. انجمن لاقل هفته ده بیر جلسه تشکیل ویریب و کندین ایشلرینه دایر مذاکره و لازم گلن تصمیملری دوتا جاقلار.

۷ نجی ماده - هر کندین کنداسین او کندین انجمنی تعیین ایدیب و مربوط بخشدار وسیله سیله فرماندازا مقررئیک ایدیب اونا رسمی حکم صادر اولماقتا. انجمن موظفدر کندانین ایشینده نظارت ایدیب و کندا انجمن مقابلینده مسؤلدر.

۱ نجی قید - کندا ممکندر انجمن. عضوی یا باشقا بیر شخص اولسون.

۲ نجی قید - کندانین حقوقین کند انجمنی آشاغیداکی قرار اوزره تعیین ایده چکدر. آریا و بوغدا و دوگی محصولی ایگیرمی خرواره قدر یوزده اون، ایگیرمی خرواردان یوز خرواره قدر ایگیرمی خرواردن مازادینا نسبت یوزده اوج خرواردن بشی یوز خرواره قدر یوز خرواردن مازادینا نسبت یوزده بیر یاریم، بشی یوز خرواردن آرتیق مازادینا نسبت یوزده بیر نسبتی اوزره کندایه حقوق تعیین اولونمالیدر. اگر بعضی کندلرده بوغدا و آریا و دوگی عایداتی آزا اولسا و اونون باشقا عایداتی اولورسا (باغات صیفی و مالدارلیق) گرک اونون عایداتی یوخاریداکی نسبتیله غله نین قیمتی اوزره قیمت اولونوب کندانین حقوقی یوخاریداکی نسبت اوزره تعیین اولونسون.

۸ نجی ماده - انجمن کندین بوتون فلاحتی و فرهنگی و بهداشت و باشقا عام المنفعه ایشلرینین یاخشی گئیشینه دوزگون اداره اولماسینا دایر لازملی تدبیرلر کوروب و نظارت ایده جاقتا.

۹ نجی ماده - اگر انجمن عضولریندن بیر نفری ثولوب یا استعفا ایتسه گلن دوره انتخاباته قدر اونون یئرینه انجمن ثوزی بیر نفر انتخاب ایده جاقتا.

۱۰ نجی ماده - انجمن کندچیلر آراسیندا تولید اولان اختلافاتی آق ساقالیق بولیله اصلاح ایده جاقتا و اگر اصلاحه موفق اولماسا شاکینی مربوط اداره یا محکمه یه هدایت ایده جاقتا.

۱۱ نجی ماده - انجمن کندین تاسین ایتمک و چشمه و آرخلرین تنقیه سی بارسینده نظارت ایدیب و اگر بیر قناتین تنقیه و تعمیر احتیاجی اولورسا، اونون مالکی تنقیه و تعمیریندن خوددارلیق ایدرسه مراتبی محال انجمنینه یا بخشدارلیق یا فلاحت اداره سینده اطلاع ویرمیلیدر.

۱۲ نجی ماده - کندین اداره سی و آبادلیقی ویا کنده اولان حیوانی یا نباتی خسته لیک لارین مبارزه سی ساحه سینده و آیری فلاحتی ایشلرده انجمن موظفدر فلاحت اداره سینین مامورلاری ایگه تشریک مساعی ایتسین.

۱۳ نجی ماده - فلاحت بانگی طرفیندن کندچیلره ویریلن بورجلارین وصولینده و بورجلولارین حاصل لرین جمع اولریقیندا انجمن دقیق نظارت ایدیب و لازم اولان کمک لری ایده چکدر.

یوخاریداکی قید اولونان آذربایجان ایالت انجمنین ۲۲-مرداد ۱۳۲۵
تاریخلی جلسه سبندہ تصویب اولوندی.

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۷۵)

آذربایجان مجلس ملی سینین
ایشس حقیقنده تصویب اولونموش
قانونی

بیرونجی فصل کلیات

۱ نجی ماده - هرکس که ئوز گونلیک یا آیلیق یا ایل لیک زحمت و ایشینی
اجرت مقابلینده بیر یا باشقا شخصه یا موسسه یه واکدار ایده کارگر تانیلیر.

۲ نجی ماده - هرکس یا موسسه صاحبی که باشقا شخص لرین یا اتحادیه لرین
گونلیک یا آیلیق یا ایل لیک زحمتینی یا الینین ایشینی بیر معین پول یا شئی
مقابلینده قبول ایده کارفرما آدلانیر.

۳ نجی ماده - بیر یا نئجه نفر کارگرین زحمتیندن یا الینین ایشیندن استفاده
اولونان یره موسسه دیلییر، معدن، کارخانه، کافه، رستوران، چاپخانه، دواخانه،
حجره، مغازه و بو قبیل برلر عمومیتله موسسه تانیلیر.

ایکینجی فصل - ایشس قراردادی

۴ نجی ماده - اگر بیر اتحادیه ایله بیر موسسه آراسیندا بیر یا نئجه ایشچی
ایله ایشس صاحبی آراسیندا بیر قرارداد باغلانسا گرهک بو قرارداد کتبی اولوب
اونون کیملره و نهیه شامل اولماسی آشکار و اعتبار مدتی تعیین اولونسون.

بو قبیل موردلرده شفاهی قراردادین قانونی اثری یوخدور.
قید - کارگرین سوادسیزلیقیندن یا اونون قانون بیلمه سیندن سوء استفاده
ایدیب اونو قرارداد باغلانمادان ایشله دن ایشس صاحبی اونا قرارداد باغلانمیش هم
مثل ایشین حقوقینی ویرمیلیر.

۵ نجی ماده - ایشچی و ایشس صاحبی ئوزلری یا وکیل لری یوخاریداکی
ماده ده قید اولونان قراردادی امضا ایتمه لیلرلر.

قید - فعله اتحادیه لری و کارگرلرین مستقیم نماینده لری اولوب دسته جمعی
قرارداد باغلانماغا صلاحیتی وارد.

۶ نجی ماده - قرارداد باغلاناندا سونرا ایشچی لر موسسه ده ایشس باغلاماق
تاریخیندن قراردادین ماده لریندن استفاده ایده چکلر.

۷ نجی ماده - بیر پاره فنی و اقتصادی علت لره گوره ایشس صاحبی بیر یا
نئجه ایشچینی ایشس کنار ایشسک مجبوریتینده قالارسا آشاغیداکی قرار اوزره رفتار
ایتمه لیلر.

بیر آی کارگری ایشس چیقارمیشدن اول کارگره مربوط اتحادیه توسطی ایله
اطلاع ویرمه لیلر.

آلتی آیدان بیر ایله قدر ایشس سابقه سی اولان کارگره بیر آیلیق و بیر ایلدن
ایکی ایله قدر سابقه سی اولان کارگره ایکی آیلیق و ایکی ایلدن آرتیق سابقه سی
اولان کارگره ایکی آی باریم لیق حقوق پرداخت اولمالیلر.

قید: ایشس چیقاریلان کارگر ایشس مانعی مرتفع اولورسا دوباره آدام اولسا
آیری کارگرلر ده تقدم حقی وازیدور و همینکه ایشس قبول اولوندی اونون آلدیشی
مزایادان اگر آز مدت بیکار قالمیش اولسا کسیرینی ایشس صاحبینه قایتارمالیلر.

۸ نجی ماده - ایشس صاحبی ایشچینی عذرسیز اولاراق ایشس چیقارماغا حقی
دگیل سکر آشاغیدا قید اولونان قرار اوزره ایشچی ایشینی سببسیز انجام ویریمه
ویا اوغورلیق ویا خیانت ویا قانونی وظیفه لریندن تهررد ایده بو مواردده زحمت و
رفع مناقشه کمیونونین تصدیقی و تصویبی اوزره کارفرما ایده بیلر ایشچینی
اخراج ایتمین.

۱ نجی قید: ایشس صاحبی بیر ایشچینی قانونسیز اولاراق (اتحادیه نین خبری
اولمادان و رفع مناقشه کمیونو تصدیق ایتمه دن) ایشس چیقاردارسا ایشچی بیر
هفته مدتینده ایله بیلر اتحادیه واسطه سیله شکایت ایده. بو شکایت رفع مناقشه
کمیونوندا حل اولونمالیلر. اگر کمیون کارگرین ایشس چیقاریلماسینی قانونسیز
تشخیص ویریرسه کارگر ئوز ایشینه قایتارمالیلر. اونون ایشسیز قالماق گونلرینین
حقی یتشمکله عینی قدرده فعله تعاون صندوقونون نفعینه ایشس صاحبیندن جریمه
آلینمالیلر.

(«آزاد ملت» روزنامه سی، ۱۳۲۵ نجی ایل، نمره ۷۷)

پیشگاه اعلیحضرت همایون

شاهنشاهی ایران

جناب آقای سید محمد طباطبائی رئیس مجلس شورای ملی

جناب آقای ابراهیم حکیمی نخست وزیر

بو ایل آبان آیینین ۲۹-۳۰نجی گونلرینده تبریز شهرینین شیرخورشید
سالونیندا ۱۵۰۰۰۰ مین نفرین امضاسی ایله عموم آذربایجان شهر و حومه لریندن
تولانان عمومی میتنگلر طرفیندن سئچیلیمیش یدی یوز نفر نماینده نین شرکتی ایله
تشکیل تاپان بویوک خلق کنگره سی ئوزینین ۴نجی اجلاسیندا اتفاق آرا ایله ئوز

طلباتیئین اساس مسئله لرینی اٹشایندائی ماده لرده قید اولونان اعلامیه واسطه سیله ایران مرکزی حکومتینه بیلدیرمگی قراره آلی،

۱- آذربایجان خلقی بورادا یازیلما سینه بر اولمیان ساییز حسابیز تاریخی سبیلره و حادثه لره گوره ئوزینه مخصوص ملیت، دیل، آداب و رسوم و سایر خصوصیات مالکدر، بو خصوصیات اونا حق ویریر ایرانین استقلال و تمامیتینی مراعات ایتمکله برابر بوتون دنیا ملتلی کیمی آتلانتیک اعلامیه سی موجبینجه ئوز مقدراتینی تعیین ائتمک ایچون آزاد و مختار اولسین.

۲- کنگره آذربایجان خلقی نین، ایرانین باشقا ایالت و ولایتلی ایله اولان مدنی، اقتصادی و سیاسی رابطه سینی نظره آلماق ایله برابر بو خلقین ایندیگی ایران دولتیئین تاسیسی حقیقده گوتردیگی فداکارلیقلری (واقعا ایندیگی ایران دولتی آذربایجانلیلار واسطه سیله تاسیس اولونموشدور) نظره آلوب هبچوجه ایله حاضر دگیل اونون مشروع و قانونی تقاضالرینی که ملی مختاریتدن عبارتدر ایرانین مرزلینه خلل گتیروب اونون تجزیه سی اوزرینده قرار ویرسین.

۳- آذربایجان خلقی وارقه سیله ایراندا مشروطه شکلی آلمیش دموکراسی اصولیین طرفداریدر.

آذربایجان ملتی ایرانین تمام ایالت و ولایتلی کیمی ایرانین مجلس شورای ملی سینه نماینده گوندره جک و عادلانه مالیات ویرمکده شرکت ایده جکدر.

۴- آذربایجان خلقی رسماً و علناً اعلام ایدیرکه بوتون دنیاین دیری ملتلی کیمی (ایرانین تمامیت و استقلالینی گوزلمکله) ئوزینین داخلی ایشلرینی اداره ایتمکدن اوتری ملی حکومت یاراتماغا حقلی در و او با جاروب ایرانین استقلال و تمامیتینی مراعات ایتمکله آذربایجان دموکراسی و حاکمیت ملی اصولی ایله اداره ایده بیلر.

۵- آذربایجان خلقی آزادلیق و دموکراتلیق بولوندا بویوک زحمتلر چکوب چوقللی قربانلیقلار ویرمکینه گوره ایستیر ئوزینین مختار حکومتینی حقیقی دموکراتلیق اساسی اوستونده قورسون. بونا گوره کنگره طرفیندن تصویب اولونموش داخلی نظامنامه اوستونده ئوزینین مجلس ملی سینی انتخاب ایلوب لازم گورور آذربایجانین ملتی و داخلی حکومتی بو مجلسین نماینده لرینی آراسیندان انتخاب اولوب اونین قاباغیندا مسؤل اولسین.

۶- آذربایجان خلقی نین ئوز ملی و آنا دیلینه مخصوص علاقه سی واردر. ئوزکه دیلینی نین تحمیلی اونی ترقی و تمدن کاروانیندان دالی سالمیش و اونون ملی، فرهنگ و معارفینین یولنی باغلامیشدر.

بونا روا تحمیلین قاباغینی آلماق و آذربایجانین ترقی سینه لازم کلن بوتون وسیله لری وجوده گتیرمک ایچون آذربایجان خلقی نین ملی کنگره سی هیئت ملی به

ئسئور ویریر چوق ئیز بیر زماندا آذربایجان دیلینی بوتون دولت اداره لرینده مرسوم و اونون تدریسی تمام مدرسه لرده (دولتی و ملی) عملی ایستین.

۷- یوز اللی مین نفرین امضاسی ویدی یوز نفر نماینده نین اشتراکی ایله تشکیل تاہان ملی کنگره آذربایجان ملتین اراده سیله ئوزینی موسلر مجلسی اعلان ایلوب آذربایجانین داخلی ایشلرینی اداره ایتمک ایچون اوتوز دوققوز نفرین عبارت بیر ملی هیئت انتخاب ایلوب اوللارا اختیار ویریر ملتین ملی ایستکلرینی عملی ایتمک ایچون لازمی تدبیرلر گوروب صلاحیتدار مقامات ایله مذاکره به گیریشتیلر. عین زماندا آذربایجان مجلس ملی سینی و همچنین مجلس شورای ملی انتخاباتینی اجرا ایله سینلر.

آخرده کنگره ایران دولتیئین و دنیاین بویوک دموکراتیک دولتلرینین نظرینی بوخاریدا یازیلانلارا جلب ایلوب اظهار ایدیرلرکه بو مطالبین احراسی ایچون فقط تبلیغ و تشکیل واسطه سیله اقدام ایلوب نزاع داخلی و قارداشر قانی توکمکه اجازه ویرمه جک، ولی اگر مرکزی دولت ایستره اونون قانونی حقیقی سلاح گوجی و قهر و غلبه ایله اورتادان آپارسین او وقت ناچار هر قیمتده اولور اولسون ئوز حقوقیندن مدافعه ایله جک و تا بیر نفر آذربایجانلی قالانداک ئوز ملی مختاریتی بولوندا مبارزه آپاراجاقتدر.

مجلس موسان (کنگره ملی) هیئت ملی به اختیار ویریر آذربایجانین مختاریتینی تامین ایتمک ایچون صلاحیتدار مقامات ایله علاقه گیریشتی مسئله نی ملح و سلامت یولیه حل ایستین. ولی هیئت ملی هیچ وجهیله آذربایجانین مختاریتی و ملی حکومتی حقیقیندن صرف نظر ایتمک و ایرانین تمامیت و استقلالینی بوزماق اختیارینا مالک دگیلدر.

بیز آرزو ایدیریک بوتون دموکراسی عالم بیلسین که دنیاده بیر ملت واردر حاضر اولوب ئوزونین وارقه سیله ئوز حقوقیندان مدافعه ایلوب آسیانین بیر کوشه سینده آزادلیق و دموکراتلیق بایدا قینی قالدخیزوب ایستیر فقط ئوز کمکی ایله ئوزونون آزادلیقینی تامین ایستین.

امید ایدیریک ایرانین صلاحیتدار مقاماتی و بویوک دموکراتیک دولتلر بیریم ملی منظوریمیزین اجراسی ایچون نوع پرورانه کمکلردن که منشور آتلانتیک اونون اساسی اوزره رینده قوبولموشدر مضایقه ایتمه جکلر.

احترامات فائیکله (ملی کنگره نین) مجلس موسان ملی ریاست هیئتی.

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴ نجی اپریل، نمره ۶۲)

آذربایجان مجلس موسسان ملی سینی
قرارلاری

- سه شنبه گونی آبان آیی نین ۲۹ ندا آذربایجان خلقینین بویوک ملی کنگره سی
آقای پیشه ورینین عمومی اوضاع حقینده ویردیگی معلوماتی مذاکره ایتدیکن سونرا
آشایداکی قراری اتفاق آراء ایله قبول ایدیر؛
- ۱- بویوک دموکراتیک ملتترین فداکارلیغی نتیجه سینده دیکتاتورلیق، زورگولیک
و نژاد اوستونلیگی تبلیغ ایدن قوه لرین ایدی اولاراق یغیلدیقی بوتون ملتله ئوزونی
اداره ایتمک ئوز مقدراتینه حاکم اولماق امکائی وجوده گلدیگی حالدا آذربایجان
دلقی تام معناسیله بیر ملت کیمی آباغا فالخوب ئوز طبیعی و قانونی حقینه ئوزینین
گوچی ایله مالک اولماق ایستیر.
- ۲- خلقیمیز سوء تفاهم و تهملره بول ویرمه مک ایچون ئوز مقدراتینی اله
آلدیغی حالدا ئولکه میرین ایراندا آیریلنماغی اعلان ایدیر و بوتون ایران خلقلری
ایله قارداشلیغینی حفظ ایتمگی ئوزینه وظیفه بیلیر.
- ۳- ملی کنگره آزادلیق دشمنلرینین افترا و تهملرینین ایندین قایاغی
آلماق ایچون آچیق و آیدین صورته آذربایجانین ایراندا آیریلماسی ویا اونون آیری
مملکته الحاقی انتشاراتینی جدی صورته تکذیب ایدیر.
- ۴- آذربایجان خلقی مشروطه اصولینه صادق قالب قانون اساسی نین دموکراتیک
اصل لرینی اجرا ایتمگه چالیشاقدیر.
- ۵- عمومی مشروطه قانونلارینی مراعات ایتمگه برابر آذربایجان خلقی
ئوزینین داخلی ایشلرینی اداره و ملی مختاریتینی تامین ایتمک ایچون قانون اساسین
استفاده ایدوب انجمن ایالتی تشکیلاتینی بیر قدر کیشلندیروب اونا مجلس ملی
شکلی ویریر. ایران داخلینده ایرانین تمامیت و استقلالینی قنج وجهله خللدار
ایتمدن ئوزینین ملی حکومتینی وجوده کتیریر.
- ۶- بویوک خلق سیتینگلرینین قرارینه گوره خلق کنگره سی آذربایجان
دموکرات فرقه سینین تشبثی و رهبرلیگی ایله مجلس ملی و ولایت انجمنلری و
مجلس شورای ملی انتخاباتینین فوریتله باشلاماغینی قراره آلیر.
- ۷- هر بیر ملتین ئوز مقدراتینه حاکم اولماسی او وقت امکان پذیر اولابیلرکه
او ملت یا شادینی ئولکه نی اداره ایتمک ایچون اساس قانونلره مالک اول بیلین.
بیز چوق یاخشی بیلیریک که تهراند اتمرکز تاپمیش مرتجملر خلقیمیزه بو اختیاری
ویرمیه چک بلکه ئوز لرینی خائن اراده لرینی بوتون مملکته تحمیل ایتمک ایچون
بیزیم قباغیمیزه انگلرده چقارماقدان گوز یومماق ایسته میه چکلر. اونا گوره
بویوک کنگره خلقیمیزین آرزو و طلباتینی عملی ایتمک ایچون جدی قدم کوتوروب

ئوزینی موسس لر مجلسی اعلان ایدیر. ملی مختاریتیمیزی محکم پایه اوستونده قورماق
ایچون مجلس ملی لری وجوده کتیریر.

۸- طبیعی درکه سیاسی، ملی، اقتصادی و فرهنگی مختاریته مالک اولمادان ملی
مختاریت بوش سوزدن عبارت اولوب قالار. بو نقطه نظرندن مجلس موسسان ملی
بیر حکومت یارادیلما سینی و مستقیما داخلی ایشلریمیزین بو حکومت واسطه سی
ایله اداره ایدیلمه سینی تاخیرسیر بیر صورته لازم گورور.

۹- مجلس ملی انتخاباتی قورتاروب ملی حکومت رسمیت تاپان گونه دک
کنگه ئوز نماینده لریندن اوتوز دوققوز نفرلیک هیئت ملی ناسیله بیر هیئت انتخاب
ایدیر قبول ایتدیگی قرارلرین اجراسینی بو موقتی هیئته تاپشیریر.

۱۰- بو هیئت ملی تشکیل تاپان گونه قدر آذربایجان خلقی نین ملی ایشلرینی
اداره ایده چک مجلس ملی تشکیل اولان کیمی اونون وظیفه سی خاتمه تاپمیش
اولاچاقدیر.

۱۱- مرکده و شهرستانلاردا باشلانان انتخاباتی تامین ایتمک و هیئت ملی نین
امنیتینی حفظ ایتمک ایچون کنگره ملی هر نوع تدبیر گورمگه کنیش اختیار ویریر.

۱۲- ملی کنگره دولت اداره لرینین باشیندا دوران مامورلردن هیئت ملیه
تابع اولوب اونون گوستریشلرینه و نظارتینه اطاعت ایتمگی طلب ایدیر و بونون
خلافینه رفتار ایدوب ئوزینی حاکم مطلق گوسترمک ایستین لرین تیزلیک ایله دولت
اداره لریندن اراجینی لازم گورور.

۱۳- ملی کنگره بوتون دولتی مدرسه لرده آذربایجان دیلی نین مجبوری
صورته تدریس ایدیلمه سینی هیئت ملیه تاپشیریر و بو ملی وظیفه نی انجام ویرمگه
مانع اولانلاری آذربایجان خلقی نین دشمنی حساب ایدیب اولانلارین ارتجاعی فکر و
خائنانه حرکتلرینه مانع اولماق ایچون جدی تدبیرلر گورسون.

۱۴- کنگره پلیس، ژاندارم و آرتش تشکیلاتی ترکیبینی پوزماق فکرینده
دیگلدیر. اولار ئوز رسمی لباسی و درجه لرینی حفظ و وظیفه لرینی انجام ویرمگه
دوام ایدیرلر. لیکن اگر اولاری اداره ایدنلردن بیزیم ملی مختاریتیمیزین علیینه
بیر ایش باش ویرسه هیئت ملیه اختیار ویریلیر اولانلارین خائنلرینین قایاغینی
آلماق ایچون جدی تدبیرلر گورسون.

«آذربایجان روزنامه سی، ۱۳۲۴نجی اپریل، نمره ۶۲»

آذربایجان مجلس ملی انتخاباتی
مناسیبتله ملی هیئتین بیانییه سی

آذربایجان مجلس موسسان ملی سی آخر جلسه سینده اوتوز دوققوز نفردن

مرکز بیر هیئت (آذربایجان هیئت ملی آدیله) انتخاب ایدوب آذربایجان خلقین اساس آرزولرینین اجراسینی بو هیئته تاپشیردی.

هیئت ملی اینینه باشلایان ساعتدن مجلس موسسان ملینین دستوراتینی جدی و دقیق بیر صورتده اجرا ایتمک ایچون فعالیتیه کیچوب و ثابت قدملر گوتورمکه چالیشدی.

هیئت ملی ماموردر آذربایجانین ملی مختاریتینی تامین ایتمک ایچون ایرانین تمامیت و استقلالینی رعایت ایدوب آذربایجاندا ملی مجلس قوروب و ولایت انجمن لرینی تشکیل ایدوب آذربایجانین کلیه امورنده نظارت و بو تشکیلاتین سایه سینده آذربایجان خلقینین شئون سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و معارفینی ملتین آرزوسینه متناسب بیر صورتده ترقی ویرمک ایچون لازمی تدبیرلر گورسون. هیئت ملی انتخاباتین مقدماتینی فراهم ایدوب آرامش و امنیتین برقرارلیغی ایچون لازم اولان تدبیرلری آلوب نوز شدید علاقه سینین امنیتین حفظنه ابراز ایتمیشدر.

هیئت ملی عمومی معنی و معنی: نظره آلاق اونون تصمیمی و معارفینین ترقیبسی و تجارتین توسعه سی و کندلی ایله مالکلرین آراسیندا اولان اختلافاتی حل و ایستیزلره ایس تاپماق ایچون اساسلی بیر پروگرام تهیه ایدوب و امیدواردر مجلس ملی نماینده لرینین مورد توجهی اولوب اونلارین اجرایی ایله خلقیمیزین حیاتیته مختلف اجتماعی و اقتصادی تبدلات مشهود اولسون و سعادت قاپولری بو فداکار ملتین اوزینه آچیلسون بو خصوصده انتظارمز وارکه مجلس ملی نماینده لری گنیس قلملر گوتورسونلر.

آذربایجان ملی هیئتی آیری بیر اللر وسیله سیله آذربایجان ملتینه هرج ومرج ایجاد ایتمک تشبند اولان نقشه لر ایله مبارزه و مقابله ایتمکین لازم اولدیفینی تذکر ویرمیش و داخلی مبارزه دعوا چیخارتماق قصدیه آباریلان مردم سیاستلره اشاره ایتمیشدر.

آذربایجانین ملی هیئتی بیلیرکه قشونین اصلاح طلب سربازلاری و افسرلری و غیرتلی زاندرمه و شرافتلی پاسبانلار میجوقت آزادلیقین دشمنلرینین و آذربایجانین محلی مختاریتی (که ایرانین تمامیت و استقلال دایره سینده تامین اولمالیدر) مخالفلرینه آلدانمایوب نوزلرینی آذربایجان خلقینین صمیمی فاردانشلاری بیلیب و ارتجاعی عنصرلرین اللرینه آلت اولمایاجلار.

آذربایجانین ملی هیئتی نوز مهم وظایفینی اجرا ایتمک ایچون خلقیمیزین هر طبقه دن صمیمی حسن نیت و حمایتینه مستحضردر.

انتظارمز وار آذربایجانین غیور و آزادی طلب خلقی بو مقنس برام بولوندا یعنی آذربایجانین مختاریتی و ایرانین تمامیت و استقلالینی تضمین ایتمکده فداکارلیق

و مجاهدتلرن ذریغ ایتمیوب و مجلس ملی نماینده لرینین انتخابنده چوخ دقت ایدوب آزادیحوا، ملت دوست و وطن پرست اشخاص انتخاب ایستونلر.

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۳۲۴ نجی ایل، نمره ۶۶)

بیانیه هیئت ملی آذربایجان

مجلس موسسان ملی آذربایجان هر آخرین جلسه خود هیئتی مرکب از سی و نه نفر را بنام (هیئت ملی آذربایجان) انتخاب نموده اجرای مواد اساسی آرزوهای ملت آذربایجان را بعهده این هیئت واگذار نمود. هیئت ملی از ساعت شروع بکار و انجام وظیفه باعزمی خستگی ناپذیر قدم در میان فعالیت نهاده و گامهای بزرگی را در راه اجرای دستورات مجلس موسسان ملی آذربایجان برداشته است.

هیئت ملی مامور است که پایه و اساس مختاریت ملی آذربایجان را با محترم شمردن تمامیت و استقلال ایران از راه انتخاب و تشکیل مجلس ملی آذربایجان، روی کار آوردن انجمنهای ولایتی و نظارت در کلیه امور عمومی آذربایجان، تحکیم و تقویت نموده و در پرتو آن بتواند در کلیه شئون سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی با اجرای آرزوهای اساسی ملت آذربایجان موفق و نایل آید.

هیئت ملی مقدمات انتخاب و تشکیل مجلس ملی آذربایجان را فراهم آورده و با اقدامات جنی و اعمال هرگونه تدابیر در راه تامین آرامش و امنیت عمومی علاقه مخصوص خود را بلاوم امنیت و آرامش مردم آذربایجان ابراز داشته است.

هیئت ملی برای بهبود وضع بهداشت، اصلاح امور فرهنگی، تقویت بازار و توسعه تجارت و رفع اختلاف موجوده بین مالکین و کشاورزان و تهیه کار برای بیکاران برنامه ای تهیه نموده انتظار دارد مورد توجه نمایندگان مجلس ملی قرار گرفته بدینوسیله در شئون مختلف زندگانی اجتماعی و اقتصادی طبقات گوناگون ملت آذربایجان اصلاحات اساسی بوجود آید و درهای سعادت بروی این ملت غیور و فداکار گشوده شود.

هیئت ملی بطوریکه ضمن اعلامیه جداگانه ای بااطلاع عموم مردم آذربایجان رسانده است در راه مبارزه با عوامل هرج و مرج و نقشه هاییکه بمنظور ایجاد جنگ برادرکنی تهیه میشود تدابیر لازم اتخاذ نموده است و آرزومند است نمایندگان مجلس ملی در تحصیل این منظور از هیچگونه فداکاری مضایقه نخواهد کرد.

هیئت ملی اطمینان کامل دارد که عناصر اصلاح طلب ارتش و افسران غیور و زاندارها و پاسبانان شرافتمند هرگز فریب دشمنان آزادی و مختاریت ملی آذربایجان را که با حفظ و حرابت تمامیت و استقلال ایران توأم است نخورده خویشان را برادران صمیمی آذربایجانی خواهند دانست.

مجاهدترینین نتیجه لریندن استفاده ایتمه ییب، آزادلیقدان نصیب سیز قایلپ و واقعی دموکراسیدن اثر بئله گورمه یوبدر.

نه ایچون؟

بونا گوره که مرکزین مرتجع حکومتلری آذربایجانا همیشه آلاق و حقارت نظریله باخمیش و هر وقت بو تورپاغا مستمره گوزیله باخوب و هیچوقت آذربایجانلی استعمار ایتمک فکریندن و بو تورپاغین زحمتکش ملتینی استعمار ایتمک لریندن باشقا آرزولاری اولمانیشدر. تهرانین آزادلیق بولتورن حکومتینین مدنی همیشه بو اولموشدرکه آذربایجانلی ابدی دالی قالمیش شرایطه ساغلاسن، جهالت و سوهوماتی بو مملکتده گنیشله ندیرسین و ارتجاع عاملترینی و فلاکتی تقویت ایلوب علم - مدنیت قاپلارینی بو برین آزادیخواه خلقینین اوزینه باغلاسن.

پارلاق تاریخی سابقه سی و افتخارلی مدنیتی اولان بیر ملت که اونون ملتیتی، ملی آداب و رسومو داغ کیمی محکم در و اونون مدنیت چراغی ایبلر بویی. قدیم دنیایی ایشیق لاندیران خلقیمیزی مرکزی مرتجع مدنیتدن و تاریخدن و مستقل شخصیتدن محروم اولان بیر ملت کیمی. قلنداد ایلوب اونو هر جور اجتماعی امتیازلاردان محروم گوستریب اونا نسبت پسر اهانتدن وینه آلاق نسبتلردن چکیمه یبلر.

تاریخ بویی دنیائین ان آباد و جمعیلی بئرلریندن اولان و دنیائین ثروت منشائی ساییلان وطنیمیزی خرایه زاره دونده ریب فقر و فلاکتده دچار ادیبلر.

تهرانین آزادلیقا ضد اولان حکومتی بو تورپاقتا آزادلیقین هرگونه آثارینی اورتادان آباریب اونون انکشاف و ترقی اوجاغینی سوندوریبدر. تور لیاقتسیر و آلاق مامورلارینی حدودسیر اختیارات ایله آذربایجانلی خرابه ایتمه ییه، آذربایجان ملتینی تحقیر ایلوب اونون آنا دیلینی و آداب و رسمینی اورتادان آبارماغا گوندریبیشدر.

اونلارین مقصدلری آنا دیلیمیزی ارادان آبارماقدان ملتیت و مدنیتیمیزین اساسی متزلزل ایتمکدر. تا بو واسطه ایله آذربایجانلی تور پارلاق تاریخینی خاطرلاماسین. بو خطرلی نقشه نین اجراسیندا مرکزین مامورلاری هر جور فجایع یاراتماقدان چکیمه دیلر.

آذربایجانین اوغوللاری یا زندان گوشه لرینده یا تونل آلتیندا یا ایرائین جنوب منطقه لرینین پسر هولاریندا تلف اولوب اورتادان گتدیلر. رضا خانین قولدور حکومتی مختارینین پلیسی واسطه سیله آذربایجاندا ایسته دیگینی آتدی.

و بیر چوخ آذربایجانلی رضا خانین ظلم چکمه سی و مختارینین اسارت زنجیری آلتیندا محو اولدولار.

اشکنجه و محرومیت فشاری حلدن آتدی.

هیئت ملی برای حسن انجام وظایف بزرگ و هر مسئولیت خویش یعنی تحکیم اساسی مختاریت ملی آذربایجان ایدواری کامل به پشتیبانی و همکاری طبقات مختلف آذربایجان دارد و یقین است که افراد ملت آذربایجان با وحدت و صمیمیت و خلوص نیت در اجرای نیات مقدس هیئت ملی آذربایجان و انتخاب نمایندگان آزادیخواه و ملت دوست و میهن پرست که ضامن مختاریت ملی آذربایجان و تمامیت استقلال ایران است مجاهدت خواهند نمود.

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴نجی اپیل، نمره ۶۶)

آذربایجان مجلس موسسان ملی سینین
بیانیه سی آذربایجان ملتینه و عموم ایران خلقینه

عمولنرا

بوگون بیزیم افتخارلی ملتیمیزین خلل تا بمایان اراده سی بئله قرار توتموشدرکه، بو گونکی چنین شرایطه محکم بیر عزم ایله ئوزونو اونودولماز کچمیشنه و قدیم مدنیتینه و آزادلیق نهضت لرینده گوتوردیگی قدملره لایق اولان پارلاق تاریخی وظیفه سینین انجام ویرمکله برابر هر جور مائعی ئوز قارشیسیندان قالدیرسین.

آذربایجانین کچمیش جلاللی عظمتینه لایق اولان بو بویوک ماموریته خلقیمیز افتخار ایذیر.

آزادلیق و دموکراسی اوغروندا هانسیکی اونو دفاع ایتمکدن ئوتری آزادیخواه ملت لرین رشید اوغوللاری مردلیک ایله جانلارینی بو یولدا قربان ایدیبلر خلقیمیز بو عزیز مقمدرلر ایچون مبارزه آبارماغا ینده افتخار ایذیر.

بیزیم ملتین تاریخی دائمی افتخارات ایله دولیدر.

بیزیم بویوک اجدادیمیز ناد دوره سیندن تا شاه اسماعیل صفوی عمرینه قدر و مشروطه انقلابینین باشلانقیچنا قدر آزادلیقی اله کتیرمک ایچون خارجی اشغالچیلار علیه نه قهرمانلیق ایله مبارزه آبارمیشلار و بو قهرمانله قیلار خلقیمیزین تاریخی صحیفه لرین زینتیدر.

آذربایجانین غیرتلی مجاهد و رشید اوغوللاری مثل سیر فداکارلیقلارینین نتیجه سینده و مشروطه انقلابیندا استبداد حکومتین اساسینی و ارتجاعین سلطه سین کویکیندن قازیباراق ایران ملتینی ایچون آزادلیق و دموکراسی آلدیلار، قانون اساسی آذربایجانین شرافتلی اوغوللارینین قانلاری بهاسینا آلتیمیشدر.

۴۰ اپیل قاپاق بیزیم بابالاریمز جنگ میدانلاریندا مردلیکله آزادلیق و دموکراسینی اله کتیرمکه نائل اولموشلار و بو عزیز میوه نی دفعه لرله آزادلیق دشمنلریندن حفظ ایتمیشلر.

اما آذربایجان ملتینی هانسیکی بو قدر مشروطه انقلابینین یارانماسی ایچون و اونو حمایت و دفاع ایتمک یولوندا فداکارلیق ایتمیشدر هیچوقت ئوز سونبیر

ایچون ئورینه مخصوص بیز مجلس ملّیسی اولسون، بو بیز حقدرکه آذربایجان ملتینین بویوک کنگره سینین تصویبندن کچمیشدر. بیز بو مقدس و مشروع حقیمی المآقدان ئوتری وار توه میرله فداکارلیق ایتمهجه ییک.

شروطیتین اساسی تعطیل اولمازا

۱۴نجی مجلس ۱۵نجی دوره نین انتخاباتین تحریمی ایله قانون اساسینی آیاقلاری آلتینا قویوب مشروطیت قارشیسیندا بویوک بیز خیانتنه اقدام ائتمیشدر. اولندان ئوتری که قانون اساسینین تمینین ۷نجی اصلنی موجبنجه «شروطیتین اساسی جزا و کلا تعطیل اولونماز».

قانون اساسینین ۵نجی اصلیده آشکار دییر. «انتخاب اولانلار ایکی ایل مدتله انتخاب اولور و بو مدتین اولی تمام ولایت و ایالتلردن انتخاب اولموش وکیللرینین تهراندا، حاضر اولوغی گوندن باشلاناراق ایکی ایل مدتدن سونرا تازا وکیللر سنجیلر.

و جماعت کچمیشده کی یاخشی وکیللری تارادان انتخاب ایتمکده مختاردلار». انتخابات قانونینین ۵۲نجی ماده سی موجبنجه انتخاباتین قورتارماسینا بئش آی قالمیش تازا انتخاباتین مقدماتی فراهم ایدیلمه لیدر.

و اوچ آی انتخاباتین قورتارماسینا قالمیش تازا انتخابات باشلانمالیدر و بو ترتیب ایله مشروطیت بیز گون بئله تعطیل اولمامالیدر. قانون اساسینین بو اصل سلمی اوزره مجلسین خیانتکار اکثریتی طرفیندن ۱۵نجی دوره نین انتخاباتینین تحریم ایدیلمه سی قانون اساسینین کاملاً مخالفیدر. بونا گوره آذربایجان ملّی مجلسین مرکزی و مجلس شورای ملّی نین انتخاباتینی اجرا ایتمه یه مردانه لیکله قیام ایلوب موفق اولانا قدر بو فداکارلیقدان دایانمایاجاقتر.

آذربایجانلیلار بو واسطه ایله مشروطیت، انقلابینین، اصولونا و دموکراسینین پایدارلیغینا نسبت ئوز ایمان و عقیده لرینی گوستریب تصمیم توتموشلارکه آزادلیق و دموکراسی دشمنلرینه ئوز پولاد اراده لری ایله دیش سیندیرجی جواب ویرسینلر.

ملّت ئوز انتخابات فرمائینی صادر ایدير.

قانون اساسی مضمونینین ۲۹نجی اصلنی موجبنجه «مملکتین قوه سی ملّتن عبارتدر» بو ماده یه گوره انتخابات فرمائینی صادر ایتمه یه ملّتن باشقا بیز یوکسک و صالح مقام بوخدور.

رضا خانلار و مختاریلر اورتادان گیتدیلر. اما آذربایجانلی روحی ئولمه یب آزادلیق ایشیمی آذربایجاندا سونمه دی.

۱۳۲۰نجی ایل شهریور حادثه سی یتیشدی.

بین الملّی وضمیت ایرانین داخلینده یا شایان ملتله زده آزادلیق و دموکراسینین استفاده ایتمک شرایطینی یاراتدی. ۴ ایلدن آرتیق درکه واقعه دن کچیر.

بو مدت ایچریسینده آذربایجان خلقی دفعه لرله ئوز آزادلیقینین احیاسی و قانون اساسینین اجراسی ایچون مرکزی حکومته مراجعه ایلوب لاکین هر دفعه یا خشونت و چونخلی اعتنا سیزلیقلار اوزله شیب ویا قوولوبلار.

بو مدت ایچریسینده آذربایجانلی مرکزی حکومتدن سر نیزه، زور دینک، قانون اساسینین تاپدالانماسی، آزادلیق و دموکراسی اصولونون سحو اولماسی و فاشیستی عملیاتدان باشقا بیز شی گورمه میشر.

تهرانین مرتجع لری آذربایجان خراب ایتمکله و بو تورباغین زحمتکش خلقینی افلاسه سالماقلا تهرانین ظاهری گوره لیگینه گون به گون توجه ایلوب و بیزیم قانونی تقاضالاریمیزی استهزا و اعتنا سیزلیقلار قارشیلایمیشلار. آذربایجان خلقی قانون اجازه ویرمیش حده کیمی ئوز قانونی تقاضالارینی تعقیب ایلوب لاکن مرکزی حکومتین منفی جوابینا راست گلدیلر.

آیدین درکه بئش میلیونلوق بیز ملتین مقدراتینا بو قدر اعتنا سیزلیق و اهانیت گوسترمک بو گونکی دنیاده که آذربایجاندان کچک ملت لر استقلال یا خود مختارلیق ویا دموکراسی حکومته مالک اولوبلار. دوزولمز بیز ایشر.

بونا گوره ده ۱۵۰۰ مین نفر آذربایجان خلقی طرفیندن انتخاب اولموش نماینده لر آبان آیتین ۲۹ندا تبریز شهرینده بیغشوب آذربایجان ملتینین بویوک کنگره سیننی تشکیل ویردیلر.

و بو بویوک کنگره نین پولاد تصمیم لری تعقیبینده سیز آذربایجان کیشیلری و مردانه آروادلارینین سسلرینی، ایشدیرسیزکی اولنار. تمام قوه لری ایله آزادلیق و دموکراسینین بزپاسی و ملتین اساسینین محکمنه سی و مختاریتین اله آیلنماسی اوغروندا قیام ایتمیشلار.

آذربایجان مجلس ملّی ایسته یر؛

بو مقدس قیامین هدفی ائله بیز اصولون تقویت و محکمنه سی درکه اونون موجبنجه دموکراتیک شرایطینده آذربایجان مختار و آزاد باشاماغا حقلیدر.

بو مقصوده چاتماق ایچون آذربایجان مجلس ملّی آچماغی اولینجی بیز اقدام حساب ایلوب اونون تاخیر سیز اولاراق عملی اولماسینی طلب ایدير.

آذربایجان ملّتی ئوز وکیللرینی مرکزده کی مجلس شورای ملی یه گوندرمکله برابر لازم گوریرکه ئوز ملی مختاریتینین حفظی و آرزولارینین عملی اولونماسی

پاشاسین آذربایجانین آنا دیلی
پاشاسین ایرانین استقلالیتی

(«آذربایجان» روزنامه‌سی، ۲۲۴ نجی ایل، نمره ۷۵)

آذربایجان مجلس ملی سینی
انتخابات قانونی

فصل اول

ماده ۱- آذربایجان مجلس ملی سینه نماینده‌لرین انتخابی مستقیم، مخفی و متناسب اولمالی‌در.

۲- نماینده‌لرین انتخابیندا نسبی اکثریت شرط‌در.

۳- آذربایجان ملی مجلسین نماینده‌لرین سایی بیر یوز نفر‌در و اولنار هر نقطه‌نین جمعیتنه نسبتاً همین قانونه ضمیمه اولونموش جنول اوزره تقسیم اولونور.

۴- انتخاباتدا ایکی یا نئچه نفر آراسیندا مساوی حالدا رای چیقارما نماینده قزعه حکم ایله تعیین اولماقدور.

۵- نماینده‌سی بیر نفر اولان نقطه‌لرده انتخاب فردی اولمالی‌در، اما بیر نفر‌در آرتیق نماینده‌لری اولان نقطه‌لرده انتخاب جمعی اولمالی‌در.

۶- هر دوره‌ده نماینده انتخاب ایدهن شخصین فقط بیر دفعه حق رائی وارد‌در.

۷- انتخاب اولونان نماینده‌لر آذربایجانلی اولماقله برابر آذربایجاندا ساکن اولمالی‌در.

تیمره - آذربایجانلی اولوب و آذربایجاندا ساکن اولمیان نماینده‌نین معرفیت مخفی‌سی اولمالی‌در.

۸- ایگیری یاشینا چاتمیش بتون آذربایجانلی آرواد و کیشی‌لرین انتخاب ایتمک حقلری وارد‌در.

۹- انتخاب ایتمک حقلری اولانلار:
۱- ایران تبعه‌سی اولانلار.

۲- آذربایجاندا ساکن اولانلار.

۱۰- انتخاب ایتمک حقیندن محروم اولانلار:
۱- خارجه تبعه‌لری.

۲- سوء نیتله ورشکست اولانلار.

۳- قتل، اوغورلوقا مرتکب اولانلار.

۴- قانونی محکمه‌لرده محکوم اولانلار.

۵- ملی حکومت، مملکتین استقلاللی و آذربایجانین ملی مختاریتی علیهینه مسلحانه و غیر مسلحانه قیام ایدهن سیاسی مقصرلر.

بونا گوره ملتیمز جدی تصمیم توتوب که نوز رشیه اوغوللارینین قدا کارلقلارینین شمره‌سی اولان قانون اساسینی حفظ ایدوب و بو قانونون اصلینده ملتیه منظور اولونان حقوقلاری دفاع ایده‌چکدر.
بو گون آذربایجان ملتی رشادتله و اوجا سلاله مجلس ملی انتخاباتینین فرمانینی صادر ایدبر.

آزادلیق قربانلیق ایسته‌یرا

آزادلیق قربان ویرمدن اله گلیمز آذربایجان ملتی نوز مجلس ملی سینی قورماق و ملی مختاریتینی، آنا دیلینی، بالاخره بیر حقیقی دموکراسی رژیمینی قورماق یولوندا بو قربانلیقلاری ویرمه‌یه مسمیم قلبدن حاضر‌در.

ایندیکی تهراین نالایق و جنایت‌کار حکومتی بو یولدا نوز سربازلارینی مجله ایدوب بیزه اعلان جنگ ویریر؛ وظیفه‌میزدرکه وقتی تلف ایتمه‌دن نوز مبارز و قهرمان سربازلاریمز، یعنی آذربایجان ملتینین افتخارلی و غیرتلی اوغوللارینی آزادلیق آلتاق و دموکراسی رژیمینی قورماق یولوندا مبارزه میدانینا گونده‌رک، آذربایجان ملتی اینانیرکه شرافتلی افسرلر، گروهانلار، سربازلار، ژاندارملار، پاسبانلار آذربایجان ملتینین دشمنلرینن دیمه‌لرینه آلدانما‌یوب زحمتکش ملتین پولی ایله آلمیش اسلحه‌دن قارداش قانی توکمه‌یه استفاده ایتمه‌یه‌چکدر و فیجوقت نوز آذربایجانلی باجیلاری، آنالاری، قارداشلاری و آنالاریکی آذربایجان ملتینین سعادت و آزادلیقی یولوندا مبارزه ایدبرلر شمشیر چکمه‌چکدر.

بیز اینانیریک که بو مقدس نهضتین تعقیبینه سایر ایالت و ولایتلرده آزادلیق بایراغینی قالدیریب و سایر یئرلرین آزادلیقدان محروم قالمیش وستم گورموش خلقلری‌ده انتخاباتین تحریمی سیدنی سیندیروب تهران مجلسینین مرجع و ناصالح اکثریتینن ضدینه مجلس شورای ملی انتخاباتینی باشلا‌یوب بونونلادا لایقی انجمنلرین قورولماغینا اقدام ایده‌چکدر. آذربایجان ملتی افتخار ایدیرکه ینده مشروطیت انقلابی کیمی آزادلیق و دموکراسی یولوندا ایران ملتینین رهبرلیکینی عهده‌سینه گوتوریر.

بونا گوره آذربایجان هیئت ملی‌سی افتخارلی آذربایجان ملتی آیدندان و آذربایجان خلقینین عموم طبقاتی آیدندان آذربایجان افرادینا دستور ویریرکه آزادلیق دشمنلرینن جبهه‌سینی سیندیرماق و ملتین مقدس آرزولارینی عملی ایتمک ایچون آخرنجی مرحله‌یه قدر ایره‌لی گیتسینلر.

پاشاسین افتخارلی آذربایجان ملتی
پاشاسین آذربایجان مجلس ملی‌سی
پاشاسین آذربایجانین ملی مختاریتی

ماده ۱۱- نماینده انتخاب اولونان شخصلرین شرایطی.

۱- ایران تبعه‌سی اولماق.

۲- آذربایجان دیلینده دانیشیب و یازماق.

۳- انتخاب اولدیغی یرده محلی معرفیتی اولماق.

۴- یاشی ۲۷دن آز و ۸۰دان یوخاری اولماق.

ماده ۱۲- آشاغیداکی شخصلر نماینده لیک انتخابیدان محرومدرلر.

۱- خارجه تبعه‌لری.

۲- سوء نیتله ورشکست اولانلار.

۳- قتل و اوغورلوغا مرتکب اولان شخصلر و قانون حکم ایله صالح و قانونی محاکماتدا محکوم اولانلار.

۴- ملی حکومت، مملکتین استقلاللی و آذربایجانین مختاریتی علیهینه مسلحانه و غیرمسلحانه قیام ایدهن سیاسی مقمرلر.

«نظارت انجمنین تشکیلی»

ماده ۱۳- آذربایجان ملی مجلسین دوره‌سینین آخیرینه ۲ آی قالمیش مجلس ملینین هیئت رئیسه‌سی، انتخاباتین تازالانماسی اجازه‌سینی صادر ایدیر و یرلرده انتخاب وظایفینه انجام ویرمکدن ثوتوری انجمن نظارتی آشاغیداکی قرار اوزره دعوت ایدیر:

۵ نفر آذربایجان مجلس ملی سیندن نماینده، ۴ نفر مجلسین معتمدلریندن عضو اصلی و ۹ نفر-ینده محلی معتمدلردن عضو علی‌البدل اولراق معین ایدیر و ولایت انجمنلری آذربایجان مجلس ملی سیندن دستور آلیقبدان سونرا ولایت مرکز لرینده همین قانونه ضمیمه اولونموش جدول اوزره ولایتی انجمن نظارتی تشکیل ایتمک مقصدیله ئوز ایچری سیندن ۵ نفر و محلی معتمدلردن ایسه ۴ نفر عضو اصلی انجمن نظارت و ۹ نفر دیگر ینه ده محلی معتمدلردن عضو علی‌البدل اولراق معین ایدیر.

تبصره- چونکه فعلا تبریزده مجلس ملی و ولایتلرده ایسه انجمن ولایتی موجود دکل مستثنا اولراق بیرنجی دوره ایچون تبریزده موسان مجلسی طرفندن انتخاب اولونموش ملی هیئتین دستور و اجازه‌سی ایله و هابئله ولایتلرده همان ملی هیئتین نماینده لرینین واسطه‌سیله محلی معتمدلردن ۹ نفر اصلی و ۹ نفر دیگر عضو علی‌البدل انجمن نظارت معین اولنوب و انتخابات ایشلرینه انجام ویره جکدر.

ماده ۱۴- انجمن نظارتین عضو اصلی لری انتخابدان سونرا بلافاصله جلسه تشکیل ایدوب و مخفی رایله اولراق ئوز ایچری سیندن بیر رئیس بیر نایب رئیس و ۴ منشی انتخاب ایتملیدرلر.

ماده ۱۵- هر حوزه انتخابیه‌نین مرکزی انجمن نظارتی هیئت رئیسه‌سینی انتخاب ایتمکدن سونرا بلافاصله ضمیمه‌ده اولان جدول اوزره هر بیر فرعی انجمن نظارت تشکیل ایتمک ایچون ممتد اشخامدان بیر نفر نماینده معین ایدوب و ولایتی انجمنین نماینده‌سیله بیرلیکده فرعی انتخابیه حوزه لرینده کیدوب ۹ نفر عضو اصلی و ۹ نفر ایسه عضو علی‌البدل محلی معتمدلریندن معین ایده جکدر.

ماده ۱۶- بتون انتخابات حوزه لرینده اولان نظارت انجمنلری ئوز محلینده اولان انتخاباتین دورگون و صحیح اولماسنه مسؤلدرلر.

ماده ۱۷- اگر ایش موقعینده انجمن عضولریندن بیرسی فوت اولاستعفا ویره یا حاضر اولماقدان بویون قاجیرا قرعه موجیبجه علی‌البدل عضولردن بیر نفر اونون یرینه کچیریرلر.

ماده ۱۸- اگر انجمن نظارت عضولری نین اکثریتی ایسه حاضر اولماقدان استنکاف ایدهلر یا انتخابدان سونرا اعتبارنامه ویرمکدن امتناع ایدهلر فوراً انجمن ولایتی اشکالین رفعی ایچون اقدام ایدهلر اگر گنده اشکال رفع اولماز ایسه عضو علی‌البدل لردن اولنلارین یرینه کچیریلر و مسئله‌نی مجلس ملی‌یه گزارش ویره. تبصره- اگر بو جریان تبریزده واقع اولسا موضوعی یوخاریدا گوستریلن کیمی مجلس ملی حل ایتملیدر.

۱۹- هر انجمن نظارت بیر هفته انتخاباتدان سونرا ئوز انتخابیه حوزه سیندن متفرق اولایبیلر.

تعرفه ویرمک و رای آلماق ترتیبی

۲۰- مرکزی و فرعی انجمن نظارت تشکیل اولان کیمی بلافاصله انتخابات اعلانی ویریلیدر و اعلانلارین یاپیشیلماسیله انتخاباتین باشلانماسی نین فاصله‌سی فقط ۳ گوندر و انتخاباتین مدتی ایسه ۵ گوندرکه کله جک هر دوره‌ده بیر گون بو مدتدن اسکیلمک ایله نهایت ۴ دوره دن سونرا انتخابات مدتی فقط بیر گون اولسون.

ماده ۲۱- انتخابات اعلانیندا آشاغیداکی شرایط درج اولونمالیدر:

الف- انجمنین محلی و تعرفه وروب رای آماقه تعین اولونموش مدت.

ب- انتخاب اولنلارین و انتخاب ایدنلرین شرطلری و انتخاب اولوناجاق نماینده لرین سای.

پ- رایلرین نشان‌سیر و آغ کاغذ اوزرینده یازیلتماسی و رای ویرن رایی ئوزویله گتیرمه‌سی باره‌ده تذکر ویریلیدر.

ماده ۲۲- انتخاب حق اولان شخصلر معین وقتده تعرفه آلوب و ئوز رایلرینی ویرمز ایسه داها حق رایبی ساقط اولور.

ماده ۲۳- انتخابات تعرفه‌سی آشاغیداکي ترتيب ايله اولماليدر:

الف- تاريخ و نمره.

ب- آدی، آتاسینین آدی، شناسنامه‌سینین شماره‌سی و تعرفه صاحبینین ایسی و یاشادیفی یئر.

پ- انجمن نظارتین مهر و عضولرینین اکثریتی‌نین امضاسی.

ماده ۲۴- بتون ویریلن تعرفه‌لر لازم‌در دفترده ثبت اولسون.

۲۵- رئیس انتخابات جلسه‌سینین تشکیل ویردیکن سونرا انجمن عضولرینین اکثریتی‌نین و تماشاچیلارین حضورینده انتخابات صندوقی تماما بوش اولدیغی گوستریلوب حضوراً لاک و مهر اولونمالیدر و اونا سالناچاق رای ورقلری اونون اوستونده اولان باجاسیندان سالناچاقدر.

ماده ۲۶- انتخاب ایده‌نلر تعرفه آلدیقدان سونرا رایین صندوقه سالیر، انجمنین منشیسی تعرفه‌نی باطل ایدوب و صاحبینه ویریر.

رایلری استخراج و انتخاب اولانلاری

تشخیص ویرمک ترتیبی

ماده ۲۷- رئیس انتخاباتین انجام تاپدیقین اعلام ایتدیکن سونرا انجمن عضولرینین اکثریتی وسایر حاضرینین حضورینده صندوق بوشادیلوب و رایلرین حسابلاماق دستورینین ویریر.

ماده ۲۸- اول عضولرین واسطه‌سینه بتون آلتان رایلر سایلوب ثبت دفترینه تطبیق اولونار اگر رایلر دفتر ثبتیندن آرتیق کله ایسه او مقداردا بتون رای‌لردن گوتوروب و باطل ایده‌لر و مسئله‌نی صورت جلسه‌ده بازارار.

۲۹- رایلری انجمن عضولرینین بیری تک‌تک اوخویوب و اوپیرسی عضوه شان ویریر و ایکی نفرده انجمن عضولرینین ترتیب ايله آدلاری یازیرلار.

۳۰- اگر ورقه‌لرینده همین عده‌دن آز یا چوق آد یازیلیمیش اولسا انتخابات اییشنه خلل یتیریر. آرتیق یازیلان آدلار ورقه‌نین آخر طرفیندن اوخونمایاقدر.

۳۱- اگر رای ورقه‌لریندن آغ، اوخونماز انتخاب اولونان شخص یاخشی معرفلیک اولونمیه و یا رای امنالی اول حساب اولونماز و گرگ عین‌رایلر صورت جلسه ضمیمه اولار.

ماده ۳۲- رایلر حسابلانندان سونرا رئیس انجمن انتخاباتین نتیجه‌سین بیلدیریر و رای ورقه‌لری انجمن منحل اولانا قدر ساخلانیلیر، سونرا تبریزده مجلس ملی رئیسین یا اونون نماینده‌سی و اطرافدا ولایت انجمنین رئیس یا اونون نماینده‌سینین حضوریه محو ایدیلر.

ماده ۳۳- فرعی انجمن نظارتلر انتخابات صورت مجلسینین امضاء ایدوب انتخابیه حوزه‌سینین مرکزی انجمن نظارتینه گونده‌ره اورادا همان حوزه‌نین بتون

مشترک نقطه‌لرینین انتخابات صورت مجلس‌لریندن نماینده تشخیص ویریلر.

ماده ۳۴- بئر انتخاب حوزه‌سینده نیجه مشترک نقطه‌لرین بعضی‌سی مرکزی انجمنین تعیین ایتدیگی مدت ایچریسینده ئوز انتخاباتینی قورتارماز ایسه انتخاب حقینی ایترمش اولور و بتون عمومی انتخابات اییشنه هیچ لطمه‌سی وارد اولور. ماده ۳۵- انتخابات قورتاردیقدان سونرا هر حوزه‌نین انتخابات صورت مجلسی ایکی نسخه‌ده یازیلوب انجمن نظارت عضولرینین و انجمن ولایتی رئیسین امضالاری ایله بئر نسخه‌سی مجلس ملییه و دیگر نسخه‌سی تعرفه و ثبت دفتر ایله بئرلیکده انجمن ولایتیه تحویل ویریلیر.

انتخابات ایشلرینه راجع اولان شکایتلر

ماده ۳۶- انتخابات موقعینده ایسترا انتخاب اولونانلارا راجع بئر شکایت اولونورسا انتخابات اییشنه مانع دگلدر فقط شکایتین شرحی صورت مجلسده گرگ قید اولونسون.

ماده ۳۷- انتخابات قورتاردیقدان سونرا انجمن نظارت اوج گون اولوناچاق شکایت‌لری قبول ایدیر اوج گوندن سونرا داهی شکایت قبول اولونمور، همین اوج گون ایچریسینده یتیشدن شکایتلره رسیده‌لیک ایدوب اعتبارنامه‌لری مادر ایدوب و انجمنین منحل اولماسینی اعلان ایدیر.

ماده ۳۸- شاکیلر آذربایجان ملی مجلسی آچیلدیقدان ۵ گون سونرایا قدر ئوز شکایتلرینی مجلسه ویرمگه حقلی‌درلر و مجلسین حکمی قطعی‌در.

ماده ۳۹- انتخابات باره‌سینده او آداملار اعتراض و شکایت ایده. بیلرلرکه انتخاب ایتمک حقینه مالک اولسونلار.

ماده ۴۰- تهدید یا تطمیع ایله اولونان انتخابات معتبر دگیل‌در و بو ایسه مرتکب اولانلارا بئر ایلدن ۳ ایله قدر حبسه محکوم اولماقله برابر ایکی دوره‌ده سنجمک و سنجیلیمک حقوقیندن محروم اولورلار.

مختلف ماده‌لر

۴۱- انتخابات محوطه‌سینه ساحلی گیرمک قدغن‌در.

۴۲- انتخاب اولونموش نماینده‌لرین نصفی بعلاوه بئر نفر تبریزده حاضر اولان کیمی آذربایجان ملی مجلسی آچیلمالیدر و اولارین اکثریت رایی نسبی صورتده معتبر و قابل‌اجرادر.

۴۳- آذربایجان ملی مجلسینه انتخاب اولونان نماینده‌لرین اعتبارنامه‌لری اطرافدا انجمن ولایتی رئیس‌لرینین و تبریزده ایسه رئیس مجلس ملی‌نین مهر و امضاسیله تصدیق اولونمالیدر.

شهره - اعتبارنامه‌ها استثنائاً اولنجی دوره ده هیئت ملیتین رئیسین این اساسیه تصدیق اولنور.

۴۴- آذربایجان ملی مجلسی نماینده‌لریندن بیری یا نتیجه‌سی فوت ایدوب یا استعفا و یروب او مجلسین اهالی‌سی اونین برینه آیری نماینده انتخاب ایتمکه حقلی درلر. ماده ۴۵- نماینده‌لر تمام ایکی ایل مدینه انتخاب اولونورلار.

ماده ۴۶- انتخاباتدا شرکت ایدوب رای ویرمیهن شخصلرین شکایت یا اعتراض حقلری بوخلور.

(«آذربایجان» روزنامه‌سی، ۱۳۲۴نجی ایل، نمره ۶۹)

آذربایجان مجلس ملی سنین داخلي نظامنامه‌سی

۱- آذربایجان مجلس ملیسی نماینده‌لرین یاری‌دان چوخی تبریزده حاضر اولدیغی وقت افتتاح اولونور.

۲- مجلس ملیتین بیرنجی جلسه‌سی نماینده‌لردن ان چوخ یا شایستین ریاستی و ایکی نفر ان جوان نماینده‌لرین کاتلیگی ایله آچیلیر.

۳- مجلس افتتاح ایدیلدیکن سونرا علنی رایله موقتی صورتده بیر رئیس و ایکی کاتب انتخاب اولونور.

۴- بو موقتی هیئت شورا نماینده‌لرین اعتبارنامه‌لری و انتخابات جریانی حقیقده گزارش ویرمک ایچون هیئت نظارتده دانشماق اجازه‌سی ویریر.

۵- اعتبارنامه‌لر نظردن کیچیریلدیکن سونرا مخفی رای آشاغیدکی قرار اورزه ۹ نفردن عبارت بیر دائمی هیئت انتخاب اولونور. هیئت رئیسه، بیر نفر رئیس، اوچ معاون، ایکی کاتب، اوچ عضودن عبارت اولور.

هیئت رئیسه‌نین وظیفه‌لری

۱- مجلسین جلسه‌لرینی اداره ایتمک.

۲- مجلس تعطیل وقتنده اونین وظیفه‌لرینی عهده‌دار اولوب دولت طرفیندن ویریلن قانون لایحه‌لرینی آزمایش ایچون قبول ایدوب عمومی جلاسن تصویبینه یترمک.

۳- هیئت ریاست مجلس ملیتین مالی و اداری ایشلرینی معظم صورتده اداره ایدوب اونین ایلیلک بودجه‌سینی معین ایدیر.

۴- هیئت ریاست مجلس داخلی و اداری ایشلرینی دولادیرماقدان ثوتری ساده بیر اداره و حسابدارلیق تشکیل ایدیر و اونین ایشلرینی مستقیماً ثور تحت اداره‌سینه ساخلیر.

۵- هیئت رئیسه مجلس ملیتین اداره ایشلرینه نظارت ایتمک ایچون مجلسین بازرسلیک اداره‌سینی وجوده کتیریر.

۶- مجلسین آچیق اجلاسلا ریئدا قوناق صفتی ایله حاضر اولماق ایچون خارجی دیپلوماسی نماینده‌لری و روزنامه مخبرلری همچین مجلس نماینده‌لرینین ضمانتی ایله قوناقلارا مخصوص دعوتنامه‌لر واسطه‌سیله اجازه ویریلیر. لیکن بو شخصلرین مذاکرتده اشتراک ایتمکه و اظهار عقیده و احساسات ایتمکه حقلری بوخلور.

۷- مجلسده رئیسین اجازه‌سی اولمادان دانشماق اولماق نوبه‌دن خارج دانشماق ایچون مجلسین خصوصی قرارینا احتیاج واردر.

۸- دستوردان اول دانشماقدان ثوتریده مجلس خصوصی قرار قبول ایتلمی در.

۹- نماینده‌لر نوبت ایله دانشمائی بو نوبه منشی‌لردن بیرینین واسطه‌سیله قید و رئیس واسطه‌سیله اعلان اولونمالی در.

متفرقه ماده‌لر

۱- مجلسین جلسه‌لری ایکی نوعدر علنی و مخفی.

۲- علنی جلسه‌لرده دیپلوماسی نماینده‌لر، روزنامه مخبرلری و تماشاچیلار شرکت ایله بیلر.

۳- مخفی جلسه‌لرده شرکت ایتمک ایچون نماینده‌لر و وزیرلر و اونلارین معاونلریندن باشقا کیمسه‌یه اجازه ویریلیمیر.

۴- مجلسین دانشماقلاریندا نماینده‌لر و هیئت دولت عضولریندن و وزیرلرین معاونلریندن باشقالاری شرکت ایله بیلمزلر.

۵- قوناقلاری و روزنامه مخبرلریندن انتظامی پوزماق ایسته‌سلر رئیس اونلاری اجلاسدان اخراج ایدر حتی اونی موقتا ساخلاندیرا بیلر اگر اونین عملی شدید اولورسا صالح محکمه واسطه‌سیله مجازات اولونار.

۶- مجلس جلسه‌لرینین وقتنی تعیین ایتمک هیئت رئیسه‌نین وظیفه‌لریندن اولدیغی حالدا نماینده‌لرین اون بیر نفرینین کتبی تقاضاسیله‌ده اجلاس چاغیرلا بیلر.

۷- مجلس بناسینه سلاح ایله داخل اولماق اولماز.

۸- مجلس ملی عضولریندن ایکی اساسی کمیون تشکیل اولونور بیرنجی مالیه کمیونی، ایکنجی خلق قوشونلاری ایشلری کمیونی.

۹- مدعی العموم کلوزئیس تعیین ایتمک مجلس وظیفه‌لریندندر.

دولت تشکیل حقیقده

۱- آذربایجان ملی مختار دولتی مجلس واسطه‌سیله تعیین و تصویب اولونور.

۲- مجلس ملی‌ده اکثریت قازانان فرقه‌نین رهبری (ایدیری) مجلس رئیسین

دعوتی ایله هیئت دولتی انتخاب ایدوب تصویب ایچون مجلس ملی‌یه تقدیم ایدیر.

۳- دولت یعنی قوای مجریه مجلس یعنی قوای مقننه دن تأسیله آیری اولمالیدر.

۴- آذربایجان ملی دولتی وزارتخانه لری عبارتدر: ۱- باش وزیر ۲- داخله وزیر ۷- مالیه وزیر ۳- خلق قوشونلاری وزیر ۸- عدلیه وزیر ۴- فلاحت وزیر ۶- صحیه وزیر ۹- پول و پست تلگراف و تلفن وزیر ۱۰- تجارت و اقتصاد وزیر ۱۱- ایش و زحمت وزیر ۵- معارف وزیر.

۵- مسئول وزیرلری باش وزیر تعیین ایدیر لیکن اونین تصویبی مجلس ملی نین وظیفه لریندنر.

۶- هیئت دولت مشترک بیر صورته مجلس ملی قاباغیندا مسئول اولدیغی کیمی وزیرلرین تک تک ده شخصا مسئول درلار.

۷- مجلس هیئتی دولتین و تک تک وزیرلردن سوال و استبضاح ایده بیلر و بو حالدا دولت و وزیرلر جواب ویرمه مجبوردرلار.

۸- اگر دولتین تقدیم ایتدیگی لایحه لردن بیر رد اولونورسا وزیر اونین اصلاح ایدوب تازادن مجلسه تقدیم ایده بیلر.

۹- رئیس دولت وزیرلری معرفتیک ایتدیکن سونرا دولتین پروگرامنی مجلسه تقدم ایدر مجلس اونین اصلاح و یا رد ایدیللمه سینده مختارد.

۱۰- هر ایل دی آیین اولینه قدر دولت اولکهنین بودجه سینین مجلسه لیه تقدیم ایتلمی و مجلس اسفندین اولینه دک اونین تصویب ایتلمی در.

۱۱- مجلس ملی موظفدر آذربایجان دولت عایداتی بوزده ۷۵ نسی. آذربایجانین نوز داخلی مصارفینه تخصیص ایدوب بوزده ایگیرمی بشنی دولت مرکزی مصارفیندن نوتری تهرانه گوندرمگه اجازه ویرسین.

۱۲- آذربایجانین دخل و خرچی آذربایجانده تمرکز تاپمالی فقط مرکزی دولته تخصیص اولونان قسمت لر ایسه تهرانه گوندریللمی در.

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴ نجی ایل، نمره ۷۹)

آذربایجان ملی دولتینین

ترکیبی

آذربایجان مجلس ملی سی دونن گونورتادان قاباقکی جلسه سینده آذربایجان دموکرات فرقه سینین رئیس آقای پیشه وری آذربایجان ملی دولتینین تشکیل ویرمه نامزد و مامور ایتدی.

آقای پیشه وری گونورتادان سونراکی جلسه ده نوز کابینه سینین آشاغیدا قید اولان ترکیبده مجلس ملی یه معرفی ایتدی:

۱- باش وزیر آقای سید جعفر پیشه وری
۲- داخله وزیر آقای دکتر سلام اله جاوید

۳- خلق قوشونلاری وزیر آقای جعفر کابان
۴- فلاحت وزیر آقای دکتر مهتاش
۵- معارف وزیر آقای محمد بی ریا
۶- صحیه وزیر آقای دکتر اورنگی
۷- مالیه وزیر آقای غلامرضا الهامی
۸- عدلیه وزیر آقای یوسف عظیمی

۹- پول، پست و تلگراف و تلفن وزیر آقای کبیری

۱۰- تجارت و اقتصاد وزیر آقای رضا رسولی

۱۱- ایش و زحمت وزیر تعیین اولونانا کیمی او وزارتخانه یه مربوط اولان ایشلره باش وزیرلیک نظارت ایده چکدر.

کابینه معرفتیک اولدیقدان سونرا اتفاق آرائیله تصویب اولوب سونرا مجلس طرفیندن آقای زین العابدین قیامی دیوان تمیزین ریاستینه و آقای فریدون ابراهیمی آذربایجان مدعی الموملیکینه انتخاب اولدولار.

آقای پیشه وری نوز دولتینین برنامه سینین کنیش صورتده تشریح ایدوب و آذربایجان ملی حکومتینین پروگرامنی (برنامه سین) آشاغیدا قید اولان کیمی قرائت ایتدی.

آذربایجان ملی حکومتینین

پروگرامی (برنامه سی)

آذربایجان ملی کابینه سی آذربایجان خلقی نین ایللر بوی آرزو ایتدیگی ملی مختاریتینین عملا وجوده کتیرمک و بو واسطه ایله آذربایجان خلقی نین ملی احتیاجلارینین رفع ایدوب اونین ترقی و تکامله سوق ایتمک ایچون آشاغیداکی وظایفی نوزینین یاخین هدفی و برنامه سی قرار ویریر.

۱- ملی مختاریتمیزی دنیا یه تانیتماق، اونون دوام و بقا سینین تامین اینمک ایچون جدی تدبیرلر کوروب صلاحیتدار مقامات ایله مذاکره یه گیرشمک، ایرانین استقلال و تمامیتینین خللدار ایتمدن ملی دولتیمیزی دموکراتیک اساسلار اوزره قورماق و بو یولدا قاباغا چچقا بیلن مشکلاتی رفع ایلیمکدر.

۲- ملی مختاریتمیزی حکم اساسلار اوزره قوروب اونین خلقه یاغینلاشدیرماق مقصدیله چوق تیز بیر صورته ولایت انجمنلرینین انتخاباتنه باشلاماق و یرلی حکومتلرین نظارتینین اونلارین اختیارینه قویماق.

۳- شهرلریمزین عمران و آبادلیغی ایچون بلا تاخیر شهر انجمنلرینین دموکراتیک اساسلار اوزره انتخاب ایدوب اونلارین ایشلرینین دوزگون و صحیح بیر صورته جریانله سالماق.

۴- برلرده معتمد آزادیخواه آداملاردان فرماندار و بخشدارلر انتخاب ایدوب اونلارین واسطه سیله کیچیمیس ظالمانه حرکتلر و خلقی تحقیر ایدیجی عمللرین قاباغینی آلوب بوتون اولکدهده امنیت و آسایشی تامین ایتمک.

۵- ژاندارم و پولیس اداره لرینی خائن و خلقی اوزب فلاکته سوق ایدن اشخاصین الیندن چیقاروب آزادیخواه و مبین پرست اشخاصه تاپشیرماق و اونلارین ایشلرینی خلقین آرزو و احتیاجاتنه متناسب بیر حاله سالماق.

۶- مالیات قانونلارینی نظردن کیچیرمک و مالیه اداره سینین دخل و خرجنی تفتیش ایتدیکن سونرا چوق تیز بیر صورتده ملی بودجه لایحه سینین مجلس ملی به تقدیم ایتمک. عمومیتله مالی سیاستین کلیر و مخارج اساسینی مملکتین ترقی و تکاملی اوزرینده قرارلاشدیرماق.

۷- مختاریتمری مجلس ملی مزی و ملی دولتتمری قوروماق و اونین کله جگینی تامین ایتمک ایچون کندلرده و شهرلرده وجوده گلن فدائی دستلرین بیر مرکز اطرافیندا تمرکز ویرمک. ملی خلق قوشوننی وجوده کتیرمک و بو قوشونین تسلیحات و تنظیماتی نی معاصر حاله سالماق مقصدیه جدی تدبیرلر کورمک.

۸- فرهنگ و معارف ساحه سینده دولتتمزین قاباغیندا ایکی بویوک مسئله دورور. ایکنجی عمومیتله سوادسیرلیقا قارشی مبارزه آپارماق. مجاننی و اجباری تحصیلی عملی یولیه قویماق بیرنجی نوز ملی دیلمزی بوتون مدرسه لرده رسمی اولاراق قبول و اجرا ایتمک.

۹- بونلارین هاموسیندن زیاده. ملی حکومتز عالی تحصیل مسئله سینده اهمیت ویروب ملی دارالفنون مزین اساسینی قویماقه جالی شمالی در.

۱۰- تجارت و اقتصاد ساحه سینده ملی حکومتز بیرنجی نوبه ده ملی صنایع مزه اهمیت ویروب موجود کارخانه لری دوزگون یولونه قویماق. ایکنجی نوبه ده ینی کارخانه لر آچمقله مملکتین صنایعه اولان احتیاجاتنی تامین ایده جکدر. تجارت ساحه سینده دولتتمز آذربایجانین تجارت مرکزی اولای بیلمه سی ایچون تدبیرلر کوره جک و یوللار آریا جاقدر.

۱۱- یوللارین تعمیر واحداثی. بست تلگراف و تلفون کیمی ارتباط و سایشینی کنیشلندیریب معاصر حاله سالیتماسی حکومت مزین اساسی وظیفه لریندن در.

۱۲- کندلی ایله اربابلر آراسیندا تولید اولان اختلافاتی رفع ایتمک ایچون متقابل رضایت شرطیه جدی قانون لایحه سی تنظیم ایدوب بو یولیه کندلی و ارباب مسئله سینین حل و تصویه ایتمک.

۱۳- کندلرده و شهرلرده گوننن گونه آرتمقده اولان ایشیرلیک قاروشوسینی. آلتاق ایچون خالصه برلرینی فوریتله زارع لر آراسیندا تقسیم ایتمک. همچین آذربایجاننی ترک ایدوب اونین خارجنده ملی مختاریتمز علیه نه تبلیغات آپارانلرینده

برلرینی ضبط ایدوب کندلیلر اختیارینه قویماق ایله برسیز کندلیلری آباغلان دیرمالی در. بوندان علاوه خلقمزین اکثریتینی تشکیل ایدن کندلیلر اولدیغی ایچون گله جکده بانک کشاورزینی ایله بیر صورتده قوتلندرمک لازمدرکه ایلیه بیلسین کندلیه اعتبار ویرمکله بر مسئله سینین حل ایتسین و اربابلر نوز میل و رغبتلری ایله برلری کندلیلره عادلانه قیمتته ساتا بیلسینلر.

۱۴- بیکارلیق ایله جتی مبارزه ایتمک ایچون جدی تدبیرلر کورمک. ال صنایعی. یول ایشلری. کارخانه لر تاسیسی. فلاحت و تجارتین آرتماسی وسیله لریندن جدی صورتده استفاده ایتمک لازم کورور.

۱۵- کارگر و زحمتکشلرین معیشتینی دوزگون یوله قویماق ایچون ایش و زحمت قانونین لایحه سینین تهیه ایدوب مجلسه تقدیم ایتلنی و عین زماندا ایشچیلرین بیمه ایدیلمه سینین اجباری ایتمک ایچون تدبیرلر کورمالی در.

۱۶- صحیه ایشینه توجه ایدوب بیرنجی نوبه ده عمومی و مسری خسته لیکلرین قاباغینی آلمالی در. مخصوصا کندلرده و آشاغی طبقه به حکیم. دوا یتیرمکله خلقین بهداشتینی تامین ایتلنی در.

۱۷- مجلس شورای ملی طرفیندن بو آنه قدر وضع اولونمیش قانونلری آذربایجان حیات و ملی مختاریتمنه مناسب بیر صورتده اصلاح ایدوب تازه. مفید لایحه لر پیشنهاد ایتمک.

۱۸- خصوصی مالکیت حقینده آذربایجان ملی حکومتی مملکتین بتون ساحه لری ایچون خصوصی مالکیتی قبول ایدوب مملکتین و خلق اقتصادیاتینین ترقی سینده و خلقین رفاه حالنه سبب اولای بیان هر جور خصوصی اقداماته کومک ایده جکدر.

۱۹- آذربایجان ملی حکومتی آذربایجانلیلارلا بیرلیکده آذربایجاندا یاشایان بتون هموطنلری خصوصیه کردلری. ارمنیلری، آثوریلری و باشقالارینی حقوق و قانون مقابلنده مساوی حساب ایدیر.

۲۰- آذربایجان ملی حکومتی مرکزی ایران حکومتینی تانیماقلا برابر بو حکومتین آذربایجانین مختاریتمنه مخالف کلمه یه ن. آذربایجان خلقینین مجلس موسسان و آذربایجان مجلسینین مراجعتنامه و قرارلاریندا قید اولونان ملی حقوق و طلبلرینه ضد اولمیان تدبیرلرینی حیاته کچیره جکدر.

۲۱- برنامه نین. اطرافیندا مفصل صورتده بحث ایتدیکن سونرا. رای آلیندی و آذربایجان ملی حکومتینین برنامه سی اتفاق آرائیه تصویب اولدی.

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۳۲۴ نجی ایل، نمره ۷۸)

آذربایجان ملی دولتینین اعلامیه‌سی

آذربایجان مجلس ملیسی نین انتخاب ایتدیگی آذربایجان ملی دولتیی ایرانین استقلال و تمامیتینی حفظ ایتمکله برابر ایشه شروع ایتدیگی بو واسطه ایله بوتون خلقه اعلان ایدیر.

بو اعلامیه منتشر اولان گوندن اعتبارا مالکیت خصوصی محفوظ اولماق شرطیله بوتون آذربایجاندا اولان دولت اداره لری تازه حکومتین تحت اختیارینه کچدیگیندن عموم دولت مامورلرینه ئوز وظیفه لرینی دورگونلیک و صداقت ایله انجام ویرمه لری تاپشیریلیر.

تازه دولتین امرینه اطاعت ایدوب اونین دستوریلره رفتار ایدن کارمندلر ایچون مناسب ایش شرایطی وجوده کتیریله جک، ایشلمکن امتناع ایدنلر ایشه کمال احترام ایله ایستدیکلری یره گوندریله جکلر.

آذربایجان ملی حکومتی خلقین سعادت و خوشبخت لیگیندن ئوتوری قورولدیغی ایچون عموم خلقی فعالیتیه، دوزلیگه، آسایش و امنیتتی حفظ ایتمکله بیر بیریه قارداش واری باشماغه دعوت ایدیر.

امنیتی اخلال ایدن و خلقین مال و جان، ناموس و حیثیتنه تجاوز ایلینلر، همچین دولت مالینه خیانت الی اوزادوب دولت اداره لریندن سوء استفاده ایدنلر ویا دولت اداره لرینده خرابکارلیق، مسامحه و ئوز وظیفه سینده کوتاهلیق ایتمک کیمی خائنانه تشبیرلر بروزه ویرنلر ایشه خلقین دشمنی حساب اولونوب ملت و دولت پانیندا نفرت و انرجار قازانمقدن قانونی محکمه واسطه سیله مجازات ایدیله جکلر. هاسی دان خلقه و ئولکه به خدمت و آذربایجانین گلجهگی یولینده جدیت گورلنیر، دولت ایشه اونین شرایطینی وجوده کتیرمهکجه چالیشاجاقتیر.

آذربایجان ملی وزیرلر هیئتتی عین زماندا آذربایجاندا ماموریتلری اولان خارجی دولترین دیپلوماسی نماینده لرینه اطلاع ویریرکه کما فی السابق اولنلرین ینی بین الملل قانونلار شرایطینده اولان حق و اختیارلری کمال دقت و احترام ایله مراعات اولوناجاقتیر. همچین دموکراتیک دولترین اتباعینن آسایش و امنیتینیه حفظ ایتمک یولوندا ملی دولت متعج بیر فداکارلیقدن خوددارلیق ایتیه جکلر.

بو گوندن اعتبارا دولته متعلق اولان منقول و غیر منقول اسوال همچین نقد و جنس و اعتبار ملی دولت اختیارینه کچدیگیندن اولنلرین ساخلامقینه موظف اولان دولت مامورلری کیچمیشده ویردیکلری تمهد و قبول ایتدیکلری مسئولیت اوزره

اونلاری حفظ و حراست ایتمهکجه مجبوردرلر. بو اسوالی حیفا و میل ایدنلر آغیر جزا ایله مجازات ایدیله جکلر.

آرتیق آذربایجان ملی حکومتی تحقق تاپمیش خلقین اراده سی ایله داخلی ملی دولتیز وجوده گلوب رسمی صورتده خلقموزین آرزو و آمالینی اجرا ایتمهکجه باشلامیشدر. خلق ایشه ئوز ملی حکومتنه وارقه وسیله مساعدت گوستروب اونین فعالیتی ایچون مناسب شرایط وجوده کتیرملی در.

یوخاریدا قید ایدیلدیگی کیمی دولت وارقه وسیله امنیتتی حفظ ایتمهکجه چالیشیر. اونا گوره خلق ایچون نگران اولماغه هیچ بیر دلیل یوخدور. هرکس ئوز ایشینه مشغول اولماقی، ئوز ایستدیگی کیمی باشلاملی در. بازار باغلاماق، مدرسه لری تعطیل ایدوب وحشت و اضطراب یاراتماغین معناسی یوخدر. حکومت ئوز برنامه سینین خلقین احتیاجاتی اوزرینده قورمیشدر. اونا گوره خلقی ناراحت ایدن حادثه لره یول ویریه جکلر.

تمادفی حادثه لره ایشه چوخ تیز بیر زماندا خاتمه ویریله جک، ماجراجولر، آسایشی اخلال ایدنلر صالح محکمه طرفیندن محاکمه و شدید بیر صورتده مجازات اولوناجاقتلار.

هیچ بیر بیس اتفاق دوشمیه جک، هیچ کسین حقوقینه تعرض اولمایاقتیر. ملی حکومت تنظیمه اداره سینین تازه قوه لر، وسیع اختیارات ایله گوجلندیرمیشدر. هرچ و مرج و ناانلیگه آرتیق میدان ویریلیمیه جکلر، مخصوصا مدرسه لریمز همان سابق پروگراملرینی تعقیب ایتلمی، محصللریمز وارقه لری ایله امتحانلارا حاضرلاشمالی درلر. کندلرده و شهرستانلاردا ایشه جدی صورتده ایشه باشلانوب عادی حال وجوده گلجهک و دولت مامورلری فدائیلرین ویا غیرمسئول اشخاصین دخالتی اولمادان ئوز وظیفه لرینی انجام ویرمهکجه قادر اولاجاقتلار. فدائی دسته لری انتظام آلتینا آلینوب معین مرکزده تابع اولاجاق، بو واسطه ایله هر بیر سوء حادثه احتمالینین قاباغی آلینجاقتیر.

گیدین چالیشین، آسوده اولین، ملتوموزین گلجهگی و سعادتینی تاپمین ایتمک ایچون قبول ایتدیگوز وظیفه نی صداقت و ایمان ایله انجام ویرین، دولت عموم هموطنلردن بونی طلب ایدیر.

آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیر- پیشه وری

«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۳۲۴ نجی ایل، نمره ۷۹

آذربایجانین داخلی دولت رئیس ایله
تبریز پادگانی فرماندهی قراردادین
متنی

ترکی متنی

چون آذربایجان داخلی دولتی آذربایجان ملی مجلس طرفیندن آذربایجاندا امنیت حفظ ایتمهک مامور اولمشدر، آرامیت حفظی نقطه نظریندن هیچگونه سوء تفاهم تولید ایتمهک ایچون و قارداش قانی توکمک اولماق ایچون ۳-نجی لشکر فرماندهی ایله دفات ایله مذاکرات و مشاوره لر اولمشدی. بیر نتیجه گون تبادل افکاردن سونرا بالاخره تاریخ ۲۲ آذر ماه سنه ۱۳۲۴ ده پنجشنبه گونی ساعت ۸ یاریمدا گون اورتادان سونرا تیمسار سرتیب درخشانی اسلحه نی یره قویماق جهت موافقت ایتمهک دایر و تبریز پادگانی ایله همکاریق ایتمهک دایر و آذربایجان دولت هیئت ایله حوسده اعلام ایدیب آشاغیداکی قرارین عقیدینه موافق اولدیغینی اظهار ایتدیله:

- ۱- تبریز پادگانی طرفیندن آقای تیمسار درخشانی و هیئت دولت داخلی جانیندن آقای سید جعفر پیشه‌وری تعیین اولوب و شروط مشروحه نی امضاء ایتدیله.
- ۲- تبریز پادگانی افرادیندن هیچ کس دستور ثانوی صادر اولمییجه سربازخانه محوطه سیندن خارج اولمیوب و داخلی دولت اونلارین و سائلی زندگانینی و اونلارین معاشینی فراهم کتیرسین.
- ۳- سلاحلارین کلیدسی انبارلرده جمع آورلیک اولنوب، آذربایجان داخلی دولت طرفیندن تعیین اولمش اشخاصین محافظه سینده اولمالیدر.
- ۴- آقای افسرلردن هرانکیسی ئوز مسقطالراسینه ویا دیگر نقطه لره کیتمک میل لری اولسا مسافرت ایده بیلرلر و دولت ملی حاضردرکه، امکان و وسائل حدودینده اونلارین مسافرتینی فراهم کتیرسین.
- ۵- همکاریقا مایل اولان و آذربایجانین آرتش ملی سینده خدمت ایتمک ایسته یین افسرلر، تحلیف و مراسم سوگند انجامندن سونرا دولت اونلاری خدمته قبول ایدیب و اونلارین زنده گاتلیق وسیله لرینی تامین ایده کتیدر.
- ۶- استوارلر، گروهیانلر و سایر افراد پادگان مراسم تحلیف و سوگند وفادارلیقا انجامندن سونرا، اسلحه لر اونلارا قایتاریلاجاق و ئوز سربازلیق خدمت لرینی ادامه یه مشغول اولاجاقلر.

۷- بو قرارداد ایکی نسخه ده تهیه اولونوب آقای تیمسار سرتیب درخشانی فرمانده لشکر ۳ آذربایجان و دیگر طرفدن آقای سید جعفر پیشه‌وری رئیس دولت داخلی آذربایجان امضاء ایدیلیب، مبادله اولمشدر.

۳نجی آذربایجان لشکرینین فرماندهی سرتیب درخشانی (امضاء)
آذربایجان داخلی دولت هیئتینین رئیس - سید جعفر پیشه‌وری (امضاء)

فارس متنی

چون از طرف مجلس ملی آذربایجان دولت آذربایجان مامور حفظ امنیت آذربایجان میباشد برای اینکه هیچگونه سوء تفاهمی از نظر حفظ آرامش پیش آمد نکند و برادرکشی نشود مذاکرات و مشاوره های متعددی با فرماندهی لشکر ۳ بعمل آمده پس از چند روز تبادل افکار بالاخره در تاریخ ۲۲ آذر ماه سال ۱۳۲۴ روز ۵شنبه ساعت ۸ و نیم بعد از ظهر تیمسار سرتیب درخشانی نظر خود را دایر برموافقت زمین گذاشتن اسلحه و همکاری پادگان تبریز و حومه با هیئت دولت آذربایجان اعلام و به عقد قرارهای زیر موافقت نمودند:

- ۱- از طرف پادگان مقیم تبریز آقای تیمسار سرتیب درخشانی و از جانب هیئت دولت داخلی آقای سید جعفر پیشه‌وری تعیین و شروط مشروحه را امضاء نمودند.
- ۲- هیچیک از افراد پادگان تبریز نباید تا دستور ثانوی از محوطه سربازخانه خارج شوند و دولت داخلی وسائل زندگانی و معاش آنها را فراهم خواهد آورد.
- ۳- کلیه تسلیحات باید در انباری جمع‌آوری شده و بوسیله اشخاصی که از طرف دولت داخلی آذربایجان تعیین میشود محافظت خواهد گردید.
- ۴- هر یک از آقایان افسران مایل باشند می‌توانند به مسقطالراس یا نقاط دیگری که در نظر دارند مسافرت نمایند و دولت ملی حاضر است در حدود امکان وسائل مسافرت آنها را فراهم نماید.
- ۵- افسرانیکه مایل به همکاری شده و بخواهند در ارتش ملی آذربایجان خدمت نمایند پس از انجام تحلیف و مراسم سوگند دولت آنها را بخدمت پذیرفته و وسائل زندگانی آنها را تامین خواهد نمود.
- ۶- استواران گروهیانان و سایر افراد پادگان پس از انجام مراسم تحلیف و سوگند وفاداری اسلحه آنها مسترد و مشغول ادامه خدمت سربازی خود خواهند شد.
- ۷- این قرارداد در دو نسخه تهیه و پس از امضاء بین آقای تیمسار سرتیب درخشانی فرمانده لشکر ۳ آذربایجان از یکطرف و آقای سید جعفر پیشه‌وری رئیس دولت داخلی آذربایجان از طرف دیگر مبادله گردید.

فرماندهی لشکر ۳ آذربایجان - سرتیب درخشانی (امضاء)
رئیس هیئت دولت داخلی آذربایجان - سید جعفر پیشه‌وری (امضاء)

(«آذربایجان» روزنامه‌سی، ۱۳۲۴نجی ایل، نمره ۸۰)

آذربایجان معارف وزیرین
امریه سی نمره ۱

- ۱- آذربایجان ملی کنگره سینین تصمیمی مجلس ملتین قراری و ملی دولتین برنامہسی اوزره آذربایجان خلقینین اراده سیله بالالاریمیزی آنا دیلمیزده تعلیم و تربیه ایتمک ایچون آشاغیداکی ماده لر نظره آلینسن،
 - ۱- بوتون ملی و دولتی مدرسه لرده آذربایجان دیلنده تعلیم و تربیه ایشلرینی قورماق ایچون حاضرلیق آپاریلسن.
 - ۲- بیریمنجی ماده نین اجراسی ایچون آذربایجان معارف وزارتتی جنبنده ملی تدریس کتابلاری تهیه ایتمکدن ئوتوری درس کتابلاری شعبهسی یارادیلسن.
 - ۳- درس کتابلارینی تهیه ایدن هیئت عالم و مجرب دبیرلردن تشکیل ویریلسن.
 - ۴- آذربایجان دیلنده نشر اولونان بوتون درس کتابلارینا همین هیئت نظارت ایدیپ ئوز نظریه سیننی معارف وزارتته بیلگرسن.
 - ۵- درس کتابلاری شعبه سینده ادبیات - تاریخ - حساب - فیزیک - جغرافی و سایر قسمتلره عائد اولان کتابلار حاضرلانسین.
 - ۶- درس کتابلاری شعبه سینین ریاستینه تجربیه لی و صاحب معلومات بیر شخص انتخاب ایدیلسن.
 - ۷- درس کتابلاری شعبهسی بش گونه قدر شعبه نین برنامه و بودجه سیننی تعیین ایدوب تصویب ایچون معارف وزارتته ویرسین.
 - ۸- درس کتابلاری شعبه سینین مسئوللاری موظفدرکه بیر آیدان گنج اولماق شرطیه بیریمنجی کلاسدان ۴منجی کلاسه قدر بوتون علمی و فنی درس کتابلارینی آذربایجاندا تهیه ایدوب نشر اولونماسینا انجام ویرسین.
 - ۹- بوتون ملی و دولتی مدرسه لرین مدیرلرینه دستور ویریلیرکه درس کتابلاری چاپ اولنوب نشر ایدیلدیکیجه هر کلاسه عائد اولان کتابلاردان استفاده ایدوب بلافاصله آنا دیلنده تدریسه باشلانسین.
 - ۱۰- لازملرکه حرمتلی مدرسه مدیر - معلملی - معارف ایشچیلری و معارفه علاقمند اولان سائر آقارلار دیلمزین و ملی مدنیتیمزین ترقی و توسعه سینه اساس و عامل اولان یوخاریداکی ماده لرین اجراسینا تیزلیکله اقدام ایتمیلر. -
- («آذربایجان» روزنامهسی، ۱۳۲۴ نجی ایل، نمره ۸۴)

آذربایجان ملی دولتینین قراری
آذربایجان خلقی نین دشمنی ذولفقاری و اونون
قولدور دسته لری ایله مبارزه حقیقنده

- آذربایجان ملی دولتی ملتین اراده سی و مجلس ملتین رائی ایله ۲۱ آذر ۱۳۲۴ ده رسماً تشکیل تاپوب ویو گونه قدر باجاریب آذربایجان خلقی نین رفاه و آسایشی ایچون بویوک و جدی قدماتر گوتوروبدر و عموم خلقده اونون حسن نیت و شعارلاریندان که اولی امنیتتی حفظ و آرامش تمام آذربایجاندا برقرار ایتمکدن پشتیبانلیق ایللیبیدیر.
- آذربایجان ملتینین شانلی مبارزه سی نتیجه سینده ارتجاعی دولتین بوتون نظامی قوه لری دوام گتیرمه یب تسلیمه مجبور اولدی. ولی متاسفانه بعضی ناخلفلرکه فیودال دوره سینین یادکاری و ارتجاعین منفور نماینده سی حساب اولونورلار هنوز بیر پارا اقداماته تشبث ایتمکله خیال ایدیزکه باجارا بیله جک ملتین اراده سی نین خلافتنه عمل ایتسین. بو ناخلفلردن زنجاندان ذولفقاری آدیندا بیر جنایتکاردرکه ئوز فیودالیته سیننی محافظه ایتمک ایچون و خلقی قول بیر حالیندا ساخلاماقدان ئوتوری ملی حکومتین علیهنه مسلح صورتده قیام ایدوب، مرجع مرکزی حکومت ایله رابطه ساخلایب و قتل و غارتنه باشلاییدور.
- ۱- بونا گوره آذربایجان ملی دولتی قرارا آلیر.
 - ۱- قارداش قانی توکوب، آذربایجان ملتینین نهضتینی پوزماق ایسته یهن ذولفقاری آذربایجان ملتینین دشمنی اعلان اولنور.
 - ۲- ذولفقاریین یا ئولوسوننی یا دیریسینی آذربایجان ملی دولتینه تحویل ویرهن آدام ملتین حرمتینی و دولتین مکافاتینی آلاجاقدر.
 - ۳- ذولفقاریین بوتون املاکی و تورپاغی ضبط اولونوب خلقین مالی اعلان ایدیلکسن.
 - ۴- ملی دولتین زنجان اداره لری ذولفقاری نین تورپاقلارینی کندچیلر آراسیندا بولمک ایشینه اقدام ایتسین. بو باره ده خصوصی هیئت لر دوزه لیب گوارشلر ورسین. آذربایجان دموکرات فرقه سیندن خواهش اولونسون بو ایشده زنجان دولت اداره لرینه کومک ایتسین.

۹ دی ۱۳۲۴ تبریر

آذربایجان دولتینین باش وزیر - سید جعفر پیشه وری

(«آذربایجان» روزنامهسی، ۱۳۲۴ نجی ایل، نمره ۹۰)

تبریزده آذربایجان دولت دارالفنونی
تشکیلی حقیقده آذربایجان ملی حکومتینین
قراری

سلیتمیزین آرزولارینین و آذربایجان ملی کنکره سینین فرارلارینین نظره آلوب
ملی و مدنی ترقیمیزی تامین ایتمک ایچون آذربایجان ملی حکومتی اوزومزه کلن درس
ایلیندن وطنمیزین مرکزی تبریز شهرینده آذربایجان دولت دارالفنونینین تشکیلی
ضروری سایدیقن ایچون آشاغیداکی قراری قبول ایدیر.
۱- آذربایجان معارف وزارتین دارالفنونین تشکیلی ایچون لازم اولان بودجه نی
تنظیم ایدوب بیرآقادر هیئت دولته تقدیم ایتسین.
۲- آذربایجان دولت دارالفنونی مله لیک اوج فاکولته دن عبارت اولمالی در.
۱- طب فاکولته سی ۲- فلاحت فاکولته سی ۳- پداغوزی فاکولته سی که بو دا تاریخ
و دیل، ادبیات، فلسفه، حقوق، فیزیک، ریاضیات، طبیعیات شعبه لرینین تشکیلی
تایمالی در.

۳- معارف وزارتین ۱۰ گونین مدتینده آذربایجان دولت دارالفنونی ایچون
لازم اولان بنانی سه جیب هیئت دولته اطلاع ویرملی در.
۴- آذربایجان معارف وزارتین ایندین دارالفنونین استادلر هیئتینی سه چمکه
و دارالفنون ایچون آذربایجان دیلینده علمی وسائط حاضرلاماغا باشلامالی در.
آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیر- پیشه وری

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴نجی ایل، نمره ۹۶)

دیل حقیقده آذربایجان ملی حکومتینین
قراری

خلقمیزی دولت دستکاهنه یاخینلاندرمق و عمومین احتیاجاتینی ساده بیر
صورتده آنلامق و همچین ملی دیل و ملی مدنیمیزین ترقی و تکامل یوللارینین
تمیزلمک ایچون آذربایجان ملی حکومتی ئوزونون ۱۶ دی تاریخلی جلسه سینده
آشاغیداکی قراری قبول ایتمشدر.

۱- بو گوندن اعتبارا آذربایجاندا آذربایجان دیلی رسمی دولت دیلی حساب
اولونور. دولتین قرارلاری رسمی و اعلانلار، همچین خلق قوشونلاری حصه لرینده
ویریلن فرمانلار و قانون لایحه لری مطلقا آذربایجان دیلینده یازیلمالیدر.

۲- بوتون اداره لر (دولتی و ملی و تجارتی و اجتماعی) ئوز ایشلرینین
آذربایجان دیلینده یازمغه مجبوردرلر. بو دیلده یازیلماق دفتر و مدارک رسمی
حساب اولونماقادر.

۳- محکمه لرده ایشلرین جریانین تاممیکه آذربایجان دیلینده آباریلمالی، بو
دیلی بیلمینلر ایچون مترجم تعیین اولونمالیدر.

۴- آذربایجان بوتون اداره، موسسه و تجارتخانه لرینین تابلولاری مطلقا
آذربایجان دیلینده یازیلمالیدر.

۵- رسمی اجلاسلا و یغناقلارده سخنرائلیق و مذاکره آذربایجان دیلینده
اولمالیدر.

۶- آذربایجانلی اولمایوب باشقا دیل ایله دانیشانلار و عمومی دولتی
اداره لرده خدمت ایدنلر آذربایجان دیلی ایله یازوب اوخوماق و دانیشماق
اؤگرنمه لیدرلر.

۷- معارف وزارتین اداره مامورلرینین آذربایجان دیلی ایله آشنا ایتمک
مقصدیکه آیری دیل لردن سواد اولانلار ایچون اداره لرین جنبینده بویوکلر ایچون
مخصوص کلاسلار آچمالی، بو کلاسلارده حاضر اولانلارین ایش مدتین بیر ساعت
آز اولمالیدر.

۸- آذربایجاندا یاشایان باشقا ملت لر ئوز ایشلرینین ئوز آنا دیل لرینده
آپارماغا حقلی درلر، لیکن اونلار ئوز رسمی اعلانلاری یازیلارینده ئوز ملی دیل لر
ایله برابر آذربایجان دیلینی رسمی دولتی دیل اولاراق ایشکتملیدرلر.

۹- آذربایجاندا یاشیایان خردا ملت لرین خصوصی ملی مکتبلرینده کی تعلیم ئوز
آنا دیل لرینده اولدوغی حالدا آذربایجان دیلینده تدریسی مجبوریدر.

۱۰- آذربایجان ملی حکومتی معارف وزیرینین مکتبلرده تدریس لرین
آذربایجان دیلینده اولماسی حقیقده کی قرارینین تصویب و تأیید اینوب مدرسه لرین
ملی دیله کچمه سینین بوتون معلم و معلم لره بیر ملی وظیفه کیمی تاپشیریر.

آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیر- پیشه وری

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴نجی ایل، نمره ۹۶)

یتیم و صاحبسیر اوشاقلارین تربیه سی حقیقده
آذربایجان ملی حکومتینین
قراری

قرنلر بویی دوام ایدن استبداد رژیمی و چوروموش اجتماعی وضعیتین
باراندیقنی شرایط سوجبنجه ملتیمیزین استقبالینی و گله چک نسلیمیزین اساسینی

۸- آذربایجان ملی حکومتی بوتون هموطنلری ملت ایچون ننگ و لکه اولان دینلچلیک ایله جدی مبارزه آپارمیه دعوت ایدیر و آذربایجانین بویوک آدی و شرفلی شهرتینی خللدار ایدن بلانین چوق تیز بیر زماندا رفع ایدیللمهسی بولوندا ملی حکومت هامودان همت طلب ایدیر.

(«آذربایجان» روزنامهسی، ۲۲۴ نجی ایل، نمره ۹۶)

آذربایجان مجلس ملی سینین
بلدییه سئچگیسی خصوصیتداکی ۱۴ نمره لی
قراری

(بیرنجی فصل تشکیلات)

- ۱- تمام آذربایجان شهر و قصبه لرینده تام بیر دموکراتیک اصولی ایله مخفی - مستقیم عمومی و مساوی بلدییه سئچگیسی اجرا اولور.
- ۲- بلدییه انجمنلری ۴ درجهیه تقسیم اولونور.
الف- تبریز - حکومت مرکزی.
ب- اولمنجی درجه شهرلر - فرماندارلیق مرکزی.
پ- ایکنجی درجه محال مرکزی
ت- بلوک مرکزی
- ۳- بلدییه انجمنینین عضولرینین سایی آشاغیدا یازیلان قرار اوزره اولمالیدیر.
الف- مرکزی حکومتده ۶۵ نفر، فرماندارلیق مرکزیینده ۴۷ نفر، محال مرکزی ۳۱ نفر، بلوک مرکزی ۲۵ نفر.
- ۴- بلدییه انجمنی نوز ایشلرینی اداره ایتمک ایچون عمومی اجلاسدا مخفی رای ایله هیئت رئیسه انتخاب ایتمه لی در.
- ۵- اجرائیه هیئتینین سایی مرکزده ۱۷ نفر، فرماندارلیق مرکزیینده ۱۱ نفر، محال مرکزیینده ۹ نفر، بلوک مرکزیینده ۷ نفر دن عبارت اولمالیدیر.
- ۶- هیئت عامله اجرائیه هیئتینین قارشیندا مسؤل اولدوغی کیمی اجرائیه هیئتی ده بلدییه انجمنینین قارشیندا مسؤل اولمالیدیر.
- ۷- بلدییه انجمنینین دوره سی برابیل اولماقدیر.
- ۸- بلدییه رئیسی، معاون و ایکی منشی لری عموم بلدییه انجمنینین عضولری طرفیندن سئچیلیر.
- تیمره - ایگیرمی یاشینا چاتمیش آراد، کیشی انتخاب اولوب و انتخاب ایده بیلر.
(ایکینجی فصل - وظیفه لر)
- ۹- بلدییهیه مربوط اولان ایشلرین مقرراتی (شهرین عوارض، تیگنشی ایشلری،

تشکیل ایدن اوشاقلاریمیزین مهم بیر حصه سی یتیم و بی سرپرست قایم انسانلیقی تحقیر ایدن فلاکت و دینلچلیک حالیندا کوجه و خیابانلاردا آچلیق و لباسزلیق و جوربجور ناخوشلیقلار واسطه سی ایله خزل کمی سارالوب و محو اولوب گتمکده درلر. آذربایجان ملی حکومتی خلقین استقبال و سادتی و همچنین گله جک نسلین تمدن و صحت جهتیندن ترقیسنی تامین ایتمک ایچون بو آجی حاله بیر آن اول خاتمه ویرمه اقدام ایدوب، یتیم و بی کس جوانلاری کوجه لردن بیغوب تربیت ایتمک ایچون آشاغیداکی فراری قبول ایتمیش و اونین تیرلیک ایله اجرا ایدیللمه سینی لازم کورمیشدر.

۱- مجلس ملی رئیسین افتخاری صدارتی آلتیندا معارف و صحیه وزارت لرینین نماینده لریندن آذربایجانین خیرخواه و ملتسه ون شخصلریندن عبارت بیر هیئت انتخاب ایدیللمه لی، یتیم و بی سرپرست اوشاقلارین تربیه سی بولوندا جدی و عملی تدبیرلر کورمک اونین عهده سینه قویلمالیدیر.

۲- آدن ۱۴ یاشینا بالغ اولان یتیم و بی سرپرست قیز و اوغلان اوشاقلارین تربیت ایتمک ایچون بیرینجی نوبه ده تبریز شهرینده، ۲- قیز و ایکی اوغلان تربیت خانه سی تاسیس اولونمالی و آیری شهرلرده بو موسسه لر وجوده کتیریللمه سی ایچون مقصد و سابل تهیه ایتلمی در.

۳- یاشدان آشاغی اولان مضیرلری ساخلماق و اونلارین حیاتی نی تامین ایتمک ایچون صحیه وزارت و واسطه سی ایله ایکی پرورش ایوی تاسیس اولونمالی در. قید - معارف وزارتینین تاسیس ایتدیگی یتیملر مکتبینه ۴۰۰ فقیرین تحصیل و تربیه سینه امکان ویرمه لی، صحیه وزارتینین مضیرلر پرورشگاهینده ۱۰۰ نفره بالغ کوریه قبول ایدیللمه لیدر.

۴- صحیه و معارف وزارتخانه لری بو موسسه لرین بودجه سینی اون گونه قدر تنظیم ایدوب و دولت هیئتی نه تقدیم ایتلمی در.

۵- مجلس ملی رئیسین افتخاری ریاستی آلتیندا تشکیل ایدیلن هیئت (خیریه انجمنی) خیرخواه انسانیت پرور و معارفه ون انسانلارین کومگیله اعانه تولیایوب بوتون یتیم و بیچاره و ماحسبیز اوشاقلاری همچنین آیری مدرسه لرده تحصیل ایدن یوقول اوشاقلارین تحصیل و تربیت و سایی نی تهیه ایتلمی در.

۶- آذربایجان معارف وزارت و نوزدینده تشکیل اولونان آذربایجان (انجمن خیریه سی) آذربایجانین بوتون شهر و قصبه لرینده نوز شعبه لرینی تشکیل ایتمکه چالیشمالی، خیرخواه انسانلارین کومگیله فقیر و بیچاره لیگه خاتمه ویرمه لی دیر.

۷- آذربایجان انجمن خیریه سی جوان نسلی فلاکتدن خلاص ایتمک و اونین تعلیم و تربیتی بولوندا بویوک اعانه لر ویرن دیگر کومکلر گوسترن اشخاصین آدلارینی روزنامه لر واسطه سیله منتشر ایدوب ملت ناسه اونلاردان قدر دانلیق ایتلمی در.

تو موضوعی، ایشیق ایشلری، نظافتی و غیره) اجرائییه هیئتی طرفیندن تنظیم ایدیلیب و بلدییه انجمنین عمومی اجلاسیندا تصویب اولمالیدر.
۱۰- بلدییه بودجه سینن تنظیمی و تصویبی و بلدییه مخرجینین نظارتی انجمنین وظیفه لریندندر.
۱۱- بلدییه متعلق اولان املاکین ساتیشی و بلدییه نین احتیاجلارینی تامین ایتمک ایچون املاک معاملیه سی شهرداری انجمنین وظیفه لریندندر.

(اوجنجی فصل - متفرقه ماده لر)

۱۲- بلدییه انجمنلرینین سئچکی شرطلرینین تعیینی ایچون بو قانونا مربوط اولان باشقا جزئیاتی معین ایتمک آیری نظامنامه موجبنجه تنظیم اولوب دولت تصویبیندن سونرا مجلس ملییه تصویب ایچون گوندریلیر.
۱۲ ماده دن عبارت بلدییه سئچکیسی قانونی آذربایجان مجلس ملی سینین سه شنبه گونی ۱۸ دی ۱۳۲۴ تاریخلی هیئت رئیسه سینین ۹نجی جلسه سینده تصویب اولوندی.

۱۹ دی ۱۳۲۴نجی ایل

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۳۲۴نجی ایل، نمره ۹۷)

آذربایجان ملی حکومتینین تاسیسی بتون آذربایجان خلقی نین کمک و جدیتله عمله گلمیشدر. بو حکومتین محکم لئمه سی دافی اولارین کمک و مساعدتی ایله اولمالیدر. نه قدر خلق ملی حکومت ایشلرینده اشتراک ایدهرسه ملی حکومتین ایشلری او قدر قاباغأ گیده ر. خلق اشتراکی نین ان یاخین یولی ولایتی و محال بلوک انجمنلری در. بو انجمنلری ان دموکراتیک اصولله سئچمکه و اونو اجرا ایتمک ایچون آشاغیداکی قانون مجلسین تصویبیندن کیچدی.

آذربایجان مجلس ملی سینین
ولایتلر، محاللار و بلوک انجمنلری سئچکیسی
خصوصییندا ۱۳ نمره لی
قراری

بیرنجی فصل - تشکلات:

۱- بتون آذربایجان ولایت، محاللار و بلوکلاریندا ولایتی، محال و بلوک انجمنلری تشکیل اولونور.

۲- ولایت انجمنلری سئچکیسی ایکی ایلدن بیر، محال و بلوک انجمنلری ایتسه ایلدن ایله تارالانیر.
۳- انجمنلرین ولایتلرده عده سی ۲۵ نفر، محاللاردا ۲۵ نفر و بلوکلاردا ایتسه ۱۵ نفر دن عبارت اولمالیدر.
۴- سئچکیلر گیزی، سستیم، ساوی و عمومی اولمالیدر.
۵- انجمن ایشلرینی اداره ایتمک ایچون آشاغیداکی ترتیب ایله هیئت رئیسه سچلیر: ولایت ۱۱ نفر، محال ۹ نفر، بلوک ۵ نفر.
۶- بتون آذربایجاندا ۲۰ یاشینا چاتمیش آذربایجانلیلار (آرواد و کیشی) انجمنلر انتخاباتیندا شرکت ایده بیلرلر.
۷- هیئت رئیسه گوردیکلری ایش حقیقده انجمنلرین قارشیتیندا مسؤل دولار.
۸- یایی ۲۵ دن آز و ۷۰ دن چوخ اولمیان آذربایجانلیلار انجمنلره انتخابت اولو بیلرلر.

ایکنجی فصل - انجمنلرین وظیفه لری

۹- انجمنلرین هر بیر ی تور محلینده دولتی و ملی اداره لرین ایشلرینه، خصوصاً اولارین مالی خرجلرینه نظارت ایتمه لیدرلر.
۱۰- انجمن دولت مامورلاریندان ناراضی اولوب و یا اولارین ایشلرینه اعتراض اولدوقدا مربوطه وزارتخانالارا اطلاع ویرمیلی درلر.
۱۱- انجمن سئچکیلرینین عملی یولی و جزئیاتی مخصوص نظامنامه موجبنجه تعیین اولونور. داخله وزارتتی نظامنامه نی تنظیم ایدوب ملی دولتین تصویبیندن سونرا مجلسین تصویبینه تقدیم ایدیر.
۱۱ ماده دن عبارت اولان بو قانون آذربایجان مجلس ملی سینین سه شنبه گونی ۱۸ دی ۱۳۲۴ تاریخلی هیئت رئیسه سینین ۹نجی جلسه سینده اتفاق آراء ایله تصویب اولوندی.

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۳۲۴نجی ایل، نمره ۹۷)

آذربایجان مجلس ملی سینین
مالیات بردرآمد قانونون اصلاحی خصوصیندا
قراری

بیرنجی ماده - بو قانونون تصویبیندن سونرا اجاریه ویریلیمیش کلیه مزروعی املاک و امانی عمل ایلدن ملک صاحبی یا مستاجر عمل و مازادمال الاجاره اونا عاید اولو یوزده اللی «۵۰٪» معافت عوضینه یوزده ایکیرسی بش (۲۵٪) معافیتله مالیاتلارینی تادیه ایده چکلر.

ایکینجی ماده- ایندیه قتر تجار و شرکتلر موجود اولان جنسلرینی آلدیقاری قیمته محسوب ایدوب اونون اوزرینله مالیات آلتیاجاقدور.
 تبصره- اگر بیر تاجر یا شرکت مدبری و مسئولاری بو جنسلرین قیمتینده حقیقتین خلافنا اظهار ایدرسه موجود جنسلرینین ضبط اولونماسیندان علاوه اوج ایل حبه محکوم اولاجاقدور.

اوچونجی ماده- ایلده عایداتی ایکی مین بش یوز تومن دن تجاوز ایتمیین کبچیک اصنافلار و اشخاصلار مالیات ویرمکدن معافدورلار.

دوردونجی ماده- تضامنی و نسبی و بوتون غیرسهامی شرکتلر نوز مالیاتلارینی او شرکتین جمیع عایداتیندان بیر برده حساب ایدیب مالیات ویرمکدن معافدور. شریکلرین عایداتیندان آلدیقاری پوللار شرکتین خرج جزونده حساب اولمایاجاقدور.

بشینجی ماده- اظهارنامه و قرارنامه تسلیم اولدیقی وقت مالیات گرهک بیر برده مالیه صندوقینه ویریلسین. مالیاتی قسط ایلده ویرمک ممنوعدور.

آلتینجی ماده- مالیات اظهارنامه سینی تسلیم ایتمیین مالیات ویرن شخصلر «مودیلر» مالیاتین ایکی برابر جزیمه ویرمکدن معافدور. بو تاریخه قدر اظهارنامه ویرمکدن معاف اولورلار.

بدنجی ماده- مالیات ویرنلر «مودیلر» اظهارنامه نی تسلیم ایتدیگه اگر همان اظهار و اونون خلافجا تشخیص ویریلسه مالیات ویرن شخصین «مودینین» مالیاتی ایکی برابر ویرمکدن علاوه ایکی ایلده حبه محکوم اولاجاقدور.

سکیزنجی ماده- مالیاتی تشخیص ویرن کسبون اوج نفردن عبارت اولمالیدر ۱- مالیه نماینده سی ۲- وزارت داخله نماینده سی ۳- مالیات «مودی» تاجر ایسه بیر نفر تاجردن تجارت اوطاقی نماینده لیگی ایلده حاضر اولمالیدر. اگر اصناف و سایر طبقاتدان اولسا شهر انجمنی نماینده سی کسبونیندان شرکت ایتلملیدر. مالکلرین مالیاتینین تشخیصی ایچون وزارت فلاحه و ایشلر نماینده سی حاضر اولوب کسبوننی تشکیل ویریلر.

دوققونجی ماده- مالیات ویرن «مودی» سکیزنجی ماده ده ذکر اولونان کسبونون رایسی موجبجه مالیاتی تأخیرسیز صورتده مالیه صندوقینه تاپشیر. اگر کسبونون رایسه اعتراض اولموش اولارسا بدی گون مدتینده آشاغیدا ذکر اولونان عالی کسیونلر شکایتینی ایدر.

۱- آذربایجانین عالی تمیز دیوانی نماینده سی.

۲- مالیه وزیری نماینده سی.

۳- سکیزنجی ماده موجبجه مالیات ویرن «مودی» نماینده سی.

تبصره- تبریز شهرینین باشقا ولایت و شهرلرده اولان محلی مالیات تشخیصی کسیونلارینین رایسه اعتراض ایدنلر شکایتلرینی اوتوز گونده قدر بوخاریدا ذکر

اولونان عالی کسیونلر کوندرمیلندرلر. بو عالی کسیونون رایسی قطعی و دگیشلمزد. اونونجی ماده- ملی حکومتین مالیات ویرمکدن معاف اولان کسبونون رایسی قطعی و دگیشلمزد. بقایا مالیاتلار اصلاح طریقسی ایلده و مالیه وزارتتی طرفیندن آلتیمالیدر.

اون بیرینجی ماده- مودینین قبول ویا اعتراض ایتمه سی ایچون اونا گونده ریلان اخطاربه لره مودی اون گون ظرفینده جواب ویرمکدن معافدور.

اون ایکینجی ماده- اگر مالیات ویرنلر «مودیلر» مالیات ویرمکه حاضر اولارسا و استینکاف ایدرسه اونون ثروتیندن مالیات مقداریندا توقیف اولوب مزائیده ایله ساتیلیب آذربایجان ملی حکومتینین نفعنه ضبط اولاجاقدور.

اون اوچونجی ماده- بو قانون ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ نجی ایل مالیات ویرنلرین (مودیلرین) حالنا شاملدی.

اون دوردونجی ماده- مالیه و عدلیه وزارتتی بو قانونون اجراسینا ماموردور. ۱۴ ماده دن عبارت بو قانون دی آیینین ۱- نده ۱۳۲۴ تاریخلی آذربایجان مجلس ملی سنین ۵ نجی جلسه سینده تصویب اولوندی.

۸- ۱۰- ۲۴

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۳۲۴ نجی ایل، نمره ۹۷)

آذربایجان مجلس ملی سنین
 معارف و ایشلر وزارتتی اوج آیلیق بودجه سی لایحه سنین
 تصویبی خصوصیتداکی ۱۵ نمره لی
 قراری

آذربایجان معارف و ایشلر وزارتتین مجلس ملی یه تقدیم ایتدیگی (اورمیه و زنجاندان) باشقا ایکی قسمتدن (الف-ب) عبارت اولان اوج آیلیق بودجه لایحه سی آذربایجان مجلس ملی سنین هیئت رئیسه سنین شنبه گونی ۲۲ دی ۱۳۲۴ تاریخلی ۱۰ نجی جلسه سینده آشاغیداکی کمی تصویب اولوندی.

- الف- ۱- وزارت بودجه سی ۶۹۰۰۰ ریال
- ۲- وزارتتین مخصوص دفتربین بودجه سی ۱۵۰۰۰ ریال
- ۳- مطبوعات اداره سنین بودجه سی ۲۵۲۵۰ ریال
- ۴- اینجه صنعت اداره سنین بودجه سی ۱۱۳۳۰۰ ریال
- ۵- پرورشگاهین ایکی اوغلان و قیز مدرسه لرینین بودجه سی ۶۰۲۰۰ ریال
- ۶- آکتورال هیئت بودجه سی ۵۸۲۶۵۵ ریال
- ۷- کتابلار چاپی و مولف لرینین تالیف حق اعتبار بودجه سی ۱۰۰۰۰۰ ریال

ریال ۹۶۵۰۰

آذربایجان مجلس ملی سینین
 هیئت رئیسه جلسه سینین آذربایجان فلاح و زارتینین
 اوج آیلیق بودجه سی تصویبی حقینده
 قانونی

آذربایجان مجلس ملی سینین هیئت رئیسه سینین چهارشنبه گونی بهمن آیین
 ۱۰ نده ۱۲۲۴ تاریخلی جلسه سینده آذربایجان فلاح و زارتینین اوج آیلیق بودجه سی
 آشایداکی قرار اوزره تصویب اولوندی.

۱- فلاح و زارتینین انجی ماده سینین ۷ یه قدر نمره لرینین اوج آیلیق
 حقوقی ۸۲۸۰۰ ریال

۲- فلاح و زارتینین کل دفتر اداره سی اوج آیلیق حقوقی ۲۶۶۴۰
 ۳- کل حسابداری ۵۷۲۷۶
 ۴- کل دفع آفات نباتی اداره سی ۴۸۲۶۶
 ۵- چکر تگه و سیجان ایله مبارزه اداره سی ۷۶۷۸۸
 ۶- چنکل اداره سی اوج ۱۵۹۰۰
 ۷- کل بیطاری اداره سی ۲۲۸۱۲

جمع ۲۲۰۵۸۲ ریال

۸- اهلی حیوانلارین دفع آفات اداره سی بودجه سی اوج آیلیق حقوقی ۹۰۵۸۲
 ۹- سرم سازلیق بیطار لابار اتوریاسی اداره سی اوج آیلیق حقوقی ۱۸۲۲۰
 ۱۰- سلاخانا اداره سی بودجه سی ۲۱۲۰۰
 ۱۱- فلاح و بیطار و دفع آفاتین کل آمار اداره سی بودجه سی اوج آیلیق
 حقوقی ۱۲۵۱۰ ریال

۱۲- علمدار چلفا فلاح بیطاری اداره سی بودجه سی اوج آیلیق
 حقوقی ۲۵۲۸۵/۴۰ ریال

۱۳- آذر شهر فلاح بیطاری اداره سی بودجه سی اوج آیلیق حقوقی ۱۹۵۰۰
 ۱۴- شپتر ۱۰۴۰۴
 ۱۵- اهر ۲۲۷۰
 ۱۶- میانج ۲۰۵۲۰
 ۱۷- اردبیل ۵۰۲۹۳/۸۰

جمع ۲۶۲۶۱۵/۲۰ ریال

۱۸- میان دو آب فلاح بیطاری اداره سی اوج آیلیق حقوقی ۱۸۱۵۰
 ۱۹- مشکین ۱۰۲۸۶
 ۲۰- مراغه ۳۶۳۱۰/۲۰
 ۲۱- خلخال ۱۰۷۶۴
 ۲۲- بناب و عجب شیر ۱۱۶۱۰
 ۲۳- سراسکند و باسمنج و اسکو و سراب بیطاری اداره سی اوج آیلیق
 حقوقی ۲۰۷۲۶ ریال

۲۴- زنجان فلاح بیطاری اداره سی اوج آیلیق حقوقی ۳۰۰۵۷
 ۲۵- اورمیه فلاح بیطاری اداره سی اوج آیلیق حقوقی ۱۲۲۴۸۹

جمع ۲۷۱۵۰۲/۲۰ ریال

۲۶- خوی فلاح بیطاری اداره سی اوج آیلیق حقوقی ۲۵۲۰۲/ ریال
 ۲۷- ماکو ۱۲۹۴۸/ ریال
 ۲۸- سلماس ۶۶۸۴/ ریال
 ۲۹- آستارا ۷۶۷۴۰/۴۵ ریال
 ۳۰- فلاح بیطاری اداره لرینین ۳ آیلیق پرسنل
 اداره سی بودجه سی ۲۲۱۶۴۵/۹۰

جمع ۲۴۲۲۲۰/۳۵ ریال

۳۱- زنجان فلاحی کارمند لرینین اوج آیلیق بودجه سی ۲۴۰۰۰/ ریال
 ۳۲- زنجان فلاحینین اوج آیلیق مخارجی ۲۶۱۷۵/ ریال
 ۳۳- پامبوق اداره سینین اوج آیلیق مستخدم لرینین
 بودجه سی ۵۲۲۰۰/۵۰ ریال

۳۴- آذربایجان فلاح و زارتینین مقدماتی بیبر ایلیلک
 دفع آفات بودجه سی ۷۶۷۵۰۰/ ریال

جمع ۸۶۹۸۷۵/۵۰ ریال

فلاح و زارتینین تصویب اولونموش اوج آیلیق جمع
 کل بودجه سی عبارتدر ۲۰۷۷۸۹۵/۲۵

۱۵ بهمن ۱۲۲۴ ایل

(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴ انجی ایل، نمره ۱۱۸)

آذربایجان ملی حکومتین
آذربایجاندا مالالتجاره مادیتمک حقیقده
قراری

همین بئمن آیین ۲۲ سینده آشاغیدا یازیلان مالالتجاره لر مبین اولان تعرفه
اوزره عوارض ویرمک شرطیله بیرنجی نوبهده آذربایجانین اقتصادی شرکتینین
وسیله سیله، ایکینجی نوبهده تاجرلرین تمهیدینین مقابلینده مادی اولماسینا اجازه ویریلیر.

۱- فرش ۲/۵ ر.
۲- بوموشاق دری (تولکی، سوسمار، خزوسایره) باغرساق زرنیخ ۵ ر.
۳- کدوتخمی ۲ ر.
۴- پنیر، باغ، بومورتا، پی، طبور (محللی مصرفی نظرده توتماق شرطیله) ۲ ر.
۵- صابون ۵ ر.
۶- گرده کان، گرده کان انچی حبوبات ۲ ر.
۷- لوله (اریک، شفتالو برگه سی) ۲ ر.
۸- چوبوق توتونی (هر کیلوئی) ۲۰ ریال
۹- غله اردیبلن تمهید مقابلینده ۲ ر. عوارضیله مادی اولونا بیلر.
۱۰- آذربایجان کارخانه لرینده حاضرانان عموم مصنوعات و منسوجات
(فرش دن باشقا) هر جور عوارضن مافدر فقط اشخاص تمهید مقابلینده جواز آلوب
ایستدیگی جنسی مادی اید بیلر. جنس مادی ایتمک ایستینلر تمهید ویریب اجازه
آلماق ایچون آشاغیداکی منطقه لره مراجعت ایتملی درلر.

تبریز - شهر گمرک اداره سینده
مراغه - اقتصاد اداره سینده
ارومیه - گمرک اداره سینده
زنجان - اقتصاد اداره سینده
اردبیل - اقتصاد اداره سینده
خوی - اقتصاد اداره سینده
هرآباد - مالیه اداره سینده

آذربایجاندا مالالتجاره مادی ایتمک ایستینلر تفتیشی و جواز مالدورینین جنسلره تطبیقی
آشاغیداکی منطقه لره انجام تاپاچاقدر.
زنجان - مامین قلعه - تیکان تپه - سلدوز - هرآباد - آستارا - میانوآب -
میانه دمیر یولی واسطه سیله چیقاریلان جنسلر.

آذربایجان ملی حکومتین باش وزیر - پیشه وری
(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴ نجی ایل، نمره ۱۱۹)

آذربایجان خلقی ارتجاع قوه لری ایله مبارزه لرینده و آزادلیق بولوندا
پارلاق تاریخه مالک اولدوغونا و شرفلی آذقان دینینا گوره خلقیمیزین
افتخاری اولان بویوک سرکرده لریمیزین خاطره سینین ایدیلشدیرمک مقصدیله
آذربایجان مجلس موسسیندا دوتولان تمیمه و آذربایجان مجلس
ملی سینه ۱۵ نفر مجلس نماینده لرینین امضاسی و پیشنهادینه استناد
ایتمکله آذربایجان مجلس ملی سی آشاغیداکی قانونی تصویب ایتدی.

آذربایجان مجلس ملی سینین
ستارخان و باقرخانین مجسمه لرینین نصب ایدیلده سی
و مستبد رضاخانین مجسمه سینین گوتورولمه سی
حقیقده ۶ نمره لی
قراری

۱- ایران خلقینین آزادلیقینی اورتادان آیریپ آذربایجان برباد حالا سالان
مستبد و منحوس رضاخانین مجسمه سین گلستان باغیندا گوتوریب اونون یرینده
ستارخان سردار ملی نین مجسمه سی نصب ایدیلین و گلستان باغی سردارین آدیله
آدلاندیریلین.

۲- آذربایجان مشروطه طلب لرینین و مجاهد لرینین محکم تاریخی منکرلریندن
اولان اراک قلعه سینین یانیندا باقرخان سالار ملی نین مجسمه سی نصب ایدیلین.

بو قانون آذر آیین ۲۰ آندا ۱۲۲۴ تاریخلی آذربایجان مجلس ملی سینین
۴نجی جلسه سینده تصویب اولوندی.

تبریز ۲۰ آذر ۱۲۲۴ نجی ایل
(«آذربایجان» روزنامه سی، ۱۲۲۴ نجی ایل، نمره ۱۰۵)

آذربایجان مجلس ملی سینین
هیئت رئیسه جلسه سینین آذربایجان معارف وزارتینین تبریزده کی
گنجی کلاس لارینین و اردبیل شیخ صفی و سید جبرائیل
بقمه لرینین ۱۲۲۴ نجی ایل آذر نجی ۳ آیلیق
بودجه سی تصویبی حقیقده
قانونی

آذربایجان مجلس ملی سینین شنبه کونی بئمن آیین ۱۲ نده ۱۲۲۴ تاریخلی
هیئت رئیسه سینین ۱۴ نجی جلسه سینده آذربایجان معارف وزارتینین تاره تاسیس

اولان گنجہ کلاساری و اردبیل شیخ صفی و سیدجبرائیل بقعه لرینین ۱۲۲۴نجی
ایلین آخرنجی ۲ آیلیق بودجهسی آشاغیداکي قرار آورده تصویب اولوندی.

(۱) تبریزده تازه آچیلان گنجہ کلاسارینین ۲ آیلیق
لوازم بودجهسی ۲۵۴۶۴ ریال
(۲) تبریزده تازه آچیلان گنجہ کلاسارینین بیر آیلیق
اسفند حقوقی ۵۶۰۰ ریال

جمع ۲۱۰۶۴ ریال
(۳) اردبیل معارفینین شیخ صفی و سیدجبرائیل بقعه لرینین
ایشچیلرینین اوج آیلیق حقوقلاری ۲۴۰۰ ریال
(۴) اردبیل معارفینین شیخ صفی و سیدجبرائیل بقعه لرینین
ایشچیلرینین کمک حقوقلاری ۲۱۶۰۰ ریال
(۵) اردبیل معارفینین شیخ صفی و سیدجبرائیل بقعه لرینین
۲ آیلیق تصمیر و نظافت و ایشیق و یاناچاق خرجلری ۱۸۰۰ ریال

جمعی ۲۵۸۰۰ ریال
تصویب اولموش جمع کل بودجه ۵۶۸۶۴ ریالندان عبارتدیر.

تقدیر

معارف وزارتینده اجازه ویریلیر یازمالی لوازم دفترلری احتیاج اولدیغی حالدا
۲۲نجی (کتاب و تحصیل لوازمی نمره سیندن استفاده ایتسونلر، بهمن آیی قورتارماقتا
اولدوقونا گوره گنجہ کلاسارینین معلم و ایشچیلرینه بیر آیلیق حقوق نظر
آلینوب یوخاریداکی کمی تصویب اولدی و معارف وزارتین کلن ایل ایچون
شیخ صبی الدین و سید جعفر بقعه لرینین ایشچیلری حقیقده تجدید نظر ایلوب لازم
اولمیان ایشچیلری خدمتدن اخراج ایتلملی در.

(«آذربایجان» روزنامهسی، ۱۲۲۴نجی ایل، نمره ۱۲۱)

کوردستان ملی حکومتی ایله آذربایجان
ملی حکومتی آراسیندا بالئالانمیش دوستلوق
و صحیحی همکاریق قرارادینین متن

۱. لازم گوروندیگی سطلرده هر ایکی ملی حکومت آراسیندا نماینده
مبادلهسی اولسون.

۲. آذربایجاندا اهالیسینین معین قسمتی کوردلر اولان یرلرده دولتی اداره
ایشلرینده کوردلردن و کوردستانین اهالیسینین معین قسمتی آذربایجانلیلار اولان
یرلرینده دولتی اداره ایشلرینده آذربایجانلیلاردان اولاجاقلار.

۳. هر ایکی ملتین مشترک اقتصادی موضوعلارینی حل ایتمک ایچون بیر سخلتلا
اقتصادی کومیون تشکیل ویرمک و بو کومیونون قرارلاری هر ایکی ملی حکومتین
باشچیلارینین سعی ایله حیانا کچیریلمه لیدیر.

۴. آذربایجان و کوردستان ملی حکومتلری آراسیندا نظامی همکاریق یاراتماق
ایجاب ایدن وقتلرده هر ایکی حکومتین نظامی قوه لری بیر-بیرلرینه لازمی کمک لیق
ایتمه لیدرلر.

۵. تهران حکومتی ایله بیر مذاکره لازم گلیرسه آذربایجان و کوردستان ملی
حکومتلرینین هر ایکی سینین موافق نظری ایله عمله کلمه لیدیر.

۶. آذربایجان ملی حکومتی آذربایجاندا یاشایان کوردلرین ملی دیل و مدنی
ترقیلری ایچون لازم کلن شرایط ممکن اولدوغی قدر یاراتما لیدیر. همچنین کوردستان
ملی حکومتی کوردستاندا یاشایان آذربایجانلیلارین ملی دیل و مدنی ترقی لری
ایچون لازم کلن شرایط ممکن اولدوقجا یاراتما لیدیر.

۷. آذربایجان و کورد خلقلرینین تاریخی دوستلوقو و ملی دموکراتلیق
قارداشلیغینی پوزماق و یا لکهدار ایتمگه چالیشان شخص هر ایکی طرفین مشترک
اقداماتی ایله جزالانماقتدیر.

قرارداد تبریز شهرینده آذربایجان ملی مجلسی بیناسیندا ۱۲۲۵-نجی ایل
اردیبهشت آیینین ۲-ده آذربایجان ملی حکومتینین باشچیسى سید جعفر پیشه وری و
کوردستان ملی حکومتینین باشچیسى قاضی محمد طرفیندن امضالانمیشدیر.

قراردادین مذاکره و امضالانما مراسمینده آذربایجان ملی مجلسینین نماینده لریندن
علاوه آذربایجان و کوردستان دموکرات فرقه لرینین مرکزی کومیته عضولری، دولت
خادملری و کورد طایفا باشچیلاریندان بیر عده سی ده اشتراک ایتمیشلر.

(«آذربایجان» روزنامهسی، ایکینجی دوره، ۱۵ اردیبهشت ۱۲۲۵، نمره ۱۹۰)

آذربایجان ملی حکومتی ایله
قوام السلطنه دولتی آراسیندا موافقت اولوموش
قراردادین متن

دولت و آذربایجان نماینده لری آراسیندا اولار مذاکره لرین تعقیبینه و
دولتین ۲ اردیبهشت ۱۲۲۵ تاریخلی ۷ ماده دن عبارت و همین نماینده لر طرفیندن

آذربایجان گمروگونون عایداتی نین ۵ فایضی آذربایجان دانشگاهینن احتیاجلارینا صرف ایدیلین.

«۶-نجی ماده- دولت قبول ایدیرکه، میانه ایله تبریز آراسینداکی دیر یول خطین چکیلنه سینه تریکله باشلاپ و سرعتله انجام ویرسین. معلومدیرکه، بو ایتمه آذربایجان کارگرلری و متخصصلری مقدم توتولاجاقلار.»

«۷-نجی ماده- نظام وظیفه دن باشقا فدائی آدیله تشکیل تاپان داوطلب قوشونلار ژاندارمرییه تبدیل اولونوزلار و بو انتظامی قوه لرین تکلیفینی تعیین ایتمک و همچنین اونون فرماندهلرینین تعیینی ایچون موافقت حاصل اولدی که، جناب آقای قوام السلطنه دولتی و آذربایجان ایالتی انجمنی نماینده لریندن بیر کمیسیون محله تشکیل تاپیب و تریکله بو مسئله نی حل ایتمک یولونو تصویب توتوری پیشنهاد ایتمین.»

«تیمره (۱) چون آخر ایللرده بعضی نامناسب عملر نتیجه سینده امنیه و ژاندارمری آدی ایران عمومی افکاری مقابلینده خصوصیه آذربایجاندا مخالف و نامناسب احساسات تولید ایدیر و چون آخر وقتلرده دولت رئیس شخصاً بو تشکیلاتین فرماندهلیگینی عهده سینه آلیب و بو اداره ده اصلاحات و نامالک عنصرلردن تصفیه انتظاری گنیر بونا گوره موافقت اولوندی که، ژاندارمرییه نسبت عمومی احساسات خصوصیه آذربایجان اهالی سینین احساساتی دولت رئیسینه یتیریلین تا بو تشکیلاتین آدینی دگیشمک و اونون ایچون مناسب بیر آد انتخاب ایتمکدن توتوری لازمی قرارلار آسینلار.»

«۸-نجی ماده- آذربایجان دموکراتیک نهضتین نتیجه سینده کندچیلر آراسیندا بولون برلرین خصوصوندا او قسمت که، دولتی خالصه جاتا مربوطور، دولت بوتون مملکتده اولان خالصه لرین کندچیلر آراسیندا بولونمه سیله امولا موافق اولدوغو ایچون بو ایشین اجراسینی مانصیر بیلیر و بو مسئله یه مربوط اولان لایحه نی بیرینجی فرمته تصویب اولماقدان توتوری مجلس شورای ملی یه پیشنهاد ایده چکدیر. آذربایجانین اخیر تحولاتی نتیجه سینده کندچیلر آراسیندا بولون باشقا برلر باره سینده موافقت حاصل اولدی که، مالک لرین خسارتلرین جبران ایتمک ویا اولارین املاکینین تمویضیندن توتوری جناب آقای قوام السلطنه دولتی و آذربایجان ایالتی انجمنی نماینده لریندن کمیسیون تشکیل تاپیب و بو کمیسیون مسئله نین راه حلینی تصویب توتوری پیشنهاد ایتمین.»

«۹-نجی ماده- دولت موافقت ایدیرکه، ۱۵-نجی مجلس آچیلان کیمی آزادلیق و دموکراسی اصولی اوزره یعنی عمومی، گزلی، مستقیم، متناسب، برابر و قادیلاردا شامل اولماق شرطیه تنظیم اولونان انتخابات قانونی لایحه سینین مجلسه تقدیم ایدیب و اونون تصویب نی فوریتله ایستهمین و همچنین دولت قبول ایدیر آذربایجان و اولکه نین باشقا نقطه لری نماینده لرینن ساینی اهالی سینین

قبول ایدیلیمیش ابلاغیه نی نظره آلماق و تبادل افکار نتیجه سینده توافق حاصل اولدوکه، آشاغیداکی ماده لر توضیح و مکمل عنوانیه تنظیم اولونوب و اجراییه تویولسون.

«۱-نجی ماده- دولت ابلاغیه سینین ۱-نجی ماده سیله مقرر اولموشدور، حاصل اولدی که، بو جمله اونا آرتیریلین؛ مالیه رئیسره ایالتی انجمنین پیشنهادی و دولتین تصویبی ایله تعیین اولاجاقدیر.»

«۲-نجی ماده- دولت ابلاغیه سینین ۲-نجی ماده سیله مقرر اولموشدور، استاندار انجمن ایالتی نین نظرینی جلب ایتمک شرطیه دولت طرفیندن تعیین اولاجاقدیر. بو اصلین اجرایی ایچون موافقت حاصل اولدی که، وزارت کشور استانداری ایالتی انجمنین پیشنهاد ایتدیگی نجه نفرین آراسیندا انتخاب ایدیب و تصویب ایچون دولته پیشنهاد ایتمین.»

«۳-نجی ماده- آذربایجاندا اولان آخر تحولاتی نظره آراق دولت ایتدیگی مجلس ملین ایالتی انجمن منزله سینده تانیا جاقدیر. ۱۵-نجی مجلس تشکیل تاپیب دولت طرفیندن پیشنهاد اولونان ینی ایالتی و ولایتی انجمن قانونی تصویب ایدیلدیکن سونرا آذربایجان ایالتی انجمنین انتخابی تصویب اولموش قانون اوزره تریکله باشلاناجاقدیر.»

«۴-نجی ماده- آذربایجان تحولی و نهضتی نتیجه سینده نظام وظیفه افرادیندن احضار اولونان قوشون که بو قراردادین امضاسی ایله ایران ارتشی جزوینده اولور و بو قوشون و فرماندهلرینین تکلیفینی تعیین ایتمکدن توتوری موافقت حاصل اولدی جناب آقای قوام السلطنه دولتی و آذربایجان ایالتی انجمنی نماینده لریندن عبارت بیر کمیسیون تشکیل تاپیب و بو کمیسیون مسئله نی حل ایتمک یولونو تریکله تصویب اولماقدان توتوری پیشنهاد ایتمین.»

«۵-نجی ماده- موافقت حاصل اولدی که، آذربایجانین عایداتیندان یوزده ۷۵ فایضی محالی مخارج ایچون اختصاص ویریلیب و یوزده ۲۵ فایضی ده ایران مملکتی نین عموم مخارجی ایچون مرکز گوندریلین.»

«تیمره (۱) - بست و تلگراف، گمرک و دیر یول اورمییه دریاچه سینین کشتیرانلیق مخارجی و عوایدی کلا دولت عهده سینده و دولته منحصر اولاجاقدیر و ضمناً قید ایدیلیرکه، ایالتی و ولایتی انجمنلر و دولتی دایره لرین تلگرافی مجاناً مخابره اولوناجاقدیر.»

«تیمره (۲) - اساس شوسه یوللارینین ساختمانی و تعمیری دولتین و فرعی و محلی یوللارین احداثی و تعمیری ایسه ایالتی انجمنین عهده سینده اولور.»

«تیمره (۳) - آذربایجان اهالی سینین ایران مشروطیتینه ایتدیگی گورکملی خدمت لریندن، آزادلیق و دموکراسینین برقرار ایدیلمه سی یولوندا آذربایجان خلقی نین گونتردیگی فداکارلیقلاردا قدردانیق ایتمک مقصدیه دولت قبول ایدیرکه،

تاسیله آرتیرماقدان ئوتری ۱۵-نجی مجلس آچیلان گونی قانونی لایحه‌نی پیشنه‌اد ای‌دیپ و ۲ فوریتله اونون تصویبی‌نی ایسته‌سین تا تصویبن سونرا انتخابات وسپله‌سیله همان نقطه‌لرین نماینده‌لرینین کسرینی تعیین و مجلسنه گوندرسینلر.»

«۱۰-نجی ماده- آذربایجان ایالتی ۲ و ۴-نجی استانلاردان عبارت اولاجاقدیر.»

«۱۱-نجی ماده- دولت موافقت ای‌دیبرکه، آذربایجان ایشرینین یاخشى قاباغی گیتمه‌سی ایچون استاندار و اداره رئیس‌لری و ایالتی انجمنین هیئت رئیس‌سیندن عبارت بیر اداری شورا دوزه‌لسین و بو شورا ایالتی انجمنین نظارتی آلتیندا وظیفه‌سینه انجام ویرسین.»

«۱۲-نجی ماده- ۲ اردیبهشت ۱۳۲۵-نجی ایل تاریخلی دولت ابلاغیه‌سینین ۲-نجی ماده‌سی متوسطه و عالی مدرسه‌لرین تکلیفینی تعیین ایتمک لحاظیندان مهیم اولدوغو ایچون بو جمله ائافه اولونور.

متوسطه و عالی مدرسه‌لرده تدریس فارس و آذربایجان دیل‌لرینده، وزارت فرهنگ طرفیندن اولونان اصلاح، زمان و مکان شرایطی و دمؤکرائیک اصوللارلا موافق و اویغون بیر سورته تنظیم اولونان پروگرام اوزره عملی اولاجاقدیر.»

«۱۳-نجی ماده- دولت موافقت ای‌دیبرکه، آذربایجاندا اولان کوردلرده بو موافقت‌نامه‌نین مزایاسیندان استفاده ای‌دیپ و دولت ابلاغیه‌سینین ۳-نجی ماده‌سی اوزره ۵-نجی ابتدائی کلاسینا قدر ئوز دیل‌لرینده تدریس ای‌تسینلر.»

«تبصره (۱) آذربایجاندا اولان آسوری و ارمنی کیمی اقلیت‌لرینده جقلری اولاجاقدیرکه، ۵-نجی کلاس قدر ئوز آنا دیل‌لرینده تدریس ای‌تسینلر.»

«۱۴-نجی ماده- دولت نظرده توتوبدورکه، بوتون ایران ایچون دمؤکراسی اصولی اوزره یعنی عموم و کیزلی، مستقیم و مساوی رایله تنظیم اولونان ینی شهر انجمنلری قانونونو تصویب اولماقدان ئوتری ۱۵-نجی مجلسه پیشنه‌اد ای‌تسین بو قانون تصویب اولان کیمی آذربایجان و بوتون ایران نقطه‌لرینده شهر انجمن‌لرینین سچکیسینه باشلاناجاقدیر، بو قانون تصویب اولنادک و تازا سچکیلر انجام تاپانا قدر آذربایجاندا اولان ایندیکی شهر انجمن‌لری ئوز وظیفه‌لرینه ادامه ویره‌جکلر.»

«۱۵-نجی ماده- بو موافقت‌نامه ایکی نسخه‌ده تنظیم و مبادله اولوب دولت هیئتی و آذربایجان ایالتی انجمنینین تصویب‌سیندن سونرا اجراه قویولور.»

تهریز تاریخ ۱۳۲۵.۳.۲۲

پیشه‌وری - مظفر فیروز